

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Liber pandectarum medicinae

Matthaeus <Silvaticus>

[Venedig], 10. Okt. 1480

Sequitur de h

[urn:nbn:de:bsz:31-316129](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-316129)

vtutē hz cōfortandi ex aromaticitate ⁊ dissoluen
di: ⁊ cōsumēdi ex q̄litate. solet autē sophisticari
ex admixtione iunci habentis radicem tormosaz:
⁊ etiā ex admixtione bistorte. dignoscitur autem:
qz iunci radix insipidā vel salū hz saporē: bistor-
ta punctū: galāga vō aromaticā ⁊ acuti. Alij so-
phisticant h̄ mō: puluerizant optimū galāga ⁊ p̄
p cōficiūt cū aceto: ⁊ iponūt radicē iunci p noctē:
⁊ efficit acuti saporis: s; dignoscit qz interi⁹ insipi-
di saporis est: ga li. aggre. ca. galūgē
langu vō acuti. **Sera.** Galungen. i. galan-
ga: est vena in grossitudine cassie lignee: ⁊ cortex
ei⁹ est rube⁹ interi⁹ purulenti⁹ deseri⁹ ex syri: est ca.
⁊ sic. in 3. ad digestionē cōfortan
gradu. **Dosse.** duz ⁊ dolozz stomachi
ex fri. cā vel ventositate det vinū decoctōis ei⁹: ad
cerebrū cōfortandū narib⁹ applicet: ⁊ cardiacam
passionē ⁊ syncopim det pulnis ei⁹ cū succo plan-
taginis. cōtra fetorē oris accipe galangā ⁊ coque
in vino: ⁊ postea det patiētū ad modū syrūpi quo
libet mane ⁊ remouet fetorē oris. **Sera.** est faciēs
odorē bonū: ⁊ cōuenit pblegmaticis ⁊ hūiditati q̄
gūat in stomacho: ⁊ facit digerī cibū ppter suam
calescentiā: ⁊ p suā dissolutionē i pblegmate:
⁊ cōuicit colice: ⁊ facit odorē oris bonū ⁊ calescē-
tēs ⁊ cōmouet sp̄ma. Et qñ frustū ex ea tenet i
oze facit eructationē magnā: vñ cōuenit stoma-
cho ⁊ digerit cibū antique mae: ⁊ cōuenit frigidita-
tati renū. Et idē auct. Eben mesuay est ca. ⁊ sic. in
3. gradu: ⁊ est cōueniēs hūi colicā ex ventositate
nā frāgit oēs vctositatē: ⁊ pūcit hūi eructatiōes
acetosās. **Cap. 304.**

Glucen grece: ara. xire: latine
gūmi vel colla. Colla
alia est ex intestinis pisciū: ⁊ d̄ grece
ixiocola. alia ex conjs q̄drupediuz: ⁊
hec vocat taurocolla apud Dias. ⁊ vtrūq; ē glu-
cten. ⁊ est aliud glucen qd̄ d̄ sarcocolla eo qz car-
nes glucinat: ⁊ ē ixilocola eo qz lignū glucinat.
vñ iticolla ⁊ taurocolla pōt vocāi ixilocola. Itē
aliud est glucen auri: qd̄ d̄ chryfocolla: ⁊ ē duo-
rū modoz. Itā aliud est aurifabroz: et ē natura
le qd̄ fodit: et vocat bozay latine: grece viscollos
vel chryfocolla: et arabice michar. aliud est artifi-
ciale qd̄ fit cū vna infantū: et de vtraq; loquūt
Auc. et Dias. vñ d̄ auriglucine nāli et artificio-
li cōplete inuenies in l. chryfocolla. Et est aliū glu-
cten auri qd̄ est pictoz: et est aromaticū: vt Auc.
ca. de q̄ aux ad b̄t. S; sciēdū qz qñ ponit glucē
absq; determinatiōe o; intelligi maffix qm̄ excedit
in bonitate oīa glucina: vt appet in l. mesche au-
ctozita. **Gal.** vj. sim. pbar. c. colla. Colla em
Sera. **Gal.** plastice est et sūptice vtutis qui
buscūq; cataplas **Dias.** ca. sarcocolla tauro
met piculis. **Dias.** colla eligenda ē lim-
pida et mūda et lucida. nigra vero inuūlis est.
Dosse. **Dias.** taurocolla cū aceto
soluta zernas limpi-
dat et mūdat lepras. iposita vñtionibus pustulas
ebulire nō pmitit. cū aq̄ tepida soluta et supun-

eta dinterfās ref in se coherē facit. vulnera melle ⁊
aceto soluta stringit. s; iticolla bona est q̄ fit in pō-
to alba et grossa et nō ptusata: citi⁹ se solūcōem
plastris cephalicis necesse pmisceat. s; chryfocolla
miscet cū cōfectionib⁹ que multū limpudant.
Glubie. i. faseolus. **Hunc.** i. cuscute
Hubum. i. herbum.

Sequitur de. h.
Halcena i. limacina.
Hacon idē quod supra.
Haage i. ebur.
Haalebi i. solatrū.
Haalebin idem quod supra.
Cap. 305.

Hier sine baiele ara. latine v̄mis serici
li. aggre. ca. **H**aier. **H**aier
Sera. qñ v̄miculus textit setā sup
feret facit coopturā et dimittit donec pforat illā
telā: egredit inde deuenit ad h̄ Abriscen et ken: ⁊
qñ dimittit in sole donec mox̄ v̄mis deuenit in-
de seta: et est ca. et **Dosse.** est bona cordi:
sic. cū tpanēto. ⁊ cōfortat sbaz
⁊ totalitatē ei⁹ ⁊ clarificat sanguinē: ⁊ p̄t h̄ ponit
tur in medicinis cordis: ⁊ p̄cipue in diamusco. Et
qdā cōburūt eā vt possit facili⁹ teri ⁊ mel⁹ pulue-
rizari p̄t desiccationē: ⁊ qbusdā nō vt h̄ facien-
dū ne amittat vtutē suā: s; faciūt eā incidi subitū
⁊ terūt eā cū margaritis ⁊ karabe ⁊ corallo p̄p̄ie
⁊ sic terit facile. ⁊ qdā sūt q extrahūt ab ea v̄mē.
Auc. de virib⁹ cordis dicit qz seta cōfortat
cor. **Hulcasim.** Eben Eben azarin li.
q d̄ seruitoz. forma cōburendi setā q̄ administra-
tur in electuarijs hec est: Accipe setā nouā q̄ carz
tinctura: ⁊ pone ipaz in olla noua: ⁊ pone ollā su-
p ignē ⁊ fac sub ea ignē lenē. vel pone eā in furno
panis: ⁊ nō o; vt adurat: s; solū affetur ita qz pos-
sit teri.
Haeris idē quod supra.
Haer. i. arbor: draganti p̄ q̄. l. lachantos.
Haer i. indicus.
Cap. 306.

Haerinia ara. gre. haerma: lati-
ne piperella.
Sera. li. ca. haerinia. Haerinia
i. piperella: ⁊ est in figura
sicut piperis minoris figura nisi qz ē in colore suo
citrina. Et sunt in ea due vtutes h̄ie sicut frigiditas
⁊ caliditas. Et idē auct. Eben mesuay haeri-
nia est granū puū min⁹ pipe: ⁊ est in eo citrinitas
panca: ⁊ est odoriferū: cuius odor est sicut odor li-
gni aloes: est ca. ⁊ hu. ⁊ est i eo absterfio.
Haerima idem quod supra.
Cap. 307.

Haid ara. vel befa: latine ferrum.
Ubi sciendū qz ferrū ferru-
go ⁊ squama ferri eiusdē sūt vtutis et
opationis: s; ferrugo ca. est ⁊ sic. cōplexionis in se-
cūdo gradu. S; attēdēdū qz aliud est ferrugo: et
est aliud squama ferri. Squama ferri est illō quod

latu & tenne etiolat p pessione. s; ferrugo est illò
 qd p decoctione liqfit & sepat a ferro. h; at vñtè
 diicã di & ex. **Posse** ad extenuatione sple
 tenmandi. **Posse** nis valet vinu in quo
 ferru candens extinctu fuerit: multuz eniz subule
 est. Cõtra opilatione epatis & splenis ex longo tẽ
 pore det patienti puluis subtilissimus ferruginis
 qñtatis. s. v. cã vino calido. vomitũ etiã in multa
 qñtate puocat: & etiã ducit vsq; ad mortẽ. vñ cuz
 ipo in potu o; dari aq; in q lapis magnes tota no
 cie iacuerit: & puluis cũ aq; cocta det. reprimat em
 violentiã eius & sistit. **Dias** Cõtra emoroi
 vomitũ restantẽ. **Dias** das puluis fer
 ruginis: & squame ferri subtilis efficit cũ succo ta
 pñbarbassi & bõbace inuncta si supponat sibi pati
 ens optimũ est. Cõtra tenasimonem ex cã ca. squa
 ma vel ferrugo optime calescat vt candens sit: po
 stea aspgat aceto: & scipiat paties fumũ p iferioda
 li: aggre. ca: haid. Ferrugo ferri est
Sera stiptica q; qñ sit cũ ea nascate abstrin
 git fluxũ antiquũ matricis. Et qñ bibit. phibet im
 pgnatione. & lenit cũ ea & aceto sup erisipillã & bo
 thoz & unfer eã. cõfert panaritio & vngule oculi &
 asperiat palpebraruz & emoroidibus: & restringit
 gingiua. Et qñ linic cũ ea sup podagrã cõfert. Et
 facit oiri capillos in alopinã. Et aqua in q; extin
 guit ferru candens aut vinũ cõfert fluxui ventris
 & vlcetib; intestinoz: & duricie & tumori splenis:
 & colice passioni: & fluxui qui fit a stomacho. H; az
 coroborat stomachũ relaxatũ & debilitatũ: & ma
 xime a colera. s; scoria ferri & bacitura ferri h; v
 tũtẽ silẽm eruginis eius nisi q; est debilior ea. Et
 qñ dat in potu cũ squingibin refisit veneno plã
 te que d; acoitũ. Et idẽ auct. gal. ois scoria d; ficcat
 desiccatione forti: nisi q; scoria ferri e debilior ali
 is. Et qñ teris eã cũ aceto & p;ogã fit medicamen
 qd desiccet faniẽ que fluit ab aure antiquã. Et qñ
 extinguit ferru candens in aq; fit aq; illa siccatina:
 ppter hoc cõuenit grossicie splenis. Et extinguit
 in vino: & cõuenit vinuz illud hydropisũ & dysente
 rie & colice passioni & dolozi stomachi. & idẽ auct.
 Rasis. Jã vò cognouimus p expientã q; cõuenit
 fluxui vñe & mensturoz: & uenit egressioni ani
 & distillationi vñe qñ distillat insensibiliter & au
 get libidinẽ. Bulcasim Ebe Abẽ azarin li. qui d; e
 seruitoz. Modus purgandi limaturã ferri est iste
 o; q; eligat limatura ferri pura cũ q; nõ sit admi
 xio alicui sicut eris aut plũbi aut vitri. si eiz da
 ret in potu alicui occideret. ponat g; de ea qñtum
 vis in vase mudo: & p;iciat sup ea paz aceti & po
 nat sub sextario mundo: & ponat itez sup ipm. s.
 sextariũ coriũ aliq; & dimittat ad minus septem
 dieb;: & p; extrabe: q; inuenies colorẽ ei; sicut zini
 ar: deĩ deficea cã & tere. Et sunt q; abluunt eã cũ
 aq; dulci & aceto & colant p pannũ & dimittũt sub
 sereno quousq; putrescat: deĩ abluũt eã cũ aqua
 dulci & reponũt. Et vñs ei; est q; cõuenit illis q; p
 color faciei est croce;: & facit ipinguare corpus.
 Modus assandi scoria est ille: terat tritura grossa
 & ponat in aceto vel rob;: & p; extrabat ab eo & ex

ficcet & asset sup purnas & reponat. Modus ab
 luendi scoria ferri est ille: o; q; abluat anq; asset:
 & post etiã abluat sicut diximus in tucia.
 Daier i. serpens.
 Daur romi quid est. l. l. electrum.
 Daurum idem quod supra.

Hanser vel hanfor. An. in. ij. li.
 capitulũ facit qd scribit
 haufuz: s; i ara. est hauser. & haufor e
 lacticiuã qdã: & nõ est tax; vt qdã dicit: vt spe
 cies eius sub cui; vmbra picitant; dormientes. vt
 Dias. dicit. Hã haufor est lacticiuã: & taxus e ar
 bor magna. **Sera** li. aggre. ca: haufor. Dau
 & vmbusica. **Sera** for est planta hñs lata fo
 lia: & nascit in vno tpe anni. Et h; cõcanũ qd egre
 dit ab oculis ramoz suoz & a locis floz eius. Et
 colligunt ab eo hoies re cõuenientẽ: & succo ei; e
 amaritudo: & egrediunt ab ea mala sicut testiculũ
 camelo; & egredit ab illis pomis qdã res adu
 rens: ita q; nõ põt fieri cauteriũ cuz re meliori ea.
 Et implet ex ea culcitre: & puluinaria: & noiatur
 etiã arbor eius coherca: & qñ incidunt folia hau
 for emittit tunc lac qd colligit in mense madij: et
 ponũt in eo coria & nõ remanet pilus in eis: & vnũ
 vas implet ex duab; imp;ssionib;: & lignuz haufor
 est leue grossũ rectũ pulchũ. Alius haufor est
 vna ex speciebus titimalli.

Hansis vel busch sine basigara.
 grece & latine Rannus.
 li. aggre. ca: hansis. Dau
 sis sine basig est planta q
 nascit in vallib;. Et sũt ei; tres spẽs. vna h; stiptic
 rectũ spinosũ sicut arbor q; d; alchifialich i ramis
 & spinis ei;: & folia ei; sũt oblonga hñs hñditate
 viscosa q; adhẽt manui. Scõa est fortis alba plus
 q; ipa. Tercia h; minora folia q; ipa & latiora: & d
 clinat paz ruboz: & rami ei; sunt longi. longitudo
 ei; est brachij vni; & est spissior alijs: & est debilior
 spina vò eius est acutior: & fructus eius est lat; s; b
 tilis: & est velut in vaginis sicut herba q; d; sach
 dalion. & idẽ auct. Hal. qd administrat ex ranno
 sunt folia eius dũ sunt recentia. Et virtus ei; est q
 infrigidat & desiccet in secundo gradu. Dias. ca.
 de rano. Rannus frutex est q; circa hortos nascitur
 hui; virge sũt lãge & spinole: folia h; pinguisima
 lãga & leuia. Et eã alia rannus colorẽ hñs subal
 bidum. & 3ª hñs colorẽ subruffuz: & vngulas lãgas
 cubiũs. v. & plus be spinole sunt & minã hñt vñ
 te: ei; semẽ latũ e & tenuer; i folle reclusũ sic affo
 di. **Posse. Dias** oiu; spẽrã rannũ
 li. **Posse. Dias** folia cataplasma
 tib; adhibita igne sa. **Sera** v; rãni est q; cu
 crũ corpus phibet. **Sera** rat formicam et
 berisipillã q; e tpe caliditatis. vñ qñ fit emplastruz
 cũ folijs ei; curat berisipillã & formicã. & dicit ali
 q; q; qñ rami eius suspendunt in ostijs & fenestris
 cessat operatio arboris eorum.
 Dauroch i. celandonia.

Dauruch .i. curcuma
 Dauterion .i. bacurion
 Dausab quid est .l. scitarag
 Danden .i. lignū aloes
 Daukeb .i. aquila

Cap. 310.

Dandebe siue handbel ara. gre. colocynthida: latine vero cucurbita alexandrina vel cucurbita de Sera. ^{li. aggreg. ca. handeb. i. colocynthida est plāta que emittit ramos et folia extensa sup terrā silia folijs et ramis cucumeris domestici: et hinc fructū sup terrā rotundum silem pile: mediocris magnitudinis: et folia eius sunt habentia scissuras et amara. fructus vero eius colligendus est quā color eius mutat ad citrinum. Et idē auctoritate babix: colocynthida est melon agrestis: et colligit ea que est viridis cū incipit cōdensari rosa sua: aut quā ipsa hinc aliquid viriditatis: quā modicū ex ipsa occidit: et prope illa que reperitur sola in arboze sua occidit potantē se sine dubio: quā quā dat ex pulpa eius facit tormones fortes: et facit euomē vomitu forti: et inducit tenasimonē et anxietatē ai: et coartationē anhelitus et frequentia eius et syncopis: et frigidū sudorē: et fortasse interficit sic dixi. v3 g colligi cū est maturus in mense septembris: et est cal. in tertio gradu: sic. in secundo. **Dias.** ca. de colocynthida. i. cucurbita agrestis quā multā Sitia amarā vocat: hastas et folia hinc sup terras filies cucumeri nō quā folia incisa sūt et gustu amara. fructus eius rotundus vt pilaquū colligendus est in maturitate cū **Jo. mes.** ca. de colocynthida quā ples vocat cucurbita deserti quā nascitur in planta: quā etiam fel terre vocant: eo quod in toto ambitu hortus est: interficit herbas: et est quasi venenū eis. vñ vocant eaz arabes necem plantaz. et eius folia sunt ampla pilosa: et extendunt ramis eius sup faciem terre: sicut extendit cucurbita in terra sup quas iacet. **Duo** est modoz: masculus et feia et ex eis masculus est sup que nascit sic lanugo: et est grauis cū duricie et asperitate attinēs nigredini. et laudat ex eis femia: et prope hinc proprietates bonas vt sit colocynthida grossa: et cito grossior et leuior tanto melior: et sit alba laxa leuis et cōplete maturitatis: cuius pars eius iterior est pulposa laxa et alba et leuis et vehemētis albedinis: vepz que nō est cōpleta in maturitate mala est. cōtristat. n. suscipiētem illaz: et ventositatē cum difficultate facit: et soluit supabundanter et solutione educit sanguines et fortasse interficit. Et cū sigillatur ex toto germine plante vt nascatur colocynthida vna est illa pniciosa et mala: imo est venenū. Et cū in tota regione nō est nisi planta eius: vna p se nascens est mala. Et que nascitur in terris foribus et puluerulētis aut iuxta loca reptilium: aut in locis thermaz colocynthidas facit minores: et sunt sicut male. que aut nascitur in terris laxis et arenosis et liberis est illa que eligitur. Et cū extrahit pulpa eius ipsa debilitat eā. tps aut collectōis eius est autūnus: et prope}

dū iā citrinescit: et remouet ab ea viriditas: ea. est sic. cōplexionis in tertio gradu: et est cōposita ex partibus igneis et terris adustis: et est solutius attrita cūna supfluitatē: attractiua est et a remotis multū et est resolutiua incisiua absterfina. Quatuor sunt que debent corrigi in ipsa. Hocet enim cordi stomacho et epati: et est cōturbatiua subnerfina viscerum faciens operationes difficiles: et aperit ostia venarum aptione sanguine fluere faciente: et opatur id vehementius quā aloes et excoiat vias. Emendat eiz primū et secundū nocumētū ex ea miscendo ei ex medicinis cordialibus et stomachicis et epaticis: que meliorare possunt cōditionē eius: sic addunt ei mastix prope et gallia et silia. Et emendat tertium et quartū nocumētū eius cū rebus acquirētibz ei viscositate et glutinositate: et remouēt ab ea serositate: et cito eā lubricare facientibus: sicut est dragantū prope et bdelliū et gummi et mastix et silia et dicit Gal. sunt aut ex ea et laudano pres fumen do equales post fricationē eius cū oleo rosaz pil lule: et sunt bone et sane ad ea que oz. Modus rectificationis eius secundū quod narrauit filius serapionis: infundat pulpa eius in aqua mellis et prope decoctionis mirre: et exsiccat post illud: et terat vltima cōtritione: et administrat euz aqua mellis p̄dicta. Modus rectificationis eius ex inuentione nra: incidat in minutissimas partes cū incisorio: et inuoluat subtili inuolutione cū glutine draganti aut bdelli: et exsiccat: et cōtrat post illud vltima cōtritione: et fiant troscisci cū panco mastice resoluto in oleo rosaz vel laudano: vel cū aqua mellis. hec enim ars facit illā sine molestia. Et scias quod decoctione re cōpleta sustinet. Et dicit filius serapionis nō oz vt multū terat: vltima enim puluerizatio excoiat vias et venas. Et dicit filius serapionis oportet vt pueniat ad vltimū puluerizationis eius: aliter enim vlceraet viscera. Et mihi videt quod vltimē puluerizata frangit virtus a p̄mixtione adu ctoz eius: et transit loca visceraz absque imp̄missione nocumētoz in ipsis. Et forte in ea in qua nō exquisitē fit illud: pars tñ sensata adherens in villis et inuolutionibus eoz apostemat et vlceraet. expelluntur aut nocumēta ipsi a corpore accipiendo aquam passulaz cū oleo de amigdalis vel oleo nucū aut aqua mellis cū **Dosse. Sera.** ^{anco. Galie.} oleis p̄dictis. Sapor est amarus fortis amaritudinis: et quod sumitur nō facit operationē malā neque piculosaz quā velociter egredit. Et quod ponit in clysteribus cōducit sciaticę et palyfi et colice et laxat phlegma et humores crudos: et quod sanguinē. Et quod sit cū ea nascale occidit fetū et puocat menstrua. Et quod ipsa cauat et extrahunt interiora eius: deinde inuoluitur circa ipsam lutū: et ponit in ipsa acetū et calefit sup ignē: et fit cū aceto ozis collutio: et auferit dolorem dentium: et fit suppositoriū cū pulpa eius: et laxat venter. Et dū color eius est viridis et ipsa est recens et extrahitur succus eius: et fricat supsciatiaz est iumatiua val **Dias.** ^{lo vno accepto cum mulla} viri est ipsi purgatozia: obtu

mirto nitro ⁊ myrrha ⁊ melle cocto in modū ca-
tapucie bene purgat. ipe vero pile sicce tuse ⁊ mi-
rte: ⁊ clysteri addibite sciaticis medicantur. para-
lyticis silt prestolant pblegma: ⁊ choleram depo-
nūt. menstruis imperant. abozum faciunt. dolore
ventri tollunt. Collyria exinde sunt: que supposi-
ta ventre deponūt: viridis aut succus supunctus
sciaticos. **Jo. mes.** solunone educit pble-
curat. **gma** ⁊ humores visco-
sos: attrahens ipos a pfunditate mēbroz. Et oīc
humay: solunone etiā educit cholera citrina. ⁊ ei⁹
opatio extenditur ad neruoz iuncturas. Et dicit
Dial. nō efficit operationes in materijs que sunt i
egs de quibus sit curandū: ⁊ in materijs que sunt
in pfundis locis distantib⁹. Et eius posse magnū
est in mundificatione cerebri vel neruoz lacerto-
ruz pulmonis ⁊ pectoris. Et est medicina magna
egritudinū eoz: sicut est dolor capitis antiqui: ⁊
dolor cranci: ⁊ emigranea difficilis: ⁊ epilepsia ⁊
apoplexia. Et cōuenit egritudinibus neruoz om-
nibus ⁊ vertigini: ⁊ descensui aque ad oculos. ⁊ ē
res magni iuuamenti ad asina: ⁊ antiquā tussim:
⁊ ad dilatationē anhelitus. ⁊ est eius opatio vīuo
sa ad dolore iuncturaz ⁊ podagrā frigidā: ⁊ scia-
tica pprie secundū omnē modū administrationis
ei⁹. ⁊ in clysterb⁹ ⁊ collyrijs. ⁊ confert colicē pble-
gmaticē: ⁊ inflatū iuuamentū vltimū ⁊ hydropi-
si. Et si supponat in matrice occidit fetū. Et si ex
eo cū aceto forū fricet morphea sanat ea: ⁊ simili-
ter lepra: ⁊ elephantia. ⁊ si euacuet qd est in testa
eius ⁊ impleat oleo: ⁊ buliat in cinere: ⁊ inungan-
tur capilli denigrat eos: ⁊ tardat caniciē: ⁊ pibet
casum eoz. Et si distillet de ea in aurē sanat do-
lore eius ⁊ cōuenit sonitui in ea. ⁊ si impleat ace-
to forū: ⁊ colluat ex eo post bulionē ipius sa-
nat dolore dentis. Dosis est a kirat. vi. vsq ad .x.
bi ass: q sumunt eā timeant frigus ⁊ estum.

Cap. xii.

Aurifel. ara. vel haulagach:

grece falla: latine ve-
ro squilla vel cepe muris. Squilla ē her-
ba habens folia satis maiora lilio: ⁊ ex eius cepe
magno qd est in radice eius fit acetū squillitūz.
Et latini vocant cepe muris qm̄ interficit mures.

Sera. li. aggreg. cap. haurifel siue hapsel. i.
squilla auct. Hal. virtus eius est que
calefacit calefacione forti. Et melius est qd accipi-
atur cepe squille: ⁊ affetur vel coquatur: ⁊ postea
admitretur: qd si fiet hoc minuet forūdo ⁊ a-
cuitas sue virtutis. Et idē auct. Dial. hz virtutem
acutā: ⁊ qm̄ affat ⁊ sumit hz multa ⁊ maxima iu-
uamenta. Si ergo volumus eā affare o3 qd invol-
uat in pasta vel in luto: ⁊ ponat in furno aut sepe-
liat in panis donec coquat pasta vel lutū: deide
extrabat ⁊ cōsideret an sit bene cocta: qd si nō in-
toluat alia vice in pasta vel in luto vt prius. Nam
si nō affaret bene noceret accipienti ipam: ⁊ lede-
ret mēbra interiora. Affat aut alio mō: nā ponit
in olla ⁊ cooperit pasta vel luto: ⁊ ponitur in ata-
nor donec coquat bene. ⁊ o3 qm̄ squilla fuerit be-

ne decocta qd accipiat ei⁹ interi⁹: ⁊ abijciat cōtex
eius exterior: ⁊ sunt quidā abijcetes corticē eius
⁊ mediculū: ⁊ accipiunt illud qd est inter vtrūq.
Et quidā incidunt eā in frustra ⁊ ponūt eā i aquā
⁊ mutant aquā eius sepe donec vident qd nō rma-
net in ea amaritudo. Et quidā incidunt in frustra
⁊ inserunt in filo lineo: ⁊ sepant frustra a frustra:
ne se cōiungant ⁊ desiccant in sole: ⁊ illud qd ē in
cisum ex ea ponit in aceto ⁊ vino ⁊ oleo. Et illud
qd est in eius medio coquit in oleo: ⁊ dissoluit i
ea resina pini: ⁊ valet ad multa. Sed acetū squillitū-
ci secundū Sera. opatio est in hunc modū: accipi-
atur squilla alba ⁊ bene purget: ⁊ incidat in fru-
stra: ⁊ inferant frustra illa in filo lineo: ⁊ sit inter
vtrūq; frustrū distantia ne se iungant: ⁊ desiccet
in vmbra. xl. dieb⁹: postea sumat ex ea q̄ntitas vni-
us manni: ⁊ ponat in vase: ⁊ p̄iciat sup eā. xj.
kist acetū fortissimū: ⁊ ponat in sole. xl. dieb⁹. sit au-
tē vas cooptū ⁊ obturatū bñ. p⁹ vō ips extrabat
squilla ab aceto: ⁊ exprimat ⁊ abijciat acetū ⁊ re-
ponat. Quidā accipiūt ex squilla vni mānes: ⁊ p̄-
ficiunt sup eā acetū. v. kist. quidā vō accipiūt squil-
lā ⁊ mundant eā ⁊ nō desiccant eā. Et qdā p̄pant
p̄ficietes sup vni mānes ex ea acetū: ⁊ dimittūt
sex mensibus: ⁊ illud acetū squillitūci in hūc mo-
dū factū est magis incisivū humoz grossoz qd a-
liq̄ aliud acetū vltimū ad multa. Modus faci-
endi vinū squillitūci secundū eundē est iste. accipi-
atur squilla sicut dixi supra: ⁊ desiccet in sole: ⁊ ac-
cipiat ex ea q̄ntitas vnius mannes: ⁊ teratur ⁊ cri-
bret cū cribro tenui: ⁊ liget cū panno lini raro: ⁊
ponat pannus in. xx. kist vini dulcis noni. s. musti
⁊ dimittat sic intus tribus mensibus: deinde cole-
tur vinū: ⁊ pone in alio vase ⁊ seruet postq̄ obtu-
ratū est caput vas bene. Et fit ex squilla humi-
da in hunc modū: accipiat ex ea cruda recenti si-
cut est: ⁊ accipiat ex ea dupluz eius qd accipet ex
sicca: ⁊ p̄iciat sup ipam mustuz: ⁊ ponat in sole.
xl. diebus: ⁊ colet ⁊ reponat. Et hoc tale q̄to fue-
rit antiquius tanto melius. Etia fit vinū squillitū-
ci alio mō. Nam accipit squilla ⁊ mundat ⁊ incidi-
tur: ⁊ accipiunt ex ea mannes tres: ⁊ p̄ciat super
ea de bono musto amphora vna: ⁊ dimittitur sex
mensibus: postea colatur ⁊ reponit in vase.

Jo. mes. ca. de squilla. Squille sicut dic-
tur Hal. iuuamentū est duplex: so-
lunone enim educit materias ⁊ parat ad soluedū
Et melior est habens parē. sola enim fm̄ Hal. est
venenosa: ⁊ adhuc melior est que saporem habet
cōpositū ex dulcedine ⁊ acedie ⁊ acuitate ⁊ ama-
ritudine. ⁊ que hz splendorē in laminis suis: ⁊ que
nascit in locis liberis. Quia enī in locis thermaz
aut orta singularis est mala: ca. est in tertio, sic. in
ipo. Est enim cōposita ex partibus igneis in sup-
ficie dantibus ei acuitatis vehementiā: ⁊ ex parti-
bus terreis adustis dantibus ei amaritudinē: ⁊ ex
partibus aeris mediocribus dantibus ei de dul-
cedine aliquid. Est enim incisiva ⁊ vlcerauiua a-
dustina resolutina materic⁹: attractina ad exteri-
ora: subiliatiua partū grossaz ⁊ viscosaz. adbe-

uentu cōseruatiua a putredine. Rectificatio assa-
tio acquiri ei facilitatē in soluedo: et p̄p̄atio ipsi
cū aceto pōt materias grossas adherentes et sub-
mersas facile expellere. Modus p̄p̄ationis eius i
elixatione est secundū hūc modū: accipiūt lamia
ipsi et separatim inuoluūt in pasta: et sepelīt i cine-
re calido et coquit sufficienter: et extrahit ex pasta
et administrat vbi oz. Modus autē assationis ipsi
ponat in vase luteo vitreato stricti orificij et sigil-
let ligatione fori cū p̄gameno: et dimittat diebus
xl. et p̄p̄ie diebus maioris estus: et moueat vas et
mutet vicissim omni hora: ita q̄ equaliter in sin-
gulis partib⁹ calefiat: deinde extrahat squilla: et
administrat vbi oz. et q̄nq; misceat ei post assatio-
nē tantūde; farine orobi q̄ntū ipa est: et sunt inde
troscisci: et seruant vbi oz. Modus autē opationis
aceti squillitici secundū q̄ Gal. narrat: accipia-
tur ex laminis eius: et p̄p̄ie que sunt inter cortice
et cor ipsi q̄ntitas quā volueris: et cōsue separatim cū
filo: et dimitte ficari in vmbra p. xl. dies: post hoc
cōminne ipas in frustra: et pone ad omnē libram
eius aceti boni et albi libras. vi. et pone in vase vi-
treo stricti orificij: et stringe caput eius: et dimitte i
sole p̄ alios. xl. dies. et post illud cola: et administre-
tur vbi oz. et si necessitas vgeret festinare sepelia-
tur vas in cinere calido vel arena ca. cū successiōe
nō repente: sed p̄p̄ie inter horā et horam. et dixit
Paulus lamine eius ponant sicut sunt in aceto a
principio veris vsq; ad finē estatis in vase vitreo
sigillato exposito soli: et post illud administratur
vbi oz. et scire debes q̄ squilla de decoctione suffi-
net rē me. **Anic.** li. secundo cap. de squilla.
diocē. Squilla est cepe muris: cuius
folia sunt sicut folia lilij: et h̄z oleū ad nigredi-
nē declinans. est ca. et sic. in secundo gradu. et est i
cūsiu. et in ipō viscositas adustiuā est.

Dosse. Sera.
illud q̄d est in medio squille coquit in oleo: et dis-
soluit in ea resina pini: et ponit in scissuris que fi-
unt in pedibus p̄pter frigus: et curat eas. et coqui-
tur cū aceto: et fit ex ea emplastrū ad morsū tyri. et
administrat squilla assata in plurimis cōfectioni-
bus: et in illis in quibus ingrediūt species aroma-
tice. et dat ex ea in potu q̄n volumus puocare vū-
nā: et in hydropisi. et dat illi qui cōquerit de sto-
macho: et cui cibul natus in eo et nō digerit. et dat
ad tortiones ventris: et ad tussim antiquā: et ad as-
ma: et ad extrahendū sanie a pectore. et pectus mū-
dificat a grossis humoribus: et sufficit ex ea pon-
dus triū onolofac: et admixto melle cocto et facto
inde loboc comedir: et conuenit ad oia que dixi-
mus. et purgat optime ventrē a chymis grossis vi-
scosis: et nō cauere ab ea illos quib⁹ vlcera vel ex-
coriationes seu vulnera in mēbris intrinsecis sunt
et q̄n assant et linunt cū ea verruce que dicuntur
acdas et hoc das. et clani et scissure que fitū p̄p̄ frī-
gus cōuenit eis. sed semen eius q̄n terit et ponitur
i ficu sicca: aut admisceat cū melle et comedir mol-
li ventrē. et q̄n squilla suspendit integra sup limē
ostij dom⁹ p̄hibet aialia venenosa et nocina a do-

mo illa. Sed aceti squillitici q̄n fit collutio oris
cū eo restringit gingiuas laxas: et cōformat den-
tes cōmotos: et aufert putredinē et fetorē oris: et
q̄n sumit in potu indurat tracheā arteriā et igrōf-
sat eā: et auget carnē eius. et clarificat vocē: et forti-
ficat eā: et administrat ad debilitatē stomachi: et
ad maliciā digestionis et opilationē eius: et ad me-
lancoliā et apoplexiā et epilepsiā: et frangit lapidē
vesice. et cōuenit suffocationibus matricis: et apo-
stematibus splenis: et ad sciaticā: et fortificat cor d
bile: et restituit ei sanitatē. et meliorat colorē. et acu-
it visum. et p̄icit in aurē: et cōuenit granitāi audi-
tus. Et vlt est cōueniens omnibus egritudinibus
corporis p̄ter q̄s vlceribus intrinsecis. et oz q̄ del i
potu in ieiunio: et del primo paz ex eo: deinde au-
geat in dosi eius paulatim donec pueniat ad du-
os conos. et quidā tribuunt duos conos. et plus vi-
nū squillitici cōuenit malicie digestionis et rictu-
ationi cibi: et phlegmati grosso q̄d est i stomacho
et intestinis: et dolozi splenis: et sciaticę: et cōmōiōi
cerebri: et malis habitudinibus que p̄p̄ant ad hy-
dropisum. et cōuenit hydropisi: et ictericę: et stran-
gurię: et corozionibus: et inflationibus: et rignitū
et palyti: et opilationibus: et rigozibus febriū antiq̄
ruz: et atriuoni lacertoz: et dolozi latere: et puo-
cat menstrua: et nouementuz q̄d infert neruis est
modicū. Et est cōtrariū venenis. fit autē squilla hu-
mida sic: accipit ex ea recenti cruda q̄ntuz vis: du-
plū tū ad hoc q̄d accipit ex sicca: et infūdat sicut
infundit rapa: et fundat sup ipz mustū: et ponat i
sole. xl. diebus: et colet: et colatura reponatur. hoc
autē q̄to fuerit antiquius tanto melius. fit etiā vi-
nū squillitici hoc mō: accipit squilla et mandatur
et incidit: et accipit ex ea vsq; ad tres mannes: et p̄-
ficiat sup ipam ex bono musto italie anphora vna
et dimitte sex mensibus: et postea colat et repona-
tur in vase: et cōfert hoc vinū ad ea que supra di-
cta sunt. et melius vinū squillitici est illud quod ē
antiquū. et oz q̄ caueat potus eius in febrib⁹: et q̄n
in mēbris interiorib⁹ solutiōe eadē
bus sunt vlcera. **Jo. mes.** cit h̄mores
grossos viscosos: et dixit cū hoc etiā educit chole-
raz nigrā. et cū hoc iuuamentū est magnū ad egrī-
tudines capitis sicut est cephalca et epilepsiā: et p̄-
p̄ie secundū omnē modū administrationis eius:
et vertigo et scotomia. et oximel eius ponit materi-
as viscosas facile ad expellēdū: et subniliat chymo-
rū grossitudinē. Et ipsa quidē secundū omnē mo-
dum administrationis eius conuenit iuuamento
magno egritudinibus iuncturaz. et est medicina
bona pulmonis et pectoris et egritudinū in eis. Et
p̄p̄ie electuarinū ex succo eius et melle sumptū lā-
bendo clarificat vocem. et similiter oximel eius et
acetū ipsius est ex medicinis bonis spleni et grossi-
cici eius. et est ex rebne p̄feruantibus corp⁹ a pu-
trefactione: et seruantibus ipsum in sanitate sua:
et acquiri vsus eius maciem corpori: et cōseruat
in iuuentute. Et acetuz eius desiccet et cōfirmat
gingiuā laxam et putridā. et cōfirmat dētes mo-
tos collutio ex ea. Et similiter potus eius est me-

dicina magna fetori oris faciens ipsum odoriferum, et sanat dolorem stomachi: et adiuvat ad digestionem. Et usus eius secundum omnem modum administrationis eius confortat corpus cui accidit laxitudo et mollicitas: et colorem efficitur bonum. Dosis potio acetici eius est a. 3. v. usque ad. xij. Et oximel eius ab aure is. vi. usque ad. 3. Et troscisci eius a. 3. ij. usque ad. iij. oleum eius confectum cum melle ponit super alopeciam et serpiginem. Et acetum exasperat guttur et indurat carnes. plus et est bonum asinatum et orefimoni et tussi antique.

H Au arabice: lati **Sera** li: ag ne cornu. **Sera** greg. ca: hau. auct. **Hal.** plurimum quod administratur ex cornu est ceruinum et caprinum. **Hal.** aduruntur et **Dosse.** **Dias.** adu- administrantur et administrantur ad restringendum gingivam: et confirmandum dentes. et cornu cervi quod aduritur et abluuntur curat ulcera intestino: et fluxus sanguinis: et fluxum ventris. et quod bibitur curat ictericiam. et dosis eius est coclearia duo: et iam administratur adustum et ablutum in sicco. et ad hoc faciunt: et ad siccandum humores qui veniunt ad oculum. Et idez sicut. Pauli: cornu cervi et capre adustus: abstergit dentes fortiter: et curat gingivam: et sedat dolorem gingivae inflatae quod adurit donec albescat. et confert sputo sanguinis et ictericis: adustum et ablutum et confert dysenteriam. Et idem auct. **Dias.** quod cornu cervi aduritur et laenatur: et bibuntur ex eo aurei. ij. cum draganto confert sputo sanguinis et ulceribus intestino: et fluxum ventris antiquo: et ictericis: et dolorem vesicae. et confert cursum humiditatum antiquo ex matrice: quod bibitur cum aliqua medicina convenienter ad hoc. et inciditur cornu in frustra: et ponit in olla terrea: et lutatur caput eius: et dimittitur in furno donec albescat. laenatur aut postmodum cum dimia: et sic convenit oculo ad quem currunt humiditates: et ulceribus quod sunt in eo. et quod fricant cum ipso dentes abstergit eos a sordibus. et fit fumigium cum cornu crudo: et fugat animalia venenosa. et quod coquitur cum aceto et colluit os cum decoctione confert dolorem dentium. et limatura eius quod datur in potu cum vino excludit lumbricos.

Dualech	.i. alac.
Dualeich	.i. rubus.
Dauroch	.i. curcuma.
Daufel	.i. squilla.
Daufigi	.i. rubus.
Daufegi	idem quod supra.
Daucc	.i. lapacium acutum.
Daufir	.i. opoponacum.
Daunich vel haunic sunt limaces quod sunt in herbis in litore maris.	
Dabaras	.i. stasixagria.
Dabaon	.i. morbillus.
Dabad. i. quedam species dactili.	
Debalarufa	.i. cnabebe.
Dababes. i. proprium nomen loci.	

Dabaras .i. stasixagria. **Cap. 33.** **Haber** ara. vel nubafas: grece pedicularia: vel granum capitis: vel passula montana: vel rosa regis.

Sera li: aggre. ca: haberas siue habeltas auct. **Dias.** est planta habens folia similia folijs vitis agrestis incisa sicut folia malve agrestis: et habet ramos longos nigros: et flores similes floribus plante que dicitur baratis: sed miles nozes et coloris quasi celestis: et habet semina in vaginis viridibus sicut cicer habet tres angulos asperos: cuius color est ad rubedinem et nigredinem declinans: sed iterius est albus: et sapor eius est acutus. **Hal.** vi. sim. phar. ca: stasixagria secundum translationem arabicam est acuta fortiter melleum. et virtus eius est calida adurens: et attrahit et abstergit absterfione foris.

Dias. ca: stasixagria secundum translationem grecam stasixagria: siue ut latini pedicularia nascitur vmbrosis locis habens folia similia viti agresti diuisa tanquam malua agrestis: et hastas longas et erectas et nigras. semen est ei simile isari: et flore similiter habet quod semen in folliculis viridibus obtentum trium angulorum. et est nigrum: sed interius album cum gustu viscido acri et calido. **Auerois** v. sui colliget ca. de stasixagria. est ca. et sic. in tertio gradu. **Auic.** ca. et sic. in tertio gradu.

Dosse. **Hal.** facit descendere a capite quod masticat aut fit gargarisma cum ea phlegma multum: et conuenit egritudinibus cum quibus eleuatur cutis: et conuenit ad puritatem. participat autem adustione cuiusdam stulti **Dias.** grana ei. xv. accepta cum melle pblegmata pingua vomitibus excludit. **Auic.** v. x. qui melle accepta assidue bibant: et deambulent quia offocationes citius prestat et guttam exasperat. trita et bibita pediculos necat. **Auic.** quando masticatur trahit phlegma. et succus suus mundificat caput per nares. et electuarium eius valet ad morbum caducum: et morpheam: et mentrua educit.

H Abezel .i. asinus. **Auic.** li: 2: ca: 2: asino. Linis carnis asini et epatis eius cum oleo valet suppositus fissuris frigidis. Linis epatis asini cum oleo super scrofulas valet: et sanat lepram. Contracti ex siccitate sedent in iure carnis eius. et caro eius etiam est iuuatua. epar eius assatum et a ieiunio comestum conuenit epilepsie. et similiter eius vngula adusta. et sit eius potio omni die duo coclearia. dicitur quod eius vrina conuenit dolorem renum. et vrina siluestris asini frangit lapidem in vesica. **Sera** li: aggre. ca: lolen ca secundum quod dixit **Hal.** ex lacte alio: animalium fit casus preterquam ex lacte asine: quia est subtile non habens grossiciem. **Almanfor** li: 3: ca: de lacte. **Alsinum** lac omni lacte subtile est: quod q z

pulmone patientibus dandū est. Et etiam p^m mulie
bre lac secundū Gal. vij. therapentice cibicis lau
datum. **Sera** li. aggre. ca. babel. ha
i. granū cucul. **Sera** bel ca. est z bu. in secu
do gradu: et auget sperma et proprie quando mi
scetur cum sisamo: et quid est. l. lobabium.

Cap. 35.

Habel mil. ara. i. granū indū: et est
cartamun indum.

Sera lib. aggre. ca. babel nil. planta eius est
similis plante lubleb adberens arbo
ribus duobus brachijs vel tribus: et habet ramos
et folia virida: et in ramo cuiusq; folij est flos colo
ris purpurei similis penis in figura sua: et quādo
cadit flos eius emittit semē in vaginis in quibus
sunt tria grana minora granis stasixagrie in trib⁹
partibus diuisa. et illa grana sunt illud quod d^r ea
administratur in medicinis laxatiuis. laxat enim
phlegma: et mundificat ipsū. et dosis eius ē a qua
tuor kirat vsq; ad octo. et est ca. et sic in primo gra
du. et miscetur cū medicinis: et facit moram in iū
stis. et quando accipitur solum non laxat eodez
die nisi post. xiiij. horas. et dosis eius est cum alijs
medicinis: sed simplex nūq; vidi dare nisi admi
scatur ei scamonea que vincit ipsum ad expellē
dum phlegma et cholera.

Jo. mes. cap. de cartamo dicit q; quidaz
dicunt q; est vna ex speciebus
cartami. et hic dixit quoniam est cartamun idz
licet sit aliud a cartamo nostro.

Cap. 36.

Habel zelin ara. vel grana ezelen
latine piper nigrum.

Sera li. aggre. ca. babel zelin. i.
granū zelin: et est pip et bi
opiū vel nigroz. et ē granū pingue in magnitudi
ne cicieris. et est citrinum exterius album interius
et habet saporem bonum. defertur ex terris bar
barie. Et illud quod nominatur i barbaria crom
est simile faseolis in forma sua: nisi quia grana ei⁹
et cortex eius sunt minora faseolis. habent nigrū
colorem et acutum saporem sicut piper. et deserit
similiter a terris nigroz. et sunt ca. i. tertio gradu
hu. in primo. et conferunt dolori dentium. augent
enim in spermate: et faciunt bonum odore oris.

Debebelarus .i. iubebe.
Debelmeluc .i. catapucia.
Dabetoziti .i. grana citri.
Dabellien .i. piper album.
Dabecl. i. iuniperus vel fructus eius.
Dabes est vna ex speciebus malue.
Dabelmuluc .i. catapucia.
Dabei .i. iemmel.
Dabedlesen .i. carpobalsamū.
Dabiam .i. pulegium.
Dabix est propriū nomen loci.

Cap. 37.

Habilbalach arab. grece
arceotides:
latine granum iuniperi: vel iuniperus

Sera li. aggre. ca. habilbalach. Dabilba
lach est iuniperus: et iuniperus ē vna
ex speciebus cipressi masculi. Et omnes sunt qua
tuor species: et sunt iuniperus et babel. i. sauina et
zerbin et gara. i. iuniperus que noiat areonas. est
ex ea alia magna: alia parua: et habet fructū quen
dam cuius fructus est magnus sicut nabach. et in
littera babel dicit sic zaroz. Et qdā cui⁹ fructus ē
paruus sicut fabamisi quia ipse est rotundus tor⁹.

Gal vi. sim. pbar. ca. de iunipero. virtus ar
bons huius est ca. et sic in tertio gradu
s; caliditas ipsius fructus est secundū bocis; sici
tas eius est in principio tertij. Et idē Sera. Sau
na est illa que d^r brachos siue brachcos: et nō ha
bet fructū. et nos iam de ea diximus superius i lit
tera babel. s; zerbin est illa que d^r padras: et habz
fructū simile fructui cipressi: nisi q; est minor co
tis. Et est ex zerbin parua spinosa: et hz fructū si
mile fructui iuniperi: cui⁹ magnitudo ē sicut gra
nū myrti: s; est rotundū: et sermo de ipo veniet p⁹
in ca. de alchitran. et virtus zerbin est ca. et sic i 3°
gradu. s; gara est species parua respectu zerbin.
memoria eius venit in. l. gara. Archentos siue ar
conos. i. iuniperus parus et magna. ambe calefaci
unt et subtiliant et puocant vīnā. et qñ fit fumiga
tio cū eis expellit venenosa reptilia. et hz fruct⁹ cu
ius quidā reperit in magnitudine auellane: et qui
dā in magnitudine fabe: nisi quia est rotundus: et
hz odore bonū: et est dulcis: habens in se aliq; stulū
amarū. **Dias** ca. de iunipero fm translatū
dinis. onē grecaz. iuniperus arbor

alia est parua: alia magna: s; virezq; acrioris sūt v
tuis atq; micualis et insensibilis. Auerois s; col
liget ca. de iunipero. Juniperus que vocat abbel
ca. est et sic in tertio gradu. Paulus ca. de verni
ce. gūmi istius arboris est vernix.

Posse. Dias nis
imposite fumigio serpentes fugant. fructus ei⁹ io
cundus est: et odoris sūmi si in oze deinetur: et cu
stomach⁹ est: et thoraci vtilis est. iussim sedat vete
rem. et inflationes sedat. tortionibus bibita subue
nit. contra venena prestat auxiliū. diureticū est il
li adiutoriū. spasmatibus et rheumatibus pdest. of
focatiōes stericas tollit. Appellat autē a grecis ar
ceotides. succus eius medet vipera vexatio. Itēz
succus eius exustus atq; cū aqua illiniuis leptom
despuit. elimatio aut ligni eius pctui datus inter
fici. lachzymus eius potui datus iussim veterē at
q; parouidas sanat. Auerois abbel puocat vīnā
et menstrū plus alia re. donec facit mingere san
guinē. et facit abozsum: et extrahit fetū mortuū. p
ista specie. l. litteram abbel.

Dabilig .i. myrabolani.
Dabiisen .i. listuoli. l. l. seta.
Daboanifa gd est. l. l. keadi.
Dabonifa .i. cicuta.
Dabohol .i. vīnce.
Dabbalarhar .i. granū iuniperi.
Dabeleras .i. stasixagria.
Dabelmeluc .i. granum rēgie.

Dacatula
Dacatos
Dacabdes

.i. mandragora.
.i. cymbalaria.
.i. peonia.

Cap. 38.

D **Acub** alcaroeg ara. gre. salu. la
tine spina lata.
Sera. li. aggreg. cap. hacub. Da-
cub alcaroeg e herba qua
nominant homines orientis spinā latā: habens fo-
lia similia albe cameleonte. Et elixat' hec planta i
pncipio sui ortus: et comeditur cū oleo et sale. Et
lachrymus qui egredif' de radice ipsius si bibatur
ex eo. 3. i. cum melicrato puocat vomitum.

Dacusa

.i. mandragora.

Cap. 39.

D **Adadh** ara. grece liccos: lati-
ne vero litium.
Sera. li. aggreg. ca. hadadh liti-
uz habet tres species. vna
eaz est indica. et alia fit ex herba q̄ di-
cit' zeriach: siue serxah. tertia est arabi-
ca qua noiant badad. i. litium. Et ides auct. Dial. li-
tium accipit' ex arborē spinosa que hz ramos longi-
tudine duoz brachioz aut amplius. et folia sunt si-
milia folijs arboris buffi rara. et hz fructū similes
piperis: et est niger amari saporis: lenis tactu. et cor-
tex ligni est glaucus silis litio dissoluto. et hz radi-
ces multas pcedentes a latere ligni eius. nascitur
locis agrestib'. et extrahit' succus eius in hūc mo-
dū: terunt' folia sicut sunt cū tota arborē: aut po-
nunt' in aqua: et dimittunt' pluribus diebus et co-
quant' et exprimunt': et succus ponit' ad coquēduz
sup ignē donec igrosset sicut mel. et fit silis ex suc-
co fructus eius qm̄ exprimit': et ponit' in sole. et me-
lius ex eo est illud qd̄ accendit' igne. et qm̄ extingui-
tur facit' spumā: cui' color est sanguinis. et exteri'
est nigrū: et interius est sicut crocus: et nō est pin-
gue. et est in eo stipticitas cū amaritudine. et ex illo
melius est indū et fortioris opationis. Adulterat'
aut litium cū amurca olei cū admiscet' i coctura ei'
et cū succo absinthij et felle bouino. Et oz q̄ colli-
gat' ex eo qd̄ natat' sile spongie: et reponit' ad op'
medicinaz oculi: et residuū eius ponit' in alijs me-
dicinis. Et dī q̄ indicū facit' arborē que dī lithios.
Et hec arbor est de speciebus spine habēs ramos
erectos longitudine triū brachioz aut amplius. p-
cedētes ex radice: et sunt grossiores ramis rubi. et
euellit' ab eis cortex facile. et color eius apparet si-
cut color sanguinis. et folia eius sunt similia folijs o-
liue. et ex illa arborē accipit' litium. s. ab illa que est
spinosa ex illa. Et apō nos medicina q̄i hu. et ligda
et sba ei' est opposita ex vtute sili ca. et trea frigi-
da. et i sapore ei' e stipticitas: nisi qz e pauca. Alia
secūda species est que fit ex arborē lithios siue ex
aciton appellata: folia quercus silia atqz spinosa
generā. nascit' i dumosis locis: cuius folia et ra-
dix in vni cōtundunt': et in aqua dulci coquantur
vsqz ad gr' siccit'. fit et melius ex succo granoz ex-
presso: et in sole coagulato. Ligendū est intus co-
lore rursū et dī. **Bal.** li. dinamidiar' ca. de li-
foris nigro. **Bal.** tio. fit secūda species li-

ti in hunc modū: pannellas de capisfolio collige
in mense septēbris: et ipas tere per linteū extorqns
succū eius: et ad solē siccabis. In litia vō venditur
succus centauree. p litio: vt apparet in l. cētaurea
licet salio. Pli. ca. de litio. litium succus est arboris:
vel arbusculi pusille et spinose: folia vt querc' ha-
bentis cū punctis spinosis: cui' semen maturuz vt
granij regis apparet. de cui' seminis succo fit ali-
qu' litium. et verius hec arbor latine vocat' capisfoliū
vex optimū litium est qd̄ est indicū qd̄ extrinsec' ni-
gritat: intus vero subrafū sicut aloē gustu amax
Et secūda species fit ex arborē que dī lithios. Et
hec arbor est de speciebus spine. et hz ramos rēos
longitudine triū cubitoz aut brachioz: aut āplius
pcedentes ex radice: et sunt grossiores ramis ru-
bi: et euellit' ab eis cortex facile. et color eius appa-
ret sicut color sanguinis. et folia eius sunt similia
folijs **Bal.** vij. sim. pbar. ca. litium secūda
olue. **Bal.** translationē grecā litium vel pira-
cantum spinosa est arbor de qua fit vocatum litium
est aut siccative virtutis ex diuersis compositum.
vna quidez subnili parte diaforetica et calida. alte-
ra autē terresti frigida a qua habet et stipticitatē
sed hec quidez qualitas pauca omnifariam inest
huic pharmano: sed diaphoreticam et exsiccationēz
non pauca: sed secūda accessum. in caliditate vō
intermedia aliquatiter locatū est et commēsuratū
ppter quod et ad diuersas passiones vtuntur hoc
pharmano i qbusdā ut cōgregatiuum. Et ideo ci-
licias et dysentericis: et fluxui muliebri afferētes. h
ergo litium in cilicia et capadocia plurimū fit. aliō
vero scilicet idianuz fortius operat' ad omnia. Et
idē eodem libro secūda translationē arabicam
substantia litij est cōposita ex virtute subnili ca. et
terrea frigida. Et in sapore ei' e stipticitas: nisi qz
est pauca multū: et desiccet in secūdo: sed etiā fri-
et cali. e quasi i complexionē media equali. Et vir-
tus eius est que resoluit: et abstergit resolutionē et
absterione curatiua: et congregat et restringit.
Posse. Bal. hz translationē grecam
pharmano ad hypopi-
am vtunt': et ad phlegmōes qui in ano et ore: et vl-
ceratioes et herpes et putredines et malemorige-
reta vlcera: et aures pus fluentes: et paronichia: et
vngues leprosos. et idem fm̄ translationē ara. vir-
tus eius est que remouet qd̄ i pupilla ex eo quod
obscurat uisum. et cōuenit fluxui vētris et habentū-
bus vlcera in intestinis. et habentibus fluxū men-
struorū. et ponit' in medicinis panni qui fit i facie.
et in medicinis vlcerū et apostematū que sūt i ore
et in ano. et formice. et conuenit vlceribus fraudulē-
tis. et putredinibus vlcerū. et putredini aurium. et
tenasimōi et panaritio. **Sera.** anct. dial. virtus
et fortificat capillos. **Sera.** litij est stiptica: et
abstergit et curat obscuritatem visus et scabiem et
puritū oculoꝝ: et abscindit cursum humiditatum
ad oculum venicium cursu antiquo. et conuenit
apostematib' gutturis. Et quando linuntur cum eo
pallatū conuenit apostematibus gutturis. et quan-
do linit' cū eo conuenit gingiuis et vlcerib' putridis

et ragudis ani et tenasmoni. Et quoniam bibit et fit cum eo dyltere sanat fluxum ventris antiquum et vlcera in testinorum. Et bibit de ipso cum aqua usque ad sanguis fluxum vel sputum sanguinis cum tussi. et datur in potum moris canis rabiosi quoniam sunt ex eo pillule: et dant et rubificat capillos. et curat panariciu: et forniciaz et vlcera fraudulenta. et quoniam fit cum eo nascale conuenit fluxui antiquo humiditatis a matrice. et dicitur in generice: quoniam coquitur cum ramis eius in aceto conuenit apostematibus splenis et ictericie. et puocat menstrua. et quoniam bibit ex fructu eius laxat phlegma. et conuenit contra medicinas venenosas. Et idem Sera. auct. Rasio felicia charag virtus est composita ex cotraris. Nam habet virtute extenuatoria digestoria: ca. et fri. et modice stiptica habens vim. et ideo diaphoresim facit purgans et purgans. Et facit autem ad hypoplia: berpetas: et ad epatis vlcera et ad parotidas: et putrida vlcera. et conuenit vlcerebus oris et ani.

Dafas	i. galla.
Dafases	i. coniza.
Dafasies	idem quod supra.
Dastranon	i. filipendula.
Daff	i. galla.

D **Afs** ara. grece cicidos alapsa vel lapsana: latine vero galla.

Sera li. aggreg. auct. Dias. est ex ea que accipitur ex arboris sua recens imatura parua rotunda nodosa non perforata et grauis. et est alia que est leuis perforata: sed prima medicinis est conuenientior. Idem auct. Gal. virides ex gallis sunt acerbe plurimum: quod est in eis substantia terrea. et saporem eorum est stipticus multum. virtus eorum est fri. i. s. gradu: et sicca in tertio. Pli. galle fructus in syria et egypto copiose. **Dosse.** **Dias.** species gallarum sunt stiptice fortiter: que quoniam terunt et puluerizantur super carnem superflua delectant eam. et conferunt ad vlcera corosiva. et prohibent humiditatem que currit ad ginginas. et conferunt alcole. et quoniam accipitur id quod est intra gallam: et ponit in corosura dentis sedat dolorem eius. et quoniam comburunt super prunas et extinguunt in aceto et sale stringunt fluxum sanguinis. et decoctio gallarum quoniam fit sessio in ea confortat exitum matricis: et cursum humiditatum antiquorum: et exitum ani. et quoniam infundunt in aceto aut aqua nigrescant capillos. et quoniam puluerizant et dant in potum in aqua aut vino conferunt humiditatibus vlcerebus intestinorum et fluxui antiquo: et sunt conuenientes in cibis eorum. et filii quoniam coquitur cibus eorum in aqua in qua bulliantur. Et vlt quidem administrande sunt ad stipticandum: retinendum: et desiccandum: et infrigidandum salsum. Et dicit Sera. auct. Gal. quod virtus eorum secunda est: que repercutit et prohibet et aggregat. et tertia virtus fortificat membra fluxa debilia. et prohibet omnes egritudines que fiunt ex humorum dissolutione: et eorum fluxus prohibet.

Cap. 321.

D **Afir** ara. lati **Sera** li. aggreg. ne pes. et bafir auct. Gal. Dafir. i. pes. scilicet ara. i. vngula. zeron arabice. i. augmentatōes que fiunt

in cruribus a latium maiorum ut equorum. veb ara. i. molares dentes. quidam adurunt vngulam caprarum: et conficiunt cinerem eius cum aceto forti: et linunt in alopecia: et conuenit. Et quidam accipiunt vngulam a fini et adurunt et curant cum ea epilepsiam magnam. Et idem cinis resolut ut scrufulas: quoniam coquitur cum oleo. et quoniam fit puluis ex ea est desiccatus: et curat vlcera que fiunt in manibus et pedibus propter frigus. augmentatōes que fiunt in cruribus et iuncturam equorum quoniam terunt et dantur in potum cum aceto curant epilepsiam. Et vngule caprarum quoniam adurunt et miscentur cum aceto: et fit inde linimentum super alopecia curat ea. Sed limatura dentium elephantis est stiptica: quoniam fit emplastrum cum ea curat panariciu. sed molares dentes canis rabiosi quod mordit hominem si accipiat ex eis et liget in corio et suspēdat in brachio prohibet a morsu canis rabiosi

Dager	i. lapis.
Dagetoida	i. camelonta.
Dagesida	i. galla.
Darabas	i. staphyragia.
Dahalebi	i. solatrum.
Dabadeb	i. spodium.
Dabe. i. arbor draganti: est acantos.	
Dabelibet	i. aristologia.
Dabeliblet	idem quod supra.

D **Akille** ara. grece thyam? Ba. latine faba.

vi. sim. pbar. ca. d. faba fm translatione grece thyam? i. faba: fm vtraque prope media complexionem est in exsiccando et infrigidando. participat autem quadam pariter absterfina virtute. caro eius sicut et cortex stipticus. Et propter ea quidam medicorum fabam totam coquentes cum oxiraro dysentericis et ciliacis vomitiuis dederunt. Est autem ut cibus quidem semper et infatuus: et vix digestibilis: expulsiōibus tamen que ex thorace et pulmone idoneus. vt pharmacus vero extrinsecus appositum intrinsece siccet in podagricis. namque vltimus multotiens ea per aquam coquentes: deinde miscentes adipem porcina. In concussionibus vero et vlcerebus que sunt in nervos per oximel farinam apposimus. In his vero qui iam phlegmonant ex plaga cum alphis et testiculo rum et mamillarum: est bonum cataplasma. amant enim he particule moderate infrigidari cum phlegmonant: et maxime quoniam ex lacte in eis caleato mamille phlegmonant. Et tenim et lac extinguit ab huiusmodi cataplasmate sicut et infantium peccat cum cataplasmas farina fabarum usque multum manet absque pube. Et idem libro de cibis ca. de fabis. virides autem comedite antequam maturent et exsiccent habent commune omnium fructuum quousque ante maturitatem offerimus: alimentum humidius dantes corpori. Et propter hoc magis superfluitatum secundum intestina locum: sed secundum totum habitum. merito igitur qui tales nutriunt quidem minus: secedunt autem magis. unde

nō solā crudas comedunt virides fabas multū ho-
mini: sed etiā cū carnibus porcinis & arietinis si-
cut alia. **Sera** li. aggre. ca. bakille. Dakille
olera. i. faba. sapor corticis eius ē si-
picus. virtus eius infrigidat spate: & desiccatur de-
ficcatione sine nocumento. virtus eius est que ab-
stergit & conuenit fluxui ventris & vlcerebus inte-
stinoꝝ & vomitui. & qñ coquuntur cū aqua: & mi-
scentur cū arungia porci cōferunt podagre. & qñ
coquunt cū aceto & melle: & ponunt super vlcera
que sunt in neruis conferunt. & qñ accipitur em-
plastrū ex farina eius cū sanich ordeī cōuenit mē-
bris habentibus apostemata ppter percussione[m]
Et est emplastrū iuuatiū testiculis & māmillis: &
potissime pubescentiū: cū farina fabaz p̄hibet ab-
eo longo tpe ortū piloz in eo. & secundū cibuz est
magis inflatū q̄ aliquis alius cibus: & tardioris
digesti. **Dial.** ca. De faba secundū translatō-
nis. nē grecā: faba nostra sumpta
inflationes prestat: & indigestibilis est. tussim me-
detur. & accepta dysenteris: & solutioni vētris sin-
gularē p̄cūdiū est. vomitū est vtilis: cui si aqua
in coctura fuerit mutata inflationē stomacho nō
facit viridis comesta vētrē inflat. & cacostomaca
est. farina fabe cataplasmatibus adhibita cū polē-
ta tumoribus percussure occurrit. id sola facē no-
uit. tumorē māmamarū sili modo curat. lac māmil-
lis nimis p̄fluens imposita vt cataplasma strigit
mixto melle & farina fenugreci parotidibus pro-
dest. liuoribus corporis detergit coloz & thure
masculo & albumine oui mixto dolores oculoꝝ
& glaucomata curat. vino mixto suffociones. & p-
cassiones oculoꝝ compefcit. dentibus conquassa-
ta & fronti imposita tumores testiu spargit. infan-
tibus si imposita fuerit testes p̄pendere nō sinit.
Coziū eius coctū & cataplasmati impositū macu-
las albas emendat. in balneis fricatione adhibita
capillos tenuescere facit. polenta & stipterea fusti
& oleo veteri mixta & iposita vt cataplasma scro-
fis opitulatur. lanā sic inficiet. fluxū sanguinis vul-
nerū stringit puluere ipso solo asperso. Saba me-
dia est iter fri. & ca. distemperantia: aliquid parti-
cipans pietozie virtutis & stiptice: quare exteriū
posita sine molestia desiccatur podagricis. igit & ar-
teicis aqua cocta admixta adipe ouis recenti aut
anserina miūgat doloz neruoꝝ: aut cōtractionē
& vlceraiones cū orimelle fabe farina cocta & su-
perposita vt cataplasma sanat. Itā & ad testiculos
& māmillas est optimū cataplasma. amat enī loca
hec mediocriter infrigidari si sint inflāmata: ma-
xime qñ de lactis coagulatione patiunt inflāma-
tionē. Rabi moy. ca. de faba. corūpit mentē. Ita
ac in dietis particularibus particula. prima ca. de
fabis. Sabe in natura sua fri. i. siccitate diuerse s̄.
Comedunt sicce & p̄fecte suis t̄pibus. Comedun-
tur enim virides necdū messiois sue cōpleto tpe
virides fri. sunt & hu. i. primo gradu. nutrimentuz
coꝝ nimis generat humores crudos & grossos. in-
flatiue ventositatē faciunt in supioꝝ ventris. p-
pter qd stomacho valde nociue sunt. sicce vō suis

q̄ t̄pibus p̄fecte fri. sunt & sic. in primo gradu: nō
illaudabilē sanguinē creant. ordeo magis nutriūt
accidentaliter nō naturaliter duabus de cāis. vna
ppter sue substantie grossiciē & tarditatē solutiōis
ex mēbris. subtilitate vero substantie ordeī & disso-
lutione ex mēbris cita: vñ minus nutrit. secunda p-
pter sui multitudinis ventositatē & grossiciē eius:
vñ carnē inflat & dilatat. & opat in ea id qd frumē-
tū in farina: ppter hoc in supioꝝ ventris vēto-
sitatē plurimā grossaz generat & inflatiūz ex qua
fumus incipit ascēdere cerebro nocens: & somnia
multa corrupta inducit. Cū igit naturaliter h̄ ha-
bent fabe nō eis aliquo coctionis mō possunt au-
ferri. vnde Hal. fabe si nimīū coquant inflatōz
& ventositatē suā sicut ordeo auferre nequim? mi-
nuere tñ possumus. Expimento aut p̄bat in cis q
fabis vtentes assidue indigestione patiunt. & si sa-
nissimus sit sit idē. Itē Hal. fabe sup cibū inflam-
mationē faciunt: & dure sunt digeri. secundū medi-
cinā adiuuant humore vt excreet de pectore & de
pulmone qñ colamentū est in cis. & ideo nō mo-
rant in stomacho sicut alij grossi cibi. manifestat
hoc colamentū & mundificatio: quia cutim exteri-
us mundificari cernimus cū eaz farina abluuntur:
idcirco ad lentigines valet. qui igit autē sui corpo-
ris mundificare voluerit ex fabarū farina lauare
assuescit. Apstemati i māmillis vel testiculis ap-
posita cataplasmate facto dissoluit. oia aut q dixi-
mus eaz insunt medulle tantūmō. Cortici aut ni-
hil est. Est enim stipticus & colamentuz nullū h̄ns
vnde aliqñ fabas cū cortice coquimus i aceto: da-
musq̄ diariā patientibus ppter defectū conceptū
ue virtutis in intestinis. Electio enī magna alba
nō vetus diuersis coquit modis. vnde & diuerse
sunt in eius corpore actiones. sunt nāq̄ cocte aqua
sunt assate igne. aqua cocte laudabiliores sunt: ga-
aqua plurimū aufert ventositatis maxime: & gros-
siciē maxime si eiecta prioz altera cōiungat. hec
quoq̄ coctio duobus modis fit: aliqñ cū cortice
& dure sunt ad digerendū & inflatiue. Stipticitas
enim corticis egestionē p̄hibet ventris. mora eius
diuturna in ventre necesse est vt inflationē generz
sine cortice cocte minus sunt inflatiue cito digerū-
tur. et si secundū ius fiat calefactiois rebus appo-
sitis: sicut pipe & zinzibere & oleo amigdalino p̄fe-
cta est medicina ad coitus opationē. sunt qui cis
vescentur elixis aliqñ cū cortice aliqñ sine eo. & b̄
bis supra que diximus videamus. Comesta enim
aliqñ cū menta origano cymino & silibus suā ven-
tositatē & inflationē minuunt. Assate min⁹ habēt
inflationis: & ad digerendā sunt durissime: v̄p̄tū
si in aquā infundant post assationē & cū cymino
menta & origano comedant partē amittunt.

Dial. fabe inquit noue veteribus magis sto-
macho nociue. fabe mixte farine fe-
nugreci cataplasmate facto apostemati retro au-
riculas valent. & ad liuorem similit sub oculis cū
rosā mixte thure ouiq̄ albumine ad exsiccatōz
valent oculoꝝ cataplasmate facto. Masticate cū
am & in temporib⁹ apposite humores a capite ad

oculos descendentes resistunt cū vino cocte si cataplasma fiat testiculo. apostema caliduz dissoluit farina eaz. pueroz apostema inguinib' extinguit loci in quibus pili sunt nascituri superposite subtilē ac defectū pilum faciunt. Scisse vero in duas cataplasmate super canis moribus de facto sanguinē stringunt. māmellis lactis ppter coagulatiōnem induratis apposite dissolunt: et lactis inbibent exitum. Si autē cū alumine et oleo veteri misceas scrofulas dissolunt.

Dakkaraba	.i. pyretrum.
Dalsandali	.i. coloquintida.
Dalauzbach	.i. squilla.
Dalanum	.i. sparagus.
Dalazarata	.i. pyretrum.
Dalealiat	.i. terbintina.
Dalcal	.i. acetum.
Dalsagel	.i. rhabbanus.
Dalbas	.i. es vstum.
Dabac	.i. indicum.
Dalkasmet	.i. feniculus.
Daltalep. i. viriditas inuenta super aquam. l. viriditas.	
Dalecalmibit	.i. gūmi fistici.
Dalebep	.i. caisir.
Dales est vna ex speciebus malue.	
Dalbet	.i. species rubi.
Dalterma	.i. galbanū.
Dalibum	.i. byringium.
Dulibien	idem quod supra.
Dalib	.i. mulla.
Dalim	.i. pulegium.
Dalimon	.i. cretanus.

Cap. 33.

Halilig arabice grece et latine myrabolani. vbi sciendum q' fm Mes. myrabolanorū species sūt 2. et sunt fructus arborū in india existētiū: et nō cōdē maneriei sunt omnes: sed diuersorū effectuum et diuersarū formarū. vnde versus. Myrabolanorū species sunt gñq; bonorū. Citrinus kebulus bellyric' emblicus idus. Quidā dicūt q' sunt oēs ab eadē arboze producti: ita q' citrini sunt d' primo germine. et nigri indi sunt in quibus peruenit cōpletio et maturatio. et dixerunt q' arbor eorū est d' bifidentibus. et q' citrini sūt de primo germine: et niger similiter. kebulus germen secundū tulit: s; falso: imo pducuntur a diuersis arboribus. et illud ē qd' creditur. sed aliqui volunt q' emblicis et bellyricis nō numerentur inter myrabolanos: qm' Auic. et Sera. de eis diuersa faciunt capitula. Nam Sera. libro aggreg. facit capitulū de emblicis et bellyricis qd' incipit anileg: et facit capitulū de alijs tribus per se d' quo dicit haliligli. i. myrabolani: cuius tres sunt species: kebuli citrini et nigri: et sunt illi q' nominantur indi et seni et kebuli. Item auct. Haben Mesuay. meliores sunt ex eis quoz color est

citrinus approximans viriditati: granef pleni sine rugis. et dicit auct. Isaac. et sunt fri. i. primo gradu: sic. in secundo. nigri fri. et sic. i. primo. Myrabolani indi vel nigri et de seni sunt similiter ex speciebus habentibus corticē subtilē nigrum. Et cortex eorū vergit ad citrinitatez: et sunt iuniles oliuis in forma sua. Et iuniam: entū est eorū minus iuniamēto aliaz speciez myrabolanorū. et idēz auct. Aben Mesuay. Myrabolani seni sunt ex speciebus oliuarum: qui quando conduntur corroborant stomachum: et incoziant eum incoziatione pauca. et non est in eis iuniamētū qstū in kebulis. Et ex kebul' quidam sunt citrini: quidam nigri. et nigredo que est in eis est ppter ampliozem moram quaz fecerunt in arboze sua. et sunt piguiores et carnosiores citrinis in colore: quia ipsi fecerunt maturatiōnez amplioze. et illi qui colliguntur ante sunt citrini. et quando sumantur triti inducunt laborem in stomacho: quoniam natura laborat multum circa ipas sed quādo infunditur aut decoquitur extrahitur virtus eius: et pūctur eius substantia: et est lenior nature: et descendit velocius a stomacho. Et ille tres species myrabolanorū miscenur cum tamarindis: quoniam tamarindi extingunt calorem: et abscindunt nausēa: et sedant vomitiū: et extinguit calorem febrilem: nisi quia nocēt tustienibus propter acetositatē. **Auic.** de viribus cordis ait que est in eis. **Auic.** myrabolani sunt fri. et **Jo. mes.** myrabolani sunt de medicis. nis benedicis. non enim debilitant cum solutione sua: imo confortant stomachum proprie. et viscera preparant et coadūmāt ptes eorū. et confortant cor et epar et corpus totū. nō enim nisi ad vñū videntur nocēti. acquirunt enī dispositis ad hoc opilatio: et p'prie paratis cadere in ipsa. sed sunt de perfecte rectificandibus medicinis que habent acuitatē: et purgant dissolendo magnifice enim adinuenit qui eos et proprie citrinos cū scamonea miscuit. repūmūt enim eam propter obuiationē substantiarū et qualitātū ad inuicem: et eam in soluendo iunant. Citrinos in. v. proprietatibus laudauerunt sapientes in colore. i. vt sint citrini multe citrinitatis declinantes ad viriditātē. et vt sint in pondere graues et densi. et in fracturis suis inueniatur sicut gūmositas. et sint grossi. et vt cortex eorū sit densus spissus completiens ossa parna. et laudauerunt kebulos in quamo: p'prietatibus: vt sint grossi: et q' to grossiores tanto meliores. et sunt subnigri declinantes ad rubedinez. et sint graues in pondere cite submerisionis in aqua et sint habentes spissitudinē corticū suorū. Nigros quoq; indos in. v. p'prietatibus laudauerūt: vt sint nigri et confracti hūtes densitate substantie. et sint grossi et graues et carentes ossibus. q' to autē ab his elongant' p'prietatibus tanto a bonitate sunt remote. oēs frigide cōplexionis sūt in primo gradu: sic. in secundo. Et sunt exsiccatiū cōsumptiū supfluitatū putridaz: p'p'iani et coadūmātini partū. i. q' bus accidit laxitas et mollificatio tria sūt in eis p'

pter que in ipsis cadit recificatio. faciunt eniz ca-
dere in opilationes: & pprie paratos. & quia facile
adherent villis stomachi & partibus intestinoz: &
quia dimittunt coagulationes in ipsis: & nos emē-
damus qd timetur de eo qd diximus primo. pbi-
bentes penitus exhibitione eoz ipsis & omnib⁹ pa-
ratis cadere in opilationes. in non paratis miscen-
da sunt ea cū ipsis que opilationē fieri. pbi-
bet: si-
cut aliqua ex diureticis notis. & infusio eoz in aq̄
cafei remouet hoc nocuentū ab ipsis. & succ⁹ su-
mi terre facit similiter. Et similiter absinthii: aga-
ricus: & reubarbar: & spica: & similia. & emēdam⁹
qd potest peruenire ex eo qd diximus in secūdo
& tercio miscendo cū eis que remouēt ab ipsis ad-
herentie intensiōe: & acquirunt eis lenitate: sicut
si fricētur cū oleo amigdalaz dulciū: aut cū oleo
rosaz: aut cū oleo violaz: aut silamino: aut saltez
conterantur cū eis amigdale dulces. passule quo-
q; & mel eaz lenificant eos & confortant operati-
onē eoz: & sunt pprie iuuatū cū eis. similiter ac-
quirunt eis cassia. viole condite tereniabin tama-
rindi & similia. Quidam dixerunt qd nō est bona
permissio eoz cū medicina lubrificatiua & leniti-
ua: quoniam operationes eoz in idipsum non con-
currunt. & ego nō video illud imo remouetur ab
eis per ipsam adherentia & coagatio: & acquiri-
tur solutio facilis. Et scito qd decoctō acquirunt eis
vehementiorē operationē q̄ sola infusio. & infusio
minus facit eos esse opulatos q̄ coctio. & assa-
tio minorat de solutione faciens ipsos conspian-
tes plus: & adhuc magis combustio. Et contritiū q̄
dem plus solunt: & plus dimittunt vestigia con-
stipationis in vijs. infusi vero minus faciunt illa
& infusio quidem eoz competit quando solum q̄
riar solutio. Et eoz contritioz exhibitio quando
querit constipationis impressio. & q̄to magis cō-
teruntur melius celebrabitur illud. Et kebuli qui
dem conditi minoris sunt solutionis & maioris cō-
fortationis membroz nutrificationis. & nō conditi
faciunt contrariū. Modus condiendi kebulos est
ille: accipe ex eis humidis si haberi possunt v^l hu-
mectatis secūdu artē qua humectari possunt q̄
titate quā volueris: & cū stilo punge eos vndiq; &
decoque eos in aqua cū facilitate vsq; dum suffi-
cit: post hoc dimitte eos per diem vnum super ta-
bulam: & exprime aquā eoz: & submerge eos ī aq̄
mellis per dies duos: dimitte tunc & coque eos
lento igne: & postq̄ cocū fuerint reconde ī vase vi-
treo: & da post. vi. menses. Ars autē auxiliatur in
humectando eos: infundatur in aqua plurima &
exponantur radijs solis per dies. viij. deinde acci-
pe vas magnū sicut doliū: vel saltem fiat fouea in
terra in loco humido vbi inter multam arenā hu-
midam disiunctim sepeliantur sepe ac sepe aquā
desuper infundendo & innouando arenā de tertio
in tertiu diem vsq; dum tamescant & humectent⁹
hic erit modus hu-
mectationis eoz. **Dosse. Sera.** &
citrinoz est q̄ fortificant oculos & prohibēt cur-

sum humoꝝ ad ipsos. & conferunt sebel. & confortant stomachū & incoziant ipsum. & conferunt me-
lancolie & cardiace. & clarificant colorē. Viri⁹ ke-
buloz est q̄ conferunt ano & emoroidib⁹. & inco-
riant stomachū. & confortant eū & digerunt cibuz.
desiccant humiditate. leniunt naturā. conferūt vē-
tositati emoroidariū. & conferūt melancolicis: ma-
xime quando cū eis admiscentur species corobo-
rant sensum & memoriā. & conferunt lepre & colli-
ce. & conferunt emoroidibus antiquis. & sedāt so-
dam & hydropisim. & inducunt nauſeam & vomī-
tum. Sed seni & indi vel nigri habent corticem s^l
tilcm nigrum. & cortex eozum vergit ad citrinia-
tem: qui quando condiuntur corobozant stoma-
chum: & incoziant eum incoziatione panca. & non
est in eis iuuamentum quantum in kebulis.

Jo. mes. myrabolani sunt ex reb⁹ que fa-
ciunt vices se iuuescere. & ac-
quirunt eis colorem bonum: & bonitatem odoris
oris & sudoris: & generant gaudiū: & confortant
eor & epar & stomachum. & conferunt tremori cor-
dis. & mundificant stomachum. & conferunt emo-
roidibus. & extinguunt inflammationem cholere.
sed citrinorum operatio in hoc est precellens. ipsi
enim solutione educunt eam. & conferunt comple-
xiones ca. hūitibus. & eoz fricatioib⁹ cū aqua agre-
ste & cum aqua rosaruz: aut succo feniculi abster-
git oculum. Et aufert super caliditatem eius: & fa-
cto inde alcohol stringit lachrymas. & puenit mol-
lificationi oclorum. & conferunt tertiane & febrī-
bus cholericis. Et contrite cum mastice sanant vl-
cera & desiccant ea. kebuli quoque solutione edu-
cunt pblegma & addunt in ratione. & clarificāt vī-
sum. & pprie conditi & mundificant stomachuz
& confortant ipsum. & conferunt hydropisi & feb.
antiquis. Nigri autem vel indi solutione educūt
melancoliam & choleram adustam. & conferunt
melancolie & tremori. & clarificant visum & colo-
rem. & conferunt lepre & tristitie & quartane. Do-
sis potio citrinorum tritozum est a .3.ij. vsque ad
quinq; & infusozum a .3. quinq; ad .3. xx. Et potio
kebulozum tritozum a .3. iij. vsque ad .iij. & infuso-
rum a .3. viij. vsque ad .xx. & indozum est sicut ke-
bulozum. **Bulcasim Eben** azarin libro qui
dicitur seruitoz. modus assandi & calliandi myra-
bolanos: oportet qd imbibas myrabolanos in aq̄
citrinoz: aut in succo agreste: aut in acetosita-
te citri: aut in aqua vbi cocte sunt lentes: aut vbi
coctum est lapacium acutum: deinde desicca eos
bene: & madefac in oleo rosarum: vel oleo de len-
tisco: aut oleo masticino: aut cum butiro: aut oleo
oline: deinde assa super patellam ferream vel ter-
ream: quam cum primo calefecisti & abstulisti ab
igne caue ne aduratur & destruat vir-
tus eoz. Similiter assantur semina que administrantur ī
medicinis fluxus. Et modus assationis eozum est
iste: Accipe patellam ferream: aut eneam: aut ter-
ream: aut lebetē cū lato ozificio: & calefac hū: deī
de aufer ab igne & statim suppone seia dū ipa est

calida antequam infrigidetur: et comisce ea semper donec videas affationem eorum completam ad voluntatem tuam: et si non fuerit completa una vice pone iterum: et fac ut prius. Et scias quod non oportet omnia semina equaliter affare: quia sunt quedam que habent multam viscositatem que debet amplius affari sicut psillium: et cave ne comburant.

Dalieldras .i. staphyragria.
 Delimach .i. pimpinella.
 Dalileg .i. balilig.
 Dalibium .i. planta que vocat alibi: et est byringia.
 Daltia .i. abrotanum.
 Daltich .i. asa.

Cap. 374.

Dalum arab. grece fobolia vel codea: latine limacia vel maruecia. codea ex ea est terrena et marina: et sunt de genere ostracop.

Sera .i. limacie. ex limacis siccatione forti: et administrat in cura apostematum difficilis resolutionis: que sunt in cruribus a coquassatione vel ictu et exsiccant ea. Et quando limacie adurunt cum corice suo desiccant desiccatione forti. Et est in eis calefactio propter adustionem. Et quando accipiuntur ex cap. cinere. iij. partes et galli viridibus due et piperis una: et terunt omnia sunt medicina conferens ulceribus intestinoz et vesice: quando sunt putrida in unamento maximo. Et oportet teratur hec medicina contritione forti: et pulverizetur super cibos eoz: et detur ex ea similiter in potu cum vino et aqua. et caro limaciaz et testaz cap. convenit ulceribus et morbi canis rabidi. Et caro limaciarum agrestium quando teritur in mortario fit medicina que exsiccat membra omnia in quibus est humiditas multa. et propter hanc causam convenit hydrophis. sed humiditas limaciaz quando accipitur sola sine carnibus et miscetur cum olibano aut mirra: aut calce: aut cum aliquo istoz: aut cum omnibus: et teruntur simul donec incorporentur: et sicut sicut mel fit hec medicina tenax glutinosa: que exsiccat apostemata mucilaginosam que sub auribus sunt exsiccatione forti. et exsiccat et cohercet humores qui fluunt ad oculos quando ponunt super tempora. Modus autem accipiendi aquam limaciarum est quod quando perforat caro ipsaz cum stilo ferreo: et sunt limacie recentes. accipiuntur namque humiditas ab eis: et colligit in vase.

Dias .i. de limacis. codee vel limacie terrene sunt bone stomacho: laxant ventrem. sed ille que sunt in fluminibus sunt pigriores illis que adherent arborum parnaz ramis: que dicuntur salmi vel salumici siue falsite. laxant ventrem: et provocant vomitum. et quando ipsaz teste comburant calefaciunt et adurunt: et abstergunt scabiem et morpheim. et aduruntur limacie cum carnibus suis sicut se et fit inde cobol: abstergunt cicatricem comee oculi et curant ulcera oculi. et valent contra empetiginem et fit emplastrum ex eis crudis: sicut sunt super tumorem hydropicorum: et minuit tumorem: nec separatur de loco donec diminuant humiditatem eius. et se

dant apostemata podagre. Et quando fit emplastrum cum eis extrahit infixa corpori: et fragmenta ossium. et terunt: et fit nascale cum eis: et provocat menstrua. et fit emplastrum vulneribus: et propter nervorum cum eis pistatis cum carne sua: et maxime addito ibure et mirra mixtis ad invicem: et conglutinat ea. et caro earum curat ulcera. et terit et miscet cum aceto: et strigit sanguinem narium. et elixant carnes limaciaz recentium: et comedunt: et sedant dolorem stomachi. et teruntur sicut exunt de testis suis: et bibunt ex eis cum vino: et conferunt colicem et dolorem vesice. Et quando accipitur de viscositate que est super carnem agrestium cum summitate acis: et ponit super pilum palpebre eius: cuius orbus non est rectus sicut decet conglutinat eum et recitificat. decenter possunt hec omnia limacie marine facere: sed minores habent virtutem.

Dalhub .i. mercurialis.
 Dalum .i. anisum.
 Daluen .i. coula.
 Dalhubub .i. mercurialis.
 Dalhubul .i. idem quod supra.
 Dals .i. spelia.
 Dal .i. acetum.
 Damam .i. columbus.
 Damanoib .i. rasa.
 Dambar .i. ambra.
 Damesis .i. lapis in quo acuitur ferrum.
 Dameacti .i. ebulus.
 Dameien .i. amomum.

Cap. 375.

Ameb ara. vel bupne pbataba lep: grece strignu vel culus vel mozella: latine vero solatrium vel vulpis.

Sera .i. amebei. vna vulpis: et est solatrium. sunt eius quatuor species. vna comedit: alie vero non. hanc illa que comedit est domesticum: et est herba non magna habens plurimos ramos: et folia nigra sicut folia bedarog. i. ozimi: sed maiora et latiora. et habet semen rotundum cuius color est viridis et niger: sed quando maturat fit rubeus. et quando frangit invenitur in eo multa humiditas: et granula que sunt semina eius. Idem autem. Hal. virtus eius est frigus in secundo gradu et non est humiditas: sed est media inter medicinas que humectant: et que desiccant. et ipsum est compositum ex virtutibus contrariis. s. humiditas et sicca. et hoc quia in eo sunt due substantie. s. terrea et aquosa. est aliud solatrium quod dicitur kekerg: quod habet folia similia folijs primis: nisi quia sunt latiora eis et rami eius quando elongantur et declinant inferius versus terram. et habet fructum in cibus rotundum similem vesice. et est fructus eius granum rubicundum simile vne: quem quidam kikilium vocant. Et idem. est alia species solatrii faciens solum. et est planta habens ramos multos et spissos egredientes ab ea. et sunt difficiles ad frangendum. et sunt pleni folijs in quibus est humiditas que adheret manui. et assimilatur folijs citoniorum. et flos eius est rubeus sicut sanguis non magnus: et semine est croceus. et habet radicem non magnam multam: cuius cortex est rubeus

coloris. et nascitur in locis asperis et petrosis.

Sal. viij. sim. phar. capitulo de strigno secū dum translationem arab. virtus solatri somniferi est q̄ est frigidū in tertio gradu. et facit dormire. et habet proprietatem similem opij: nisi quia est debilior eo. Et idem Serapi. est alia species solatze que dicitur solatri maniale. et est illud q̄ dicitur furiale eo q̄ facit furiositate seu mania. Et est planta habens folia similia folijs eruce: nisi quia sunt minora eis et spinosa: que dicitur caradis. et habet virgas longas egredientes ab eis radi ce. x. aut. xij. Et longitudo eius est duoz brachioz et in summitatibus eoz sunt capitella similia oliuif nisi quia sunt super capitella sicut pili ad moduz arboris dulb. et sunt minora oliuis et altiora. et flos eius est niger. et post floze emittit velut racemū. x. vel. xij. grana habentē. Et grana sunt rotūda mol lia nigra i mollitie vne similia granis cussus. et ha bet radices grossas albas concavas: quoz longi tudo est vnius brachij. et nascitur locis montuosis et inter arbores dulb.

Dosse. Sera. q̄ fit emplastrū cuz folijs solatri: et succa ran cōuenit fomice et herisipille. Et q̄ terunt cō tritione fozi: et miscentur cū sale: et fit emplastruz cū eis curat scabiem vlcera et paritū eius. Et conuenit dolori capitis et inflammationi stomachi. et q̄ terunt foziū cū sale: et fit emplastrū cuz eis relolunt apostemata que fiunt in radice auris. et q̄ succus eius misceat cū cerusa et lithargyrio et oleo rosaz: et mutat hora post horā cōuenit apo stematibus calidis: que fiunt in cerebro et capite i fantū. Et misceat succus eius ief q̄ sumitur ad cursum humiditatis curcū ad oculū loco aque et loco albuginis. Et quando distillatur in aurem conuenit dolori eius. et fit nascale cū eo: et conuicit cursum humidū.

Hal. libro secundo de cibis ca tati matricis. pitulo de solatro. holerū nullum noui habens tantā stipticitate q̄stā morel la. ergo merito vt alimēto quidē ipso raro: vt me dicina autē continue vīnū. efficacē est eniz ad q̄ cūq̄ ē oportunitas infrigidationis et stipticitat. Alimēta aut pau **Sera.** kekēgi: q̄ quidā nominant kakabū virtus eius est q̄ fructus eius prouocat vīnā. Et ideo admiscetur iste fructus in multis medicinis que conferunt e pati: vesice: renibus. et hec herba administratur i medicinis et nō comeditur. et fru ctus hic mundificat ictericiā per prouocationem vīne. Et idem auct. habix: alkekēgi est aliud mō tanū aliud siluestre: et est album: et est simile i for ma superiori. et conuenit succus eius bibitus apo stematibus tam intrinsecis q̄ extrinsecis. et quan do linitur super apostemata extrinseca conuenit eis. Et granum eius quando bibitur conuenit vl ceribus renū et vesice. et granū eius est fozius do mestico. Et idem Sera. virtus solatri somniferi ē que facit dormire. Et q̄ accipitur de cortice radi cis eius aureus vnius: et bibitur cū vīno facit dor mire. Et virtus seminis eius est que prouocat vī

nam. et ideo administratur in hydropisi. et bibitur de cortice radice eius. 3. i. et facit dormire leuior: somno q̄ gūmi papaueris. et succus ei? prouocat vīnam prouocatione fozi. et datur hydropico ex semine eius grana. xij. et curatur. sed si plus datur inducunt maniam. veruz cui accidit hoc si biberit melicratū curatur. Et cortex eius ingreditur i me dicinis narcoticis. Et q̄ coquitur in vīno: et deco ctio eius tenetur in ore sanat dolore dēntiū. et quā do admiscetur succus radice eius cū melle acuat vīsum. Et idem Sera. virtus solatri manialis est q̄ q̄ bibitur ex radice eius. 3. i. inducit somnia nō recta sed aliena. et q̄ bibuntur ex eo. 3. ij. inducunt furorē: et velut ebrietatē tribus vel quatuor dieb. et q̄ bibunt. 3. iij. faciunt hoc idem et eū occidunt et cura eius est melicratuz q̄ bibitur ex eo q̄stas plurima: et euomatur: et fiat hoc sepe. Et idē auct. mesealch: solatru maniale est fri. et sic. in tertio g du. et ē plus stipticū q̄ omnis alia herba. extinguit caloz ignē. et fructus eius generat semp permi stiōz sensul. et ideo **Hal.** virtus corucis radi cis eius fri. in fine ē

o3 cauere ab eis. **Hal.** virtus corucis radi cis eius fri. in fine ē tū gradus: et sic. in secundo ppe fune eius. vnde cu rat vlcera. Alie vero species nō sūt alicuius iuma menti recepte iterius: imo si quis biberit ex eo au reos. iij. morietur inde. Et si bibatur min? indu cit insaniā: sed vnus aureus aliq̄ nō nocet. Sed sciendū q̄ vbi ista translatio dicit aureus: i greca transla. inuenitur. 3. i.

Cap. 376.

Lamech arabice: grece kama ket vel kamachet. la sine vero tuber: et est fungus quidam

Et quidam vocant ipsum fungus velcenium.

Sera. libro aggrega. capitulo hamech auc. Dial. hamech est radix rotunda non habens folia nec tyrsium. color eius est rubeus: et reperitur in vere: et comeditur crudus et coctus. Et idem aucto **Hal.** substantia eius est terrea ml tum: admiscetur ei parum substantie subtilis. Et dicit **Hal.** in li. de chimis. kameket generat gros sum humorem et non est multum mali chimi. Et dixit in libro venenozum q̄ generat stranguriam et colicam: similiter faciunt fungi. Et melius corū est illud quod reperitur i arena hīs pauca aquā.

Anic. libro secūdo capitulo tubera. sunt ex substantia terrea plus et aquea minus et in ipsis ē aereitas et subtilitas pauca. meliora eo rum sunt arenosa illa in quibus non est ordo ma lus. et que ex eis sunt sicca: deteriora sunt humidis sunt grossa valde: et generant humorem grossum melancolicum: et sunt dure digestionis. et tyriaca eorum est vīnum purum et species condicētes. Al mansoz tractatu tertio capitulo de tuberibus: tu bera fri. sunt et grossa: phlegma quoque generant crudum. que autem ex eis ruborem habent mala existunt: quozum multa comestio colicam gene rat. nec etiam absque calidis sunt edenda condi mentis.

Damepitas

i. hypericon.

Damibum
Damil
Damilil

.i.amilum.
.i.millefolium.
idem quod supra.

Cap. 327.

Andebut

Sera

ara. latine tela araneae.
li. aggreg. ca. bandebut aucto. Gal. tela araneae qua do supponit vulneribus que sunt extra corp. no sunt ea apostemari. Et idē auct. Dial. qm miscetur cu aliquo vnguento: et extenditur sup petia: et ligatur super tepora: et super pulsus brachiorum curat fe. tertiana. Et qm ponitur super locū ubi fluit sanguis stringit eū statim. et qm ponitur super vlcera no pfunda phibet ea apostemari. et ex tela araneae est quedam species que est alba et dura: que secū dū q dicitur quidam si restringatur in corio: et suspendatur super adiutoriu quartanarū aufert eā.

Dias

ca. de tela araneae. tela omnibus est nota. vires habet constringentes ad mixta quibusdam vnguentis tibus imposita fe. curat. sanguine defluentē retinet. superposita vulnēri no cano prohibet fieri sanie. sine tumore vulnēra sanat. cū oleo cocta dolore aurium mitigat. Aranea trita et imposita: et in plagella et fronti imposita tibus teraicas passiones prohibet. Albū opus araneae corio ligatū et collo suspensum quartanas tollit: vt dicit Almanf. ca. de aranea Araneae opusculū abstergit et curat serpigine. et ppter hoc ponit in quoddā vnguento ad serpigine: qd ponitur in anadotario Gal. minorū.

Cap. 328.

Anabroch

Sera

ara. latine vppupa anis.
li. aggreg. cap. banabroch aucto. Gal. huiusmodi anis habet coronas que sit super caput eius ex plumis eius. et qm bibitur ex iure ipsius: et comedit ex cibo eius multū conuenit dolori colico. Almanfor tractatu tertio ca. de anib. caro alaude que pileata dē ventre stringit: cuius ius ventre fluere facit.

Cap. 329.

Andachuca

vl chua vl cas arabice grece lotbos vel zbarat vel lotus: latine vero trifoliū: vel quedā species trifolij. de qua dicit Dias. ca. de trifolio. et habet odore aspalij.

Sera

li. aggreg. ca. bandachuca noiat eum Dias. lotbos. i. trifoliū. et est sart sine garch et chua. et est duarū specierū. s. domestica et siluestris. Siluestris quidē habet stipitē longitudinis duoz cubito. et vel brachioz et plus parum: et nascuntur ab ea ramuli multi: et quilibet habet folium in extremo qd assimilat bandachuche q ozitur in plaudibus: et dē trifoliū. et hz semen simile fenugreco: nisi q est minus satie. Sed sciendū q illa vocatur a quibusdam herba flaura vel herba maura: s. Dias. vocat ipsam trifoliū maius domesticā que nascitur in hortis. et est quedā alia q nascitur super aquas: et maxime in babylonia qm

fluitius irrigat terram. et est herba habens eius si mile cruri fabaz. et est semen album simile sagi in capitibus. et dicunt q extenditur qm ozitur sol: et apparet super aquam. et quando occidit restringit se et submergitur in aqua. et capita eius similitur capitibus papauerum magnorum. et in capitibus est semen simile giguero et scariole. et exsiccat ipsum in babylonia: et faciunt inde panem. et babz radicem similem citionio que comeditur cocta et cruda. et sapor decocte assimilat saporū vitelli ouorum. et vocatur banda et heuche. Et Aliuc. in secūdo dicit q de eis se

Dias

capitulo de trifolij genera sunt duo: scilicet maius et minus. maius habet tres species. vna appellatur trifolium vel trigenon ponfillon: quod latini trifolium odoratus dicit: vel sulphuratus. secunda trifolion vel exalbida vel oxitrisfolon dicitur: latine trifolium acutum vel al leluia. tertia dicitur trifolion dematice sine parte mon. et est trifolium pocinum vel equinum. Ita in grece vocatur trifolium egoceron vel lotbos arabice bandachucha: latine trifolium leporinum vel herba flaura vel herba maura: cuius frutesc longi cubiti duobus virgas tenues: habens i circum duo folia in extremo in similitudinem foliorum lupini: et nigra: et singulis virgis tria folia p singulas nationes habens: coma eius in initio foliorum odorem rute reddit: qui euz creuerit asploto in odore similis est. flos est illi paruis et purpureus ex quo semen profert velut latum: et in figura comiculatum. radix est illi oblonga et foris vituis et acerrime.

Dosse

Sera

Aug. et diuretic. Bugerig. Andachuca siluestris puenit stomacho frigidore et grosse ventositati. et aqua eius abstrigit ventrem. et valet colice passioni. si ponatur super morsum scorpionis sedat dolorem ex eo. Et si ponitur super mebum in quo est mordicatio animalium non inducit dolorem. et semen eius est fortius folio. et est bona dolori testicularum. et pncipio hydropisis. et trifolium maius vel dolori matricis.

Dias

lotbos virtutis diu retice et acerrime est. semen eius et folia cum aqua bibita pleureticis et dissiuris et epilepticis et hydropticis in initio singulare pcedium est. stercis canis opitulatur. menstrui imperat. omnia predicta seminis ipsius. s. iij. et folioz. s. iij. curant folia ipsius cum oximelle accepta moribus venenatis occurrunt fe. vt dicitur tertianis tria folia aut tria grana seminis eius cum vino bibita medicantur.

Daneb

Danerie. i. vene que sunt in labijs.

Danel

Dandebal

Dandebelasamum vel hendebelismum idest xilo balsamum.

Dansel

Danisa arabice: latine ventriculus.

Serapi

libro ag. rega. capitulo banisa aucto. Dias. banisa idest ve

tricus galline: antiq̄ ē medicina maturatiua. Et pellicula interior ventriculi galli siccata et propinata in potu uenit egritudine oris stomachi. ista latins inuenies in littera gigez.

Danub	.i. hircus.
Danudim	.i. acorus.
Danudab	.i. abrotanum.
Dan	.i. mel.
Dapar	.i. capparus.
Dapapir	.i. papyrus.
Dapagratos	.i. vlnec.
Dara	.i. cucurbita.

Cap. 330.

H Arach ara. latine Sera. li. aggre. ca. barach auc. Sal. barach

i. sudor. in sudore hominis est faldedo et amaritudo pauca: maxime qm̄ adniscetur cu puluere illi? lo ci: ubi luctant homines: et accipitur et linitur super tumores qui fiunt in corpore preter naturam: et resoluit omnes. et in illo puluere solo est virtus ffo lutina et stiptica. qm̄ ponitur ergo iste sudor cuz illo puluere super apostemata mamillarū resoluūt ea et exinguit inflātionē eaz. Et linitur cuz eo dūbulat: et conuenit. Et ego sūz vsus in apostemata sibus lumborū: et sedata fuerunt apostemata et resoluta: et eger fuit curatus. Sed qm̄ apostemata g curantur cū isto medicamine sunt sicca et dura o3 qm̄ mollificentur cuz oleo de albanna aut rosarū qm̄ misceat cū hoc oleo cōuenit coagulationi lactis in māmilla: et resoluūt ea. et in hunc modum o3 qm̄ utat eo in omnibus apostematibus. Sudor equi qm̄ calefit cū aceto conuenit epilepsie. Et si administratur in moribus venenosis conuenit. et ad b̄ valet sudor ouium.

Darabamē	.i. stercus colūbinū:
Darabatra	.i. stercus bouis.
Darathaur	idē quod supra.
Daraltis	.i. stercus caninuz.
Daramiem	.i. stercus caprinum.
Daragaraen	.i. stercus pecozinum
Darafaras	.i. stercus caballinū
Darabemar	.i. stercus asini.
Dara	.i. iuniperus.

Darba est quedā anis que vocabatur barba cui? etates inuenies in littera idē: et in. l. tamic. Darbatini secundum Dias. est lonchitis.

Cap. 331.

H Arbalim est qdā herba filis scolopendrie. semē eius angulatū est sicut lancea: et est do

meslica et filuestris. domesticē caliditas est pauca filuestris cali. est in secundo: et est consolidatiua. eius folia sicca in potu sumpta vel cū aceto super splenē posita. Auic. libro secundo capitulo sanant splenē.

Darcbararaba	.i. piretrum.
Darna. i. porcelliones vermiculi	.i. qui morantur sub vasīs aquarijs.
Dartas	.i. cardus.

Dartatū dī angustus: et est semen triangulatū: et est vt lancea. et folia eius sūt magna lata similia folijs scolopendrie.

Darens	.i. herba.
Dares maneries	.i. cibi frigidi.
Darmel. i. cicuta p qua. l. l. succaz: et vocatur armel per .a. quādo est species rute vt supra in. l. a. et quando stat pro cicuta scribitur per. h. vt hic.	
Darmene	.i. basilicus.

Cap. 332.

H Arnech ara. gre. lepina arsenici. latine vero auripigmentū. Auripigmentum ca. est et

fic. in quarto gradu. de vena terre fit. sunt ei? due species. s. rubeum et citrinum. Citrinum competit medi. Sera. libro aggre. ca. barnech aucto. cine. Dias. barnech. i. auripigmentū.

et sunt ei due species. s. rubeum et citrinum. et sunt eiusde3 minere. melius autem ex eo est illud qd̄ ē laminosum habens colorem similez auro: et lamine ei? separantur facile: et sunt composite vna super aliam non habentes admixtam terram vel alind. rubeum autem est eligenduz illud quod est valde rubeum et cito frangibile: et munduz simile cenabio: et odor eius sicut odor sulfuris. virt? ei? est calida.

Dias. ca. de arsenico. Arsenicuz adustiu. nascitur i bellesponto: ubi et sandaraca. vtz optimū est latiores laminas habens et aureum colorem: et venas separabiles a se vt separari videat: mundū sine sozadicie. tale i bellesponto nascit. eius grana sunt duo. vnum est eq̄ le supra: et aliud fuscū in colore sandarace. et ex pōto et capadocia venit. Istud vero assat sic: pone i testa nona: et carbonibus igneis suppone: et frequenter agita q̄d̄iu ignescat et mutet colorem: et cū friguert repone. Quidam dicunt qd̄ ex auripigmento per q̄dam sublimationē fit relagal: et hoc idez iterum sublimatur et fit ex eo forte ruptozium.

Auic. libro secundo ca. de arsenico. Arseni cum aliud est album: aliud est citrinū et aliud est rubicandū. melius ex rubeo est rubeū imbibitū rubedine quod est aptuz teri: et suo odore similitur odori sulfuris. Et melius ex citrino ē quod est puluerizabile armenū aureū et laminosū subtile quasi ipsum esset tale. citrinum caliduz est in tertio gradu: sicuz in secundo. omnia sunt pu tresaciua mordicatiua. quod ex eo rub. est meli? q̄s alcaca. **Posse.** causa ponat auripigmentum super purnas: et capite inclinato patiens recipiat fumum per emboum. Item. 3. i. auripigmenti sumpta cum ouo sozibili ad tussim valet. Et calice vina et auripigmento fit pfallotrum sic: Accipe. 3. iij. calcis vine: et resoluē in aqua et buliat: postea adde quartam partem. 3. auripigmenti: et coque. signum decoctionis est quando penna imissa et statim extracta leniter manibus depilatur. Si vis remouē pilos o3 te esse i loco calido 3 serpigine et empetigine: Accipe. ij. ptes saponis spata rēi: et tertiā auripigmentū et distepa: et fac vnguctū

z vngt: sed prius abluat partem illam cum aqua :
z post vncionem similiter: quia si diu remaneret
corroderet tam bonam qm malam carne: ter vel
quater ita abluas z vngas. Itz si radicitus pilos
extrahere voluerit inunge ex succo iugami z auripi
gincū ana eq̄l'r sū confectis: z nūq̄ apl' renascet
Ad vngues reparandas: Accipe serapimū z pulue
rem auripigmentū z misce cū oleo: z inde fiat em
plastrū: z pone super vngue: sine dubio cadet.

Dias. virtus auripigmentū est stipica z ca
lifica cū ignea vi z colastica cū cal
ce vina mixtū: z corpori illūitū i illos tollit. hec mi
xtura miospone a grecis: z latine dicitur achillea
vires habet arsenicū vt ignis adurere pōt z alica
tiones con
Auric. abradit pilos: z cū gūma pi
sumere. ni ē pueniē allopice. fit ex
eo emplastrū cū adipe super vulnera. cū adipe et
oleo conuenit scabiei z sabafan humide z i ure
dini: z abtēgit z adurit cū ea: z pmisset cū murrha
ad pediculos: z vestigia sanguinis z cū pice vesti
gys vnguis. z q̄q̄ admistratur cū oleo ad pedi
culos. Acrotū factū ex eo conuenit z pprie ex ru
beo herpetūstiomeno i ore z anre: z vlcis: eo
rum datur ad potandū sufflatis cū hydromele. z
assumitur cū gūma pini ad tussim anaqua: z i pu
to saniei z sanguinis. Et q̄q̄ ponitur in pi luis
que sunt ad afina. z miscetur cū oleo ros. z ad bo
thoz. z emoroidas in ano quod ex eo succumanaus
est interficit. et album ex eo interficit.

Cap. 33.

Vitium vel barin ara. gre. am
peleos: latine vo vitis.
Sera. libro aggreg. ca. barin. vit
ex ea est domestica z il
vestrie: z alba z nigra. domestica est vitis vini: z
siluestris est que grece vocat ampeleos agria. ba
stas habet lōgas z lignosas z asperas. folia ei stri
gno botriuo similia: s; latiora z minor. flores ha
bet sicut capilli. sed semen habet vt botrus. qd̄ cuz
maturauerit ruffum facit. colorem obrosū. alia
species est que vocatur lambusca vel vinfu: cui
flos vocatur inantus vel inantiū vel anteflores: et
est masculus de qua iuenies in. Lenantio: est plā
ta i qua sunt grana parua similia botris vne par
tis: z quando sunt matura color eoz est rubeus et
figura sui grani est rotunda: z racemi sui botri re
feruntur in similitate eius: z grece vocatur ambo
losagine. Est alia species vitis que dī vitis alba: z
est fefera: p̄q̄. l. l. fefera. Et alia species q̄ latine di
citur vitis nigra. z alio nomine dicitur cucurbita vl
brionia: dicitur grece ampeleos melana. vl' ambu
los melana: ara. seireslenta: z est planta sm̄ Dia.
que habet folia similia folijs plantę que dī bede
ramis quia dila: antur plus ad similitudinē folio
rū herbe que dī semitas: z rami eius similitur: ni
si quia folia istius z rami eius sunt maiores: z ip
sa circūvolunt amplexens plantas alias quibus
appropinat: z suspenditur eis cū suis capriolis: z
habet fructū simile racemis vne vitis albe viridē
in sui principio: z nigrū cū maturatur. quē cū stre

geris burreū reddit colorē. z radix eius est mēca
z nigra exterius vel buxca: z interius subalbida.
Caprioli hui' comedunt: z habet diuretica vne
Gal. vi. sim. pbar. ca. ampeleos melana. am
peleos melana siue vitis nigra. vocatur
hec pprie brionia. i. lupill' vel siluestris cucurbita
Dosse. vitis vitis albe domestice secun
dū Gal. vi. sim. pbar. est calidus
in secundo gradu. Et vems ex eo est in tertio gra
du. Si mustū est in primo: z manifestatur vngū
q̄ in primo gradu. Et per manifestationē calidi
tatis inuenit in eo: sed de vna inuenies in lra cui
vitis domestice succus secundū Sera. z possime
folioz eius conuenit habentibus vlcera in intē si
nis: sunt fri: z stipice. z qui expunt sanguinē: z q̄
conqueruntur de ardoze stomachi: z p̄gnantū
habentibus appetitum corruptum. Et caprioli ei'
quando infunduntur in aqua z bibitur faciunt h
z lachrymus huius vitis est similis gūmi que coa
gulatur super palmice: qui potatus cum vino ex
pellit lapides z linitur cū eo empetigo: z curat eā
z scabiem vlcerosam similiter. z non vlcerosam:
z oportet q̄ ante q̄ linias cū eo q̄ linies mēcam
cū nitro z oleo assidue: z abradas pilos. Linis ac
morū aut vinacie quando emplastrantur cū ace
to curat anum quando ab eo emulse sunt emoroi
de. z curat concussiones neruoz. z cōfert morū
tyri. z quando fit cum eis emplastrū cū oleo ro
sarum z ruta z aceto cōfert a postemaibus cali
dis que sunt in splene. Succus enim agrēstis id
est vne non mature oportet vt exprimatū ante q̄
abscondatur stella canis: z ponatur in sole in va
se eneo rubeo cooperto cum panno: z dīn itat i
sole donec coaguletur: z de nocte ponatur vas s̄
tecto: quia ros prohibet coagulationes emulsi et
succū. Et melior ex eo est ille qui est citrinus decli
nans ad rubedinem: z est frangibilis z stipic for
ti stipicitate: z mordicat linguam. Et sunt qui de
coquunt succum istū: z conficiunt de decoquendo: z
conuenit coctus cū melle z vino dulci nervis qui
sunt in lateribus gula et palati. z ipsi vnlne z gin
giuis fluxis quibus abundant h: mores. z aurib'
a quibus egreditur sanies. z cū aceto conuenit fr
stulis z vlcibus fraudulentis. z fit clystere cum
eo ad vlcera intestinoz: z ad cursum humiditātū
antiquoz ex matrice. z potatur pro spūto sangui
nis. Sed vinus de vna ac. rba fit in hunc modū:
Accipe de vitis que non sunt complete mature:
sed sunt mure: z ponantur in sole tribus dieb' aut
quatuor donec fiant extenuate: z exprimat' ab eis
vinum z reponatur. Et virtus huius vini est stipi
ca z corroborat stomachum: z conuenit illis qui
non possunt digerere: z conuenit stomacho rela
tato: z p̄gnantibus: z habentibus colicam cum
qua emouitur stercus. Et valet egritudine us ep̄
dimialibus: z oportet q̄ illud vinum dimittatur
veterescere pluribus annis: quia nisi hoc fiat non
est apum ad potandum. Sed virtus passularum
est que maturat z resoluit resolutione temperata
z passule extenuant: stipice sunt frigidiores alijs.

Et dulces sunt calidiores et humidiores et stiptice: fortificant stomachum et retinent ventrem. Et dulces sunt medie in hoc: et sedant mordicatione que contingit in ore stomachi: sed q̄ntitas nutriti in passulis dulcibus carnosus est amplior: et passule dulces carnosae sunt maioris nutriti q̄ vire et minoris abstersionis et lenitōis q̄ ficus sicce: verū sunt conuenientiores q̄ ficus. Et sic dicit Serapio auct. **Gal.** dixit in almiāmir in passulis forsā est res que laxat p̄pter suam aggregationem et hoc est quare possumus eas maioris nutriti epaū. volo dicere q̄ p̄pter eaz aggregationes: qm̄ est in eis stipticitas: q̄nta necessaria est epaū egroranti: et est cū hoc in eis q̄ maturant humores crudos indigestos: et equant humores malos: et tēperant eoz cōplexiones. Et sunt i natura sua tarde ad recipiendū putrefactionē: et in tota eaz sba sunt similes epaū. **Alkefines** sunt passule sine granis que nominant aferis: et sunt multū dulces: et sunt ceteris.

Gal. vi. sim. phar. ca. de vnāpassa meliores. **Gal.** fa astasis. et est vnāpassa digestiua simul et stiptice et diaforetice lente partici

pat vir **Dias.** albe passule sunt plus stipticitatis. **Gal.** ce. et carnes passulaz q̄ ex

trahunt ab eis grana: et q̄ comedunt conueniūt carne pulmonis: et conferunt tussi renibus et vesice: et q̄ passule comedunt sole cū nucleis confert vlcerebus intestinoz. et q̄ caro passularū miscet cum farina et gegneisi. i. scariola et ouis et modico melle: et comedit admixto modico pipe expellit p̄blegma per os: et q̄ miscet cū farina fabarū et cynino: et fit inde emplastrū cōuenit apostematibus ca. intestinoz. et q̄ passule pastate miscunt cū ruta: et fit inde emplastrum delet q̄ a p̄tate ex clauis et vlcerebus fraudulentiis. i. cancro. q̄ fit ex eis emplastrū cū opoponaco conuenit podagre. et q̄ ponit sup vngues eradicat eos. Et meliores ex eis sunt helmes sine granis: et p̄ eas sunt pingues subtilis corticis et parui grani.

Gal. vi. sim. phar. ca. girgata. grana vine que grece girgata vocant indigestibilia sūt substantia eius est grossa terrea: prout et gustu de clarat: quia sapor eius est acerbis vel ponticus. virtus eius fri. in primo: sicca in secundo gradu: et stipticat et constrigit: et cōuenit omni fluxui v̄tris inuāmen. **Sera.** et seruat: et fit emplastrū ex ea cū sale apatib⁹ calidis et apostematibus māmillaz. Et q̄ fit dyltere cū decoctione eius conuenit vlcerebus intestinoz et fluxui antiquo: et fluxui humido antiquo matricis q̄ ex ea fit sessio mulieribus: et sunt dylteria matricis cū ea. Et idē auct. **Dias.** vinū nocet neruis et sensibus: sed ipsuz est delectabilis saporis. et ideo oz cauere de eo si aliud mēbrū est egrū. Sed si paz sumat de eo in dispositione sanitatis: et tamen mixtū aqua nō nocet. Et qd̄ de eo est vetus multū albū subtile prouocat vinam nisi quia facit dolozē capitis. et qui bibit ex eo satis nocet stomacho. Nouū vero generat inflationē. et est difficilis digestionis. et indu

cit somnia mala. et prouocat vinam. et laxat ventrem. et mediocre inter nouū et vetus est iune malis eius eoz: quapropter oz vt eligatur potus eius p̄ alijs sanis et egris. Et vinū albū et subtile est bonū stomacho. et conuenit vsus eius magis in sanitate et egritudine: et est p̄p̄inquis ad molliendū ventrem q̄ rubeū et nigrū. et vinū nigrum est grossum tarde digestionis: et inebriat et ingrossat carnem et cōuenit fluxui sanguinis ventris. Et vinum rubeum est mediū inter virtutē illoz. Et vinū nigz grossum est malū stomacho et inflationū: nisi quia auget carnē sicut grossum. dulce vero est grossuz et est tarde digestionis: et inflat stomachū: laxat v̄tre sicut mustū: nisi quia virtus eius est debilior. et conuenit vesice et renibus. et conuenit apostematibus in visceribus: q̄ infundit lana nō lota i ipso et supponit. Et q̄ ponit super vlcera fraudulētia et sup pruriginosa vlcera: et sunt vlcera ad q̄ fluxū humores conuenit eis. vinū nō stipticū est magis prouocatiū vine. et facit sodam: et inebriat. ponticū vero est magis cōueniens cibo: et stringit v̄tre et nocentū neruoz et prouocatio vine sunt in eo minus. et q̄ vinū bibit cū oleo prouocat vomitū. et conuenit lacti coagulato in stomacho et ardozi renū et vesice: et vlcerebus que sunt in eis. Et q̄ bibitur q̄ntitas conueniens vini inuat illos q̄bus datum est in potu venenum frigidum. vt coriandrum et opium. et omnes medicare que interficiunt propter frigiditatem carū. et conuenit moribus venenosoz animalium. et conuenit illis qui sudant multum: et maxime albus vetus boni odoris quando **Gal.** tertio de complexionib⁹ ca. potatur. **Gal.** iij. vinum validitatem tribuit citissimā. Et idem. viij. sim. phar. ca. de vino. Vinum ex secundo gradu est calefactiū: quod vero sufficienter est antiquū ex tertio sicut mustū nominatum est primi gradus. proportionabiliter autē caliditatib⁹ sunt eius siccitates. Rabi moyses non est melior res potatione vini ad virtutis debilitate. **Sera.** sex vini oportet q̄ administratē. illa que est ex vino veteri. Et oz q̄ comburatur sicut comburitur spuma maris p̄ q̄ desiccatur desiccatione forti. et quidam ponūt eam in vase terreo nouo et accendunt sub ea ignē fortem et dimittunt donec inflāntur. et oportet q̄ scias signum bone adustionis eius. et est quando immutatur color eius ad albedinem et ad aereitatem. et quando applicatur lingue inflāmat eaz fortiter propter fortitudinem adustionis. eodem modo comburitur sex acetū. Et sex adusta habet virtutem comburendi multum forti adustione. et abstergit et aufert carnem superflūam vlcerebus: et est stiptica et ca. et exsiccat. et oportet q̄ ipsa administratur cum est noua virtus eius resoluitur cito: et p̄pterea oportet q̄ non dimittatur extra vas: et seruetur bene cooperta et obturato vase. Et ipsa quidem aduritur sicut tucia. et quando fit emplastrū cum ea sub vmbilico et super pectinem abscindit menstrua: et resoluit apostemata mamillarum. Sed sex adusta quando miscetur eaz resina pinis

et linunt deinde capilli: et dimittunt sic vna nocte
rubificat eos. Et ipsa quidem ponit in medicinis o-
culorum sicut tucia et abstergit: et valet obscuritati vi-
sus. Paulus ca. de tartaro tartarum vini quod inueni-
tur in vegete est ca. et sic in tertio gradu: quod de vi-
no puriori est melius est lytargirium infundat in ace-
to per noctem: mane resoluat ad idem ex eo et oleo nu-
cis sit comixtio super ignem: et tartaro in multa quanti-
tate addito mox ab igne deponat. hoc unguentum
valet ad scabiem et serpiginem. puluis eius in cibis su-
pina pinguedine extenuat consumendo. puluis in
quantitate. 3. 5. vel. 3. iij. cum melle rosarum: vel cum oleo e-
ducat. v. vel. vi. vicibus puluere masticis addito per a-
ceto. l. l. chal. de vino aut multa vide apud Anic.
tertia primi: et apud Isaac in dietis peculiaribus.
Virtus alterius speciei que de vitis nigra secundum
Dias. caprioli eius comedunt: et habent diuretica
virtute. Splene siccant. epilepticis cataplasmatibus
adhibita luxationibus medentur. Et virtus vitis a-
grestis est quod radix eius elixa in aqua et bibita mi-
xta vino maritimo numero citiorum duorum accepta
hydropicos purgat: et omnes maculas corporis
tollit. Caprioli ipsius in sale componunt: et flos eius
in puluere redactus cum vini citiat duobus sumptis
facit ad stranguriam. Radix eius data ut supra in-
sum sedat. Et ad defectionem stomachi radice pul-
uis multa valet. vires habet stomacho vires rep-
sentantea.

Cap. 334.

Harmusel. ara. grece et latine
gariofilus.
Sera. li. aggreg. cap. harmusel.
Harmusel. i. gariofilus et
est fructus. et lignum eius administratur sicut defer-
tur ex terris indie cum fructu suo. Et sunt eius capi-
tella habentia dentes. et meliores sunt quorum color
vergit aliquantulum ad ruborem: et habent bonitatem mul-
tam: maxime illi qui colliguntur ex arboribus suis cum digi-
tis singulariter. **Dias.** gariofilus. i. fructus: et
vniuersum post vnum. lignum eius administratur
sicut deferatur ex terris indie cum ligno suo: et sic
in eis habentia capitella dentes. et meliores sunt qui
rubrum color: vergit aliquantulum ad ruborem: et habent boni-
tatem multam: maxime illi qui colliguntur ex arboribus suis
secundo ca. de safar. Safar gario-
Anic. filus est sicut sambucus: sed est nigrior
et qui est masculus est sicut nucleus oliue: sed longi-
or et vehementius niger. Et est fructus arboris in
insula indie: et gulcten ipsius existit in virtute glu-
ctinis albotin. ille qui est melior est similis nucleo
siccato suavis et acuti odoris: ca. et sic in tertio gradu.
Dosse. **Sera.** auct. bacim ingredi-
tur in medicinis que
acuum visum. remouet namque obscuritatem visus: et
conferat sebel. Et glucen gariofilus est simile glucini
albotin. Idem auct. Radix gariofilus conferunt sto-
macho et hepati. confortant cor: et stringunt ventrem
et digerunt cibum. Et auct. Isaac qui bibit ex gario-
corporis odore bonum efficit: abstergit
Anic. visum: et conuenit panno: et confortat

stomachum et epatum: et remouet vomitum et nauisam.
Daria. i. ameos. quidam dicit quod est carui.
Daria
i. iuniperus.

Cap. 335.

Darsiarbai. vel psoida ara.
grece pserpina
ta: vel polygonia: vel porcinacia: vel sa-
guinaria: vel multigonis: latine vero centinodia vel
congliola minor: vel lingua passerina. vel geclata
Ser. li. aggreg. darsiarbay anc. Dias. darsiarbay
i. centinodia: et lingua psica de psoida
mi. Est ei centinodia masculus et feia masculus. e ber-
ba que nascitur omni anno: et habet ramos seu virgas
rectas molles subiles nodosas: et distendit in-
super faciem terre sicut gramen: et folia habet similia folijs
rute nisi quod sunt mollia et longiora: et habet iuxta vnum
quodque folium semen: et propter hoc de masculis. et ha-
bet flores albos et rubellos. sed femina habet plantam puam
et virga vnicam tam teneram sicut canne: et habet nodos
similes nodis qui sunt in radice canne: et in nodis
ipsis sunt folia egredientia ab ipsa virga similia fo-
lijs pini: et habet radicem in qua nullum est iunamentum.
Nascitur iuxta aquas. hec latine vocatur cauda vul-
pis que est virga pastoris femina: sicut a ppar et in
littera de **Dal.** vii. iij. m. pbar. ca. de polygonia
pleus. **Dias.** et est centinodia: habet quidem quod
stipicitatis. dicitur vero in eo aquosa humiditas: ut
sit in secundo gradu ex infrigidantibus pharmaci-
is: vel in tertio secundo. **Dias.** ca. polygonos. po-
undum principium. **Dias.** ligonos. i. centino-
dia. masculus herba est que habet virgulas teneras
et molles: et multas nodosas et spanas super terram
sicut agrostis. unde de polycarpis dicta est: folia
habet rute similia: sed oblonga et mollia: et semine in folijs sin-
gulis: unde et masculus dicta est. flos est illi albus
aut senecus. virtute habet frigidam et stipticam. Pologo-
nos vero femina frutex est vnus: virga habet ca-
nosam et mollem spissam et nodosam. in quibus no-
dis folia sunt pini similia. Radix est illi inutilis.
Nascitur locis humidis. virtus est illi stiptica. et hec
latine vocatur cauda vulpis. **Dosse.** **Dal.** iunat
da vulpis. itaque
erustus stomacho exterius applicata sic herisipi-
lata: et calidos phlegmones seu etiam talia existen-
tia repellit rheumata. et exinde vero siccantur exi-
stere. propter quod herpetum bonum est pharmacum et vlce-
rum et aliorum euidentissimum vero phlegmonosorum
rheumatorum. Est autem et sanguinosorum vulnere conso-
lidatiuum. iunat vero et vlcera que in auribus: et si-
pus in eis sufficiens fuerit id siccatur. propter caliditatem
vero virtutes et fluxum muliebrem sistit et dysenteriam
et sanguinis eductiones: et quicquid imoderate ali-
unde cauit. At autem Dias. et vrinam puocare id stran-
gulantibus datur: non tamen distinguit diligenter dispo-
sitionem in qua oportet dare. Est autem ad omnia p-
dicta masculus. **Dias.** succus eius bibitus
femina fortior. **Dias.** emoptois medicat
ventris abstinet rheumatissimum. colicis et stran-
guriosis opitulatur. vrinam puocat. moribus ve-
nenatis cum vino bibitus medicat. Et cum vino coctus

et melle vulnera nona curat. periodicis se. an. vnā
borā acceptus maxime pdest. supposit^o fluxū mu-
lieris stringit. dolorē aurīū cōpelcit. sanguinē reij-
cientibus subuenit. herpes curat et fistulas. ignē
sacrū extinguit. tumores et duricies imposi^t spar-
git. recentibus vulneribus maxime pdest. poligo-
nos femia oīa filtr vt alia facere pōt. quōuis virtu-
tem minorem habeat.

Cap. 336.

H **Arfia** vel haermia ara. grece a-
ermia: latine vero pipe-
Sera li. aggreg. ca. barfia vel ha-
ermia. barfia vel haermia
relia. i. pipirella. et in figura sua sicut figura piperis
minozis: nisi quia est in colore suo citrina. Et sunt
in ea due virtutes cōtrarie. scilicet caliditas et frigiditas
Et idē auc. Alben meluay. barfia vel haermia est
granū paruum minus pipere. et est in eo citrinitas
pauca. et est odoriferū: cui⁹ odor est sicut odor li-
gni aloes. et est ca. et bu. et ē in eo absterfio parua.
Baros i. faricon.
Barocos idem quod supra.
Barodofi i. euforbium.
Barboz albes i. cipressus.
Baaboz albes idem quod supra.
Barboz albaem idem quod supra

Cap. 337.

H **Aixof** ara. gre. scaldes: Se.
latine pinaria. li. aggreg. ca. barixof est ex speciebus pi-
neaz. folia eius sūt similia cameleote albenisi qz
sunt nigriora. et hz virgam longā folijs plenā. et su-
per ipsum est capitellum spinosum. et hz radicem
nigrā et grossā. et est qd de ipsa planta admistrat.
Sal. virtus eius est que calefacit in secūdo
gradu in vltimo eius: et in principio se-
cūdi: et desiccāt in tertio. plāta illa comeditur re-
cens sicut sparagus. **Posse. Sal.** puocat vzi-
spargus. **nam multaz**
feūdā qñ coquit in vino: et bibitur illud vinū. Et
aufert ppter hec fetozē affellaz: et fetozē toti⁹ cor-
poris. et operatio in hoc est a tota substantia. et qñ
coquitur radix et bibit confert sicut sparagus.

Cap. 338.

H **Arunci** arab. vel karunacari
grece et latine carui.
Sal. vj. sim. phar. ca. de carui. in
sapore eius acuitas est tem-
perata. et virtus eius est que calefacit et desiccāt in
tertio gradu: et ideo expellit ventositates. et est di-
ureticū nō solū semen eius: sed etiam planta.
Sera. li. aggreg. ca. baruncij auc. Alben me-
suay. est grossius qz cyminiū. et expel-
lit ascarides ex ventre. et corroborat stomachum.
et abstringit ventrē minus qz cyminum. Et idē au-
cto. Rasis conuenit cardiacē.

Cap. 339.

H **Ar** ara. lati. **Sera** li. aggreg.
ne anas cap. bar.
Bar. i. anas omnibus est nota. vñ eius

adeps sedat dolorē sedatione magna. et ipsa ē me-
lior omnibus adipibus. Nā nō inueni adipē sub-
tiliorē nec magis mollificatiū: nec magis resolu-
tiū ea ppter ea quia caro eius est ca. multū. hz si-
militer multā humiditatē caro eius. et ideo est gra-
uis digestionis. sed clarificat colorē: et vocē impin-
quat. et anget sperma. vñ ipsa caro calidior et gros-
sior omnibus alijs. **Anic.** li. secūdo capiti-
carnibus auim. lo anas. Anas ē ca-
lidior omnibus auibus domesticis. dicunt quidā
ipsa calefacit in frigiditatē: et facit calefactū possidē
febrē. eius pinguedo est maxima in sedando do-
lorē: et sedando mordicationē in profundo corpo-
ris. Et est melior pinguedinibus auim. et eius caro
frangit ventositates. et ipsius stomachus est pluri-
mi nutrimenti. eius pinguedo clarificat colorē. et
eius caro impinguat et clarificat voces. eius caro
tardatur in stomacho: et est grauis: et ppter caro
anseris. sed leuius qd est in ipsa. et melius sunt ale.
Cū autē caro digerit hz auim est nutritibilis: om-
nibus carnibus auim. augmentum efficit in coitu
et multiplicat sperma.

Cap. 340.

H **Ar** ara. gre. rodon: **Sera.**
latine rosa. li. aggreg. ca. bard auct. Sal. vij. sim.
phar. ca. de rosa. substantia eius est composita ex
substantia aquosa calida cū duabus alijs qualita-
tibus permixta: stiptica. et amara: et stipticitas ē
in q̄titate tali: quia corpora habentia virtutem stu-
xam nō possunt dissoluere virtutē eius. Et semen
eius est magis stipticū qz rosa. Et idem: rosa cum
stipticitate que est in ea inest ei dulcedo et similitu-
do acuitatis vel mordicationis pauce. et conuenit a-
postematibus calidis in principio eoz. et oz qz re-
cipiatur recens ex ea et abscondat sumitates ei⁹ al-
be cū fo: picab⁹: et referuntur pro medicaminibus
oculoz. Sed oleum rosaz est in natura sua medi-
um inter naturam rose et olei. et est medicina cum
qua curantur apostemata sanguinis in augmēto
ipsoz. Et in eo est virtus penetrādī ad profundū
corporis: et humectat corpora sicca. et conquassat
cū aceto et inungitur caput cū eo: et conuenit dolo-
ri capitis facto ex caliditate solis. et qñ rose siccan-
tur oz qz desiccantur in vmbra: et cōmoueantur as-
fidue. et aqua rosaz est frigidior complexionē tē-
perata: nō tñ multū. et ipsa quidē est subtilis mul-
te subtilitatis. Et signū in hoc est qz rosa desiccāt
cito: ideo quia in eo nō est aliqua viscositas: quia
odor eius vincit: et propterea festinat et replet vial
odoratus. Idem auc. Dias. Est enim rosa frigida
desiccatiua. et ex ea est plus stiptica sicca qz recēs.
et succus rosaz qñ coquitur cū vino conuenit do-
lori capitis et oculoz et aurīū. et conuenit gingiuis
qñ cū eo fit collatio. et coquunt folia eius sine sti-
pitibus et nō exprimuntur. et fit emplastrū cū eis
berisipille. Et semen qd est in medio rosaz quan-
do pulverizatur super gingiuis ad quas fluūt hu-
mores conuenit multū. sed caput rose quādo bu-
luerit in aqua et bibitur abscondit fluxum ventris.

et spiritū sanguinis. Et idem auc. bacham. aqua ro.
 phibet fluxū ad oculū. et cōuenit. syncopi qñ bibi-
 tur ex eo haustus aliquis. Et idē auc. humay. Ro-
 sa forificat mēbra intrinseca: et stipicitas eius pe-
 netrat ppter amaritudinē que est in ea. Et idem
 auc. Alben. meluay. Dozatio rose conuenit cho-
 lericis et habentibus calorē et capitis dolorē a cho-
 lera. et phibet fumositates cholericas acutas. et cō-
 uenit dolori acuto. et mouet sternutationē hñi cē-
 brum ea. Et qñ conficitur cū melle aut cū zucaro
 abstergit qd est in stomacho ex humoribus pble-
 gmaticis. Et idem auc. Rasis. expertus est quidā
 ex amicis meis: qui accepit ex folijs rosarū recen-
 tibus et zucaro: et fecerūt eū affellare decē vicibus
 et hoc facit succus eius. vtz sicca nō est laxatiua:
 et hoc significatur ex eo qd virtus eius est amara
 qd abstergit. Et qñ rosa desiccatur fit stipica: qd
 separatur ab ea amaritudo. et siccitas quidē in ro-
 sa est pauca: quia ipsa est composita ex stipicita-
 te et amaritudine. vnde abscondit libidines. et laxat
 laxatio. **Jo. mes.** capitulo d rosa. Rosa ē
 ne fori. ex medicinis benedicti.
 in qua est virtus confortationē faciens et solutōez
 et male qualitatis permutationē. Et est ex ea ru. et
 alba. et de vtriusq; est multoz folioz et densoz et
 crispoz: et alia paucoz et planoz. et melior est ru-
 bea vere rubedinis et paucoz folioz et planoz. et
 ex albis est melior habens similitudinem. Et melior suc-
 cus est cuius mater est rosa completa. sicca vero
 melior est: in qua nondū cecidit complexio: est fri-
 in primo gradu: sic. in secundo. diuersaz aut nata-
 raz substantie cōposuerunt rosam: inter quas po-
 test cadere separatio distinguens. componit enim
 ex partibus terreis et aqueis mediocribus datib?
 ei stipicitatē et substantiā. et ex partibus acreis: p-
 pter quas est in ea de dulcedine aliquid: et aroma-
 ticitas. et ex partibus igneis subtilibus a quib? con-
 sistit perfectio et species danibus ei amaritudinē
 ppter qd in abscissione amaritudinis ipsius qd re-
 mouetur ppter solam exsiccationē eius nō resol-
 uitur species. in abscissione rubedinis nō est plus
 rosa qd homo mortuus. amaritudo autē in ea que
 recens est plus est stipicitate eius. Et prima eius
 operatio est ppter amaritudinē suā: ppter qd ro-
 sa recēs: et ei? pprie succ? soluit. cū autē resoluit ca-
 liditas dano ei amaritudinē ppter exsiccationem
 eius nominatur substantia eius stipica facies cō-
 stipationē. est aut succus ei? ca. fere ad primū gra-
 dū. ppter exclusionē eius a re terrestri et frigida.
Dosse. Jo. mes. Est aut rosa re-
 solutiua existēs
 extinctiua inflāmatiōnū: confortatiua mēbroz: co-
 adunatiua partiū et constrictiua. et semen eius i h
 est fortius. et similiter pili eius qui sunt in medio
 ipsius. et succus eius est resolvens. Et sicca quidē
 magis frigida et stipica. et que nō est completa fri-
 gidior: et stipicior. et alba in frigiditate et stipicita-
 te plus est qd ru. nō est in ea malicia: sed est ex de-
 biliter soluentibus: vigozat tñ operationē eius aq
 casci. Si enim succi ro. 2. i. misceatur cū aqua ca-

sci et pauca spica est solutiū conueniens. et simili-
 ter infusio. 2. vi. folioz rosarū i aqua casei cū pau-
 co melle soluit sine molestia. Et tyrrypus fact? ex
 succo eius est leuis solutionis. et similiter ponitur
 oleum eius i emendatione medicinarū acutarū: si-
 cut est scamonea et similia. Rose autē condite cū
 melle abstergunt et mundificāt et confortant. et cō-
 dite cū zucaro minoris sunt abstersionis et maio-
 ris confortationis et stipicitatis. et aqua earū que
 fit per infusionē mundificat et confortat abstergit
 et resoluit. Ea que fit per sublimationē est multe
 confortationis. neq; est resolutiua ppter resolutō-
 nē subtilis caliditatis eius in decoctione ipsius. p
 albas vero nō fit solutio aliqua de qua fit curan-
 randū. Et est in eis de stipicitate plus qd in ru. ne-
 qd adhuc sunt similes eis in confortatione. et scito
 qd rose nō sustinent d coctione aliqd oio: et pprie
 recentes. soluitur enim ab eis virtus sigillans ab-
 stersionem. et declaratur virtus eius stipica faci-
 ens constrictionē. succus vero eius sustinet deco-
 ctionē aliquid mediocriter: et acquirit ei subtilita-
 tem et bonitatē abstersionis. et oleū quocq; fa-
 ti ex ro. nondū completis est maioris infrigidationis
 et stipicitatis. cuius melius fundamentū est oleū
 olinarū mediocoz in maturitate: aut sisaminū. Ace-
 tam aut infusionis eius est medicina bona omni-
 um confortatiua. Succus eius ex aqua infusionis
 recentis completaz solutione educit cholera. mū-
 disticat sanguinē ab ea: et venas et articulos. et con-
 uenit ictericie. et aperit opilationes epatis et stoma-
 chi: et mundificat et confortat ea. et confortat cor: et
 conuenit tremorū eius. et educit materiā causantez
 eam et se. cholericis. Rosa vero et oleū eius et aq
 ipsius facta per sublimationē confortat cor: stoma-
 chum: et epar. et coadunat partes laxas mēbroz.
 et confortat retentionē. et sedat dolores calidos mi-
 ra sedatione. et extinguit et permutat malicias in-
 flammationū: perimit: et sedat eas. et sunt ex me-
 dicinis facientibus dormire: faciunt tamen coisā
 et sternutationē. et obsunt catarris. et stringunt gut-
 tur: et confortant ea. et auferūt crapulas. Rosis po-
 tio succi rosarū est ab. 2. vna vsq; ad. ij. cū zucaro.
 Et potio syrapi facta ex succo earū est ab. 2. ij. vs-
 q; ad. v. de viribus cordis dicit qd color

Anic. lat. cor.

Barpa
Dars

i. apium.
i. adeps.

Cap. 341.

Nascaba vel basach ara. gre.
 abessech: vel tribo-
 lino: latine vero tribulus vel cicer im-
 pera. **Sera** li. aggreg. c. bascaba siue basach
 tozie. **Dias.** bascaba i. tribulus: cu-
 ius due sunt species. prima agrestis nascens i ster-
 quilicis: et iuxta flumina et in littozibus cuius so-
 lia sunt similia folijs portulacae: nisi quia sunt mio-
 ra. et habet ramos longos super terram expansos
 et pprie folia sunt spine dure. secunda vero speci-
 es nascitur in fluminibus: cuius rami eleuātur su-
 per aquā. et habet spinas occultas et folia lata et ra-

mulos longos in quibus sunt folia. et habet stipitē
cuius pars superior est grossior inferiori. et est in
ea res adherens ei subtilis: sicut capille spine ag-
gregate: vel aculeo spine. et semen eius durū sicut
semen alterius speciei. substantia eius est compo-
sita ex substantia humida pauca frigiditatis: et sub-
stantia sicca non pauca siccitatis secundū suā frigi-
ditatem. et illud quod vincit in siluestre est substantia
terrea: et quod vincit in alia est substantia aquosa. Et
sapor: agrestis est stipiticus. Est alia species que na-
scitur in regione badabas que dicitur sandary quod
datur ab incolis illius patrie animalibus pro cibo
dum est humida herba ipsius. Et ex semine eius
faciunt panem. nam ipsi est dulce et nutrit: et sic vti-
tur loco panis. **Sal.** viij. sim. pbar. et de tribulo. tri-
trici. **Sal.** bulbus est ex hūida sba mode-
rate frigida: et sicca non moderate existit. domina-
tur autem in terrestri quidem terrā frigidā et stipiticā om-
nimodis. in aquantili vero aquositas et p̄p̄ca vtra-
que ad p̄blegmonū: et omnino ad omnes influxiones
competunt. terrestres vero tribuli subtiliū partium
existentes. fructus lapides qui in renibus frangit
bibi. **Dias.** ca. de tribulo. tribuli genera sunt
tres. duo: siccus et humidus. siccus ve-
ro folia habet similia adragne non tenera sed du-
ra. haste sunt illi lōge et tenere potest super terrā
in quibus spine nascuntur. nascitur locis flumi-
nibus et desertis. humidus vero in fluminibus na-
scitur: cuius coma super aquā extenditur: folia su-
pernatant: spinas vero celat in aqua. folia latiora
habet et longos ramos. hasta vero in initio in su-
mo grossa est: deinde ad radicē tenuis habens in-
se tenues spinas sicut spica. semen est durū ambo-
bus. virtus est illi sicut **Posse. Sal.** fru-
ptica desiccantia. **Posse. Sal.** eius frangunt la-
pides in renibus. **Dias.** tribuli faciunt ad i-
nflammationes: et ad
ea que super occurrunt. virtus est illis stipitica et
desiccantia. leptomeris etiā omnes tumores spar-
git. faucibus et gingivis impositū opitulatur: mel-
le addito naptas. i. ouis putredines tollunt. succus
eorum nobilissimus collyrijs miscetur. semen eorum calcu-
los frangit et excludit. terreni vero semen. z. i. bibi-
tū et impositū moribus venenatis occurrunt: dato
veneno contrariū est vim eius vincendo. Elixatu-
ra eius sparsa pulices necat. In flumine tracie in-
stirmonia pallude de herba eius equi herbantur.
semen eius quia dulce est customachū est. pro tri-
tico de ipso panis. **Sera.** virtus eius est que
fit vsui aptus. **Sera.** prohibet apostema-
ta carne confirmantur. et Sera. quidem fert om-
nibus membris ad que fluunt humores. sed seme-
tribuli agrestis quando bibitur frangit lapidē re-
num. et ambe eius species infrigidant et stipitiant.
et fit emplastrū cū eis apostematibus carne miscet
cū melle: et curat alcolam: et putredines que fiunt
in ore: et dolore gingivarum. Et exprimitur succus ab
eorum administratur in oculis. et semen eius est hu-
midū. conuenit lapidi renū et vesice. et quando. z.
z. bibuntur de prima specie ipsius: et fit emplastrū

cū ea conuenit morsui tyri. et quando bibitur cum
cū vino conuenit medicinis moriferis. Et quoniam de-
coctio eius rozatur super loca ubi abundant pul-
lices occidit eas. ille vero qui nascitur: et de sandary
in regione badacas datur ab incolis illius patrie
animalibus pro cibo: dum est humida herba ipsi-
us. et ex semine eius faciunt panem. nam ipsius est dul-
ce et nutrit: et sic vtiuntur eo loco panis tritici. San-
dary est bonus dolori vesice: et strangurie. et augmē-
tum magnum facit in spermate.

Cap. 342.

H **Asap** ara. grece calamos: latine
calamus vel canna per si-
dis. et est illa et eadem que est in hispania
Sera li. aggre. ca. ha. sap. auc. dias. canna: z.
quedam est que nominatur bastos:
et est illa que non est interius inanis ex qua fiunt ba-
ste sagittarum. et est que nominatur bublas et est
femina. et alia est que vocatur syringias: et est can-
nosa longos habens nodos apta scriptoribus. et
alia grossa inanis nascens prope aquas: et nota-
tineas: et a quibusdam dicitur cochuas. et quidam
nominant eam cacaminere: et est illa que nascitur
in paludibus. volo dicere quod radix eius est inter ra-
dices immo: et est ad soliditatem tendens: cuius
color est se **Dias** capitulo de canna. canne
re albus. **Dias** species sunt quatuor. vna
dicitur bastos ex qua sagitte fiunt. altera autem fe-
mina dicitur unde fiunt ligule ad calamos. tertia
species est nomine syringias robore solido et du-
ro et nodis spissis quibus scriptores vtiuntur. et est
quarta genus calami quod carax appellatur: et a plu-
ribus cipion: quod genus maxime in irriguis locis
nascitur et fructuosus: et illa est canna vsualis no-
stra. Est alia canna agrestis que grece dicitur ca-
ior: que est species graminis sicut apparet in litte-
ra agrostis: quā si animalia comedunt cito infert
mortem: maxime illa que in vijs babylonie nascitur
et in parnoso. hastas habet multas. folia sunt illi he-
dere similia: flos albus et odoratus. semen huius mi-
nutum et bonum: et radices. v. aut. vi. albas longas
et dulces grossitudine vnus digiti habens.

Posse. Sal. viij. sim. pbar. capitulo ca-
lami frigitis: et est vsu-
alis calamus. radicem cū bulbis dicant euellē spi-
cula: et stimulos funditus. aliqui conscripserunt quod
si attractiua ei in existente virtute: tamen non fui-
mus nos experti. quantum vero coniecturandum est
absterfue particeps virtutis est non pauca: nequa-
quam acris. folia vero viridia mediocriter infrigidant
ipsa enim participant potentia absterfua. radix
quoque eius adusta subtilium partium satis et vi-
aforetice virtutis fit habens quid et absterfua: vt
calefacit et exsiccat secundū tertium gradum: et de-
siccat plus quam calefacit. cauendum est autem a suo an-
chili: nam in auribus intrans offendit auditum vt
fere faciat **Dias** radix canne vsualis cata-
surditate. **Dias** plasmatibus adbibita cum
bulbis infra corpori eicit. aceto mixto dolores scia-
ticos mitigat. eius folia viridia cataplasmatibus
r z

adhibita igne sacra compescunt. et vitricies solunt omnes. Lotium eius adustum et aceto tritum alopecias capitis emendat. flos autem canne si in aures missus fuerit auditum tollit. tantum potest quantum et cypria canna canna agrestis elixa in vino et melle addito et mirrhe dimidia parte et piperis. et libanotidi tertia parte: hoc medicamen oculorum caliginem tollit: quod medicamen in bussida enea reponi debet. Elixatura radice eius tantum potest quantum et radix semen eius diureticum est: nauseam pronocat. ventrem stringit. Hascia in sicilia: quam cineribus ipsi quilibet vocant: que si viridis comesta fuerit a bouibus apostemantur.

Dasa herbae .i. virga pastoris.
 Dasa est medicina armenia secundum Alucem. est fortior et inforbior. et cum eius portio augmentatur superius interficit. calida est et sic in tertio.
 Dasa .i. cepe.
 Dasa lazir .i. cepe sine tunicia.
 Dasa lasur .i. squilla.

Cap. 343.

Dasa ara. grece mollibo siue molibdinus. latine plumbum ubi sciendum quod plumbum ex eadem vena extrahitur a qua argentum: cum vena teritur: et lava tur ut substantia terrea ab ea moueatur: et quod mundum est in cineratio ponitur: et actione ignis liquet quod supernat ut spuma est lithargyrii: quo inde ablato eius instrumento remouente spiritum quod bulliendo superfluit est plumbum: quod artificialiter cineratio delaborato in terram fluit: tamen quousque cineratio remanet: quod est purum argentum ponderosius plumbo in fundo refidet. Nam multotiens hoc vidi sardinie in villa ecclesie: ubi predicta vena continetur. **Sera** .i. aggregata. ca. hasas ane innentur.

Sera .i. aggregata. ca. hasas ane innentur. cto. Bal. hasas. i. plumbum. substantia eius est composita ex substantia aerea et substantia humida que fuit coagulata propter frigiditatem. et non est in ea substantia terrea nisi modica. et virtus eius est que infrigidat et humectat. Et signum quod in ea est substantia aerea est quando infrigidatur raritas et mollicies corporis sui. crescit enim in quantitate et pondere quando moratur in teris in locis frigidis et humidis. Et quando accipitur moratur et pistellum ex eo: et ponitur ex eo oleum rosarum aut myrtini aut citonici: et teritur in fortitudine frictionis: et vteris hoc oleo in medicamine apostematum calidorum que sunt in virga pectine et ano: et in vlcibus aut in medicamine emoroidum. et conuenit apostematibus mamillarum. et est medicamen conferens multum. et secundum hoc administratur ad omnem materiam que descendit ad pedes: et ad iuncturas a ut ad partes alias ut ad apostemata calida et mala. et si admistras hanc medicinam in apostematibus in quibus est cancer facit operationem mirabilem. et quando fit ex plumbo lamina et ligatur stricta in pectine prohibet pollutiones in somniis: et infrigidat infrigidatione maximam. et si ligatur super contritionem nervorum aut sup nodationes eorum dissoluit cito et curat. et quando plum-

bum teritur et linitur supra puncturas scorpionis marini conuenit. Et sunt quidam qui ponunt cum frictura vel lotura plumbi: quam inuenies in lotura medicina que dicitur molibdinus: et replet vlcera profunda. et conuenit fluxui sanguinis qui miscetur cum oleo. et conuenit vlcibus ani et emoroidibus a quibus fluit sanguis. et vlcibus difficilis consolationis et corosionis. et vniuersaliter virtus eius est virtus tucis. Aduritur autem plumbum in hac modo in olla noua puluerizata parte sulfuris: deinde ponatur super eam lamina aliqua: et desuper pulverizatur sulfur: et fit ita donec sit plena olla: deinde accenditur sub olla ignis: et quando plumbum fuerit istam matam mouetur cum ferro quousque fiat sicut cinis: et non apparet ibi aliquid de substantia plumbi: deinde auferatur ab igne: et oportet quod ille qui calefacit obturet nares suas quia fumus est valde nocuus. Abluatur autem plumbum adustum in hunc modum: habeas mortarium ex plumbo et pistellum ex eodem et projice aquam modicam: et misce fricando bene cum pistello illo donec aqua fiat nigra et spissa: deinde cola ipsum per pannum lineum: et facias duabus vicibus aut pluribus si oportet: et post hoc dimitte redere in fundo et projice aquam aliam: et ablue sicut lauantur climia: et fac hoc donec non appareat in aqua nigredo: et fac inde troiscos: et serua de ista lamina: et eius virtutes latius inuenies in lotura. Et scotia plumbi melior est illa que est similis sulfuris citrino in colore suo: grauis difficile frangibilis et non habens admixtum plumbum: citrina clara similis in claritate sua vitrioli. et virtus eius est similis virtuti plumbi vltimi: nisi quia est plus stiptica.

Dasa .i. cepe.
 Dasa lazir .i. cepe sine tunicia.
 Dasa lasur .i. squilla.
 Dasa lech vel allesech. i. herba spansa super terram habens plurimos ramusculos faciens cicera spinosa: et est hasaba.
 Dasa .i. hasaba.
 Dasa baba idem quod supra.

Cap. 344.

Dasane ara. grece andragne latine portulaca. **Sera** .i. aggregata. capitulo hasadane. aliqui vocant eam

herbam stultam vel piperellam: et est herba portulaca que omni **Bal.** vij. sim. phar. ca. de portulaca. substantia eius est aquosa. et in sapore eius est stipticitas pauca. Et virtus eius est que infrigidat in tertio gradu: et humectat in se.

Dias .i. andragne siue ut alij portulaca est omnibus nota: habens frigidam virtutem atque redarguentem ut stringit et hisdem conueniens causis sicut plantago.

Posse. Sera .i. conuenit portulaca habentibus inflammationem et incensionem et capsonem in officio stomachi et in omnibus hypochondriis. et curat stuporem dentium eo quod lenit et auferat asperitatem que est in eis ex acidorum sapidorum presentia propter humiditatem

viscosam que est in ea. sed et succus eius similiter non solū exterius appositus: sed et bibitus refrigerat: et hoc quidē ipsi herbe accidit. et si tota comedatur: et conuenit vlcibus intestinoꝝ: leniens ipsa quā sumitur in cibo. Et vero quod stipticat est cib⁹ idoneus: et conuenit fluxui matricis imoderato. et succus eius fortior est in hoc: et in frigidat quā ex ea fit emplastrū. et herba ipsa quā comeditur facit h. Et idem auc. Russi debilitat visum et destruit eū et in frigidat corpus: et prohibet vomitum: et aufert libidē.

Dias. portulaca masticata vel comest. sta cū oxigaro fluore sanguinis prohibet. et viscidē stringit pprie cū masticata vel comesta dentū offensam que de imaturis pomis fit: quā greci emodiā vocant sanāt. In ardore stomachi portulaca cū aceto comesta mire iuuat tūsa et cū mollito ordeo mixta: et quasi malagna pā no inducta: et stomacho imposita mire febres tollit. fri. est nimis et hu. abundāter: modicū austera et ideo reprimat: et maxime cholera transmutat eam: et alienans in suam qualitatem nimis in frigidando: propter quod causon febrientibus plus oibus iuuat in stomacho posita: vel in totis hypocū drijs. stuporē etiā dentū sanāt masticata: et nō solum extrinsecus posita: sed potata in frigidat. succus eius similiter agit. et quia stiptica est dyfentericis in cibo sumpta iuuat. et ad fluxum sanguinis mulier: et sanguinē reijcientibus succus eius mire facit: quia viscidē stringit. Rabi moyses portulaca curat appetitū luti. et valet ligationē dentū.

Auic. li. secundo cap. de portulaca. succus portulacae est magis vtilis operatiōis fr. est in tertio: hu. in fine secundi. in ea est stipticitas. prohibet fluxum sanguinis: et fluxus antiquos et ipsius nutrimentū est parū illaudabile: et est resistens cholere valde. et fricantur verruce: et eradat eas pprietate sua nō qualitate. fit ex ea emplastrū in apostematibus calidis: in quibus timet putrefactio et herisipilla. cōuenit bothor in capite ab luto ex ea cōmixta cū vino. et delet stuporem dentium propterea quia lenit asperitatē: et sedat sodā calidā pulsatiuā. chfert ophtōalmie: et ingreditur in alcohol. Et nimis vsus eius facit accidere pānum in oculo. eius succus prohibet sputū sanguinis propter virtutem suam ponticam. confert inflammationi stomachi bibita: et more emplastrū superposita. et conuenit epati inflammato: et prohibet vomitū cholericū: et debilitat appetitū. et fit ex ea clystere dyfenterie intestinoꝝ: et solutioni cholericæ. et conuenit doloribus renum et vesice et vlcibus. et abscondit plurimū desiderū coitus. Et existimant filii mesarugie quod augmentū facit in coitu. et videt quod fit illud in complexionē calidā et sic. et ipsa retinet fluxum menstruoz: et cōuenit vlcibus matricis. et conuenit aqua eius emoroidibus sanguineis. et eius succ⁹ extrahit ascarides. et si affetur portulaca et comedat abscondit solutōez et conuenit se. antiquis.

Daskam. l. omne quod est amaz multū. et quidam dicunt quod est colloquintida.

i. folium.

Dartarium
Dassatrerarai
Datsir
Dating
Datib
Dammac
Datofis
Datozis

i. polium mōtanū.
i. sal armoniacum.
i. cepe muris.
i. batronig.
i. armel.
bermoductilus.
i. ceterach.
i. acorus.

Cap. 345.

B **Atros** vel turgi siue obtrogi ara. gre. citrum vel pomū aque vel milia: latine vero citrum.

Sera. li. aggre. ca. batros. Citri non vna est natura. sed caro eius est illud quod est in medio corticis. et acetositas eius generat humores grossos frigidos. sed cor eius: et est acetositas eius in qua est semen est acetosi saporis. et in frigidat et desiccatur in secundo gradu. et semen eius est amarum saporis. et est efficacitū in secundo gradu: et vi afozeticū. solū est virtutis efficacitue et resolutiue.

Dias. citrum habet semen simile semini piroz. **Bal.** septimo sim phar. ca. de citro fm translationē greca: milia indica. i. citrum. huius fructus ab omnibus nominatur citrum. in semine quidē acida qualitas et siccitū dominantur vt secundi sit gradus: siccitū et in frigidatū: in cortice vero siccitū participat complexionē: nō modicā habēs tamē acetosin. quocirca et siccatur hic cortex fm tertium gradum: non tamen est frigidus: sed vel cōmoderate vel infra. Caro vero eius grossa: partū est: et phlegmatica et frigida. ipsa itaq; comeditur sicut et cortex eius esibilis est. et humidus quid habet et acidum: de quo prius locutus fui. et quidem in eo inuenitur quod vere est semen: amaz autē: et est palā quoniam diafozeticæ et siccitū virtutis in secundo fere gradu accedens a cōmoderate. et folia sūt ex siccitū et diafozeticæ virtutis. Et idem eodem libro et eodez capitulo fm translationē ara. batros i. citrum: et est pomū aque. cortex eius nō est frigidus: imo est aut equalis complexionis aut minus equalis partū. et exsiccat quātum est de virtute et complexionē sua exsiccatōe habente acuitatem non paucam. et ideo exsiccatō eius deuenit ad secundū gradum. semen siccū in secundo gradu. foliū est eiusdem virtutis efficacitue et resolutiue.

Dias. cap. de citro. Citro non in partibus virtus. Nam medulle eius vbi est semen acidam potestatem ac per hoc stipticā inesse manifestū ē.

Auic. li. secundo capitulo de citro. Citrum omnibus est notum. et oleum ipsi factum ex eo: et ex corticibus eius est forte. et factum ex flore ipsius est debilius omni alio. cortex eius est ca. in primo: sic. in fine secundi. et eius caro est ca. in primo: et hu. in secundo. quidam autē dixerūt quod est fri. et hu. in secundo: et eius frigiditas magis est. et ipsius acetositas fri. et sic. est in tertio. et eius semen calidū in primo. **Auic.** capitulo de citro mo: siccū in secundo. Cortex eius ē tē

r 3

peratus in caliditate. et est ca. in primo gradu: sic. in secundo. semen eius est ca. cu forti siccitate. pulpa eius **Posse. Sera.** qñ bibitur cu fri. et bu. vino semē ei? habet potestatem contra medicinas mortiferas: et laxat ventrem. et quando ex decoctōe. s. corticis ei? aut ex succo eius fit collutio oris facit oris odorem bonum. et conuenit. s. acetositas pregnantibus quādo habent desiderium preter naturam: qd cōtingit eis propter impregnationem. Et dicitur q? quando citrum ponitur in pannis. s. cortex eius preferuat eos a corruptione. Et idem auct. Alben mesuay: proprietates corticis eius est qd facit bonū odorem. et proprietates eius est q? extinguit calorem stomachi superfluum. et acetositas quādo linitio fit ex ea conuenit empetigini: et auferit eaz. et decoctio eius conuenit cardiace. et facit appetitū cibi. et incidit choleram. et abscondit fluxum ventris et vomitum. et extinguit calorem epatis. et de proprietate eius est auferre tristitiā. Et hec est proprietates sui rob: sed ipsum nocet pulmōni et nervis sua acetositate et grana sua sunt de numero medicinarū conferentū venenis: quando ex eis sumitur aut eius vñ? cū aqua tepida: et ponitur super locū moris et molliunt **Dial.** citrum pregnantibus fastidiū laborantibus esui dant stomachum a nausea mandat tritum. et in potione vini datum medetur querelis iecoris. et aqua tritum et insparsum humidis vulneribus adhibetur. et per monibus ex ea singulare presidium est. corticis anterior natura concessa que quā valeat etiaz de ipso odore testatur medico sumptus: aut potioni calide diuiniū immense beneficium nature digestiōnis o **Auic.** caro eius inflat. et folia eius separent. et eius flos est stiptica frangēs choleram rubē. et eius semen et cortex sunt resoluūna et cū ponitur eius cortex in pannis prohibet tines. et eius odor rectificat corruptionē aeris: et pestilentia. et acetositas eius abstergit choleram rubē et auferit pannū. qd est ex cortice eius adustū ē bonum in albaras linitum. et decoctio ei? efficit odorem bonum oris. et est ipinguatina corporis. et cortex eius recentis in ore odorem oris efficit bonū: et eius decoctio similiter cū retinetur in ore. et acetositas eius valet empetigini illinita. oleum eius valet mollificationi nervorū: et nō fiat nisi ex cortice eius et conuenit paralyti. et ipsius acetositas est mala nervis. confert tormere oris cū fit collirium ex acetositate eius. et remouet ictericiū oculi. Eius acetositas sedat tremorē cordis ca. et nutritū ē bonum gutturi et pulmōni. sed eius acetositas ē mala pectori. et medulla citri cum aceto si potatur ex ea medietes a starati interficit sanguissugas transglutitas et educit eas. caro ipsius est mala stomacho in flatina tarde digestionis: quare oportet vt ce medatur cū almuri. et similiter nutrita cū melle est sanior et magis recipiens digestionē: et nisi sit plurima. et eiusdem quidē folia confortant stomachum et viscera. et postea flos ipsius et cortex eius

ponitur in cibarijs sicut semina que pro cōdimento ponuntur propter sui duriciem. et ipsius decoctio sedat vomitum cholericū: et facit appetitum et oportet quidem ne citrum comedatur singulariter q? non misceatur cibo ante se et post se. Eius caro facit ventrem se possidere colicam. et ipsius acetositas retinet ventrem: et confert solutioni cholericæ. et eius semen conuenit emoroidibus. et i eius semine est virtus solutiua. et succus acetositas ei? sedat infirmitatē sciaticam mulierum. seminis ei? pondus. ij. 3. cum vino et chilem et aqua calida illinitū resistit venenis omnibus: et proprie scorpiōis bibitū aut linitum. et eius cortex est vicinus illis. et succus acetositas conuenit moriui vipere bibitū et cortex eius pro emplastro suppositus est vicinus illi. et idem de viribus cordis ait q? cortex eius confortat cor. et est tyriaca contra venena. et ad hoc valet acetositas eius similiter. Paulus capitulo de citro. Cortex eius digestionem confortat. et valet contra cardiacam. media substantia eius male digeritur. sed interior. i. acetosa competit vsu medicinet appetitum confortat. et valet contra febres pestiferas. semina eius sunt diuretica. Rabi moyses vbi loquitur de citro: dicit q? cortices citri valent contra egriitudines stomachi: et expellunt maliciā intestini icuini. et acetositas eius confortat spiritus. Auerois capitulo de citro. cortex eius habet manifestum inuamentum stomacho et epati. Medulla citri curat combustiones ignis et excoitationes ex itinere et ex omni re calefaciente: et potissime ex sole et psilotro. et curat mirabiliter ramices puorum: et potissime si ex ea fit vnguentū illo modo Accipe medullam citri subtiliter mcisaz et buliat in axungia porci recentis: postea coletur per petam: et iterum reponatur ad ignem: et in fine misceatur mastix olit anum et cera alba: et erit optimū vnguentum citrinum. aliqui cōficiunt ipsum cū citro et axungia tmi: sed est minus bonum: et postquam colatum est non reponitur iterum ad ignem. si si militer alio modo vnguentum de citro secundū q? inuenies in antidotario minozi Gal. quod ibi interpretatur vnguentum citrinum. Sed attendēdū q? quando aliquod vnguentum vel emplastrum fit ex citro debet fieri ex citro bene maturo. Raz secundū q? dicit Auic. diacitru. et que sunt ex citro debent fieri ex citro sole existente in capricorū no. i. a medio decembris vsq? ad mediū ianuarij.

Cap. 346.

Datronig ara. gre. titranoliaz latine resina vel rasa vt glucten arboris grani viridis. vbi sciendū q? resina potest appellari omne gāmi qñ resuma a resudo resudas: inde apparet hoc vocabulum ad designandum gāmi cappini. qñ simpliciter inuenitur istud gāmi nostrō idiomate vocatur rasa: sed quando ponitur cum determinatione dicit gāmi illius plante ad quam fit determinatio vt resina picuina. i. pini: vel resina timiamatis vel resina pruni. vñ **Dial.** resina picuina quā nos ab alem dicimus zc.

Sera. libro aggreg. capitulo batronig sine ha
tin aucto. **Dias.** batronig. i. resina. et sic
eius species diuerse sunt diuersitatem arboris a qua
colligitur. Nam quedam colligitur ex pinu
quedam non ex pinu: sed ex arboribus alijs. sed il
la que est ex pinu masculo que dicitur com: hec
est colofonia que fit quando frigitur vt possit teri
et fit abietis que est in liquida substantia et frixa in
patella vt possit redigi in puluerem: et etiam voca
tur resina erudita vel carponata: et est colofonia
pro quo. l. l. colofonia. Et quando non frigitur est
illa resina que vocatur rafa sicut apparet in litte
ra test. Ubi sciendum quod quando ponitur resina pi
ni simpliciter debet intelligi rafa. sed quando po
nitur cum alia determinatione debet intelligi de il
la resina ad quam determinatio illa cadit. Est et a
lia resina que colligitur ex pinu que dicitur chira
nolia: et est arbor cuius fructus sunt grana magna
et est alia cuius pinus dicitur citbaranda: et est ar
bor iachuc: et facit fructum paruorum granorum.
et de ea quedam est que fit in pinu per se absque ar
tificio sicut illa que fit in arborie mastice: et quedam
fit ex artificio incidendo arboriem. melior autem
omnium specierum est illa que est boni odoris: cla
ri coloris: non multum existens arida: nec multum
humida: similis mirrhe: facilis fricationis et fracti
onis. Idem aucto. **Bal.** Et omnes iste resine sunt
calescentie et dissolutive et mundificative. et de eis
quedam habent subtilitatem paucam: et quedam
ampliozem: et quedam habent stipicitatem: que
dam vero non. et melior omnibus speciebus glu
cinis est glucten romanum: et est mastix. sed cete
rarum specierum gluctinis melius est glucten al
botinum: et est terbenina: et in isto non est stipicitas
manifesta sicut in mastice: et est in eo cuius hoc ama
rimdo: et propter hanc causam dissoluit plus quam ma
stix. et est in eo res que abstergit adeo quod curat sca
biem. et ipsum quidem attrahit ab interioribus plus
alijs speciebus gluctinis: et est subtilis alijs. sed glu
cten quod est de specie pini que dicitur cophi: et
illud quod est ex pinu que dicitur chiranolia: et
est pinus magna sunt acutiora quam glucten albotin
verumtamen non resoluunt neque attrahunt plus
ipso. et glucten pine magne habet plus de hac pro
prietate quam glucten pini que dicitur cophi. et glucten
pini parue: et glucten arboris que dicitur alacri in
gluctine albotin cum hoc est aliqua mollificatio:
et postea in mollificatione est mastix. sed glucten
cipressi habet puncturam et acuitatem. et glucten
quod dicitur kaches est simile gluctini albotin. et
dixit in almiemir gummi pini que dicitur sachilis est
sudor arboris pini que facit fructum magnum: et
est fortius sudoribus omnibus arborum in calefa
ctione: quemadmodum sudor arboris albotin est mi
nus calidus et minus desiccatus quam sudor aliarum
arborum. et sudor pini que facit grana parua est mi
nus quam sudor magne in desiccatione et calefactioe
plurimum. Et idem aucto. **Dias.** Resina arboris
grani viridis: et est terbenina defertur ex terris a
rabum et ex terris alijs etiam: sed est illa que de

fertur ex terris alcheades: cuius color est albus si
millis coloris vitri: declinans coloris celesti: habens
odorem bonum inferens odorem arboris sue. est
autem melior omnibus resinis: post ipsam uero
mastix: et post ipsam est iachuc: et est ex arborie ce
andicaris: pro ipas est resina arborie dicte alacri: et pro
ipias in bonitate est resina cophi: et est aret et resina pi
ni: et omnis resina arborie. et omnes iste resine sunt calescentie
et dissolutive et mundificative: et sunt conferentes tussi et
ulceribus pulmonis: et sputo sanguinis. et terbeni
na cum hoc mundificat pectus. et quando fit cum
ea sola lobocant cum melle prouocat urinam: et
mollificat ventrem. et conuenit ad faciendum ab
radere pilos palpebrarum qui pungunt oculos.
et quando miscetur zinniar et calcantum conuenit
scabiei ulcerose: et auribus a quibus fluunt humi
ditates. et meliores quidem istarum resinarum om
nium sunt ille que sunt splendentes: et ex gummi vel
resina iachuc: et est resina locaman. melior est illa
que est humida et defertur ex partibus gallie. et re
sina pini et cipressi sunt debiliores quam resina iachuc
et resina alacri: et non habent virtutes quas habet
iste quibus administrantur loco earum. Sed masti
cis virtus propinqua est virtuti terbenine. Loquun
tur omnes iste resine in hunc modum: resina po
nitur in vase capiente quadruplum eius quod fit
ex ere: et ponuntur in eo resine libe. ix. et aque plu
uialis libe. xvij. et coquantur bene super prunas
et mouetur semper cum continuatione: et coquan
tur donec desiccetur desiccatione forti: et fiat faci
le frangibilis: ita quod frangatur cum digitis: deinde
reponatur in vase fictili: fit enim alba sic prepara
ta et cocta. oportet autem quod coletur resina in hunc
modum: illa videlicet que est humida ponatur su
per prunas: et quando inceperit coagulari adde
sub ea prunas multas: et coquantur tribus diebus
et noctibus donec fiat talis sicut diximus supra: et
reponatur et seruetur. illa vero que ex his fuerit sicca suffi
cit quod decoquantur die vna tota a mane usque ad no
ctem. et iste quidem resine sic decocte conueniunt
in confectionibus unguentorum odoriferorum: et in
unguentis que resoluunt laxitudinem: faciunt nam
que ea odorifera et melius colorata. Colligitur fu
mus ex istis sicut colligitur fumus olibani: et est
conueniens in cohob. et sunt ad pilos palpebrarum
et corosionem lachrymalis oculi. et conuenit par
ritui palpebrarum et lachrymis. et fit ex eo encan
strum ad scribendum. Et idem auctoritate albuge
ri: Resina defertur ad exituras duras. et quando pul
uerizatur super vlcera que sunt in cute capitis cum
balansta curat ea: similiter autem et alia vlcera
que sunt in corpore. **Bal.** v. sim. pbar. capitulo de re
sina secundum translationem
arabicam omnes species gluctinis calescentie et de
sic **Dias.** capitulo de resina secundum trans
lationem grecam. Resina lachry
mum est arboris. omnis autem desiccatur et cale
facit et diaforetica est. alia quidem plus: alia qui
dem minus. merito ergo precedit omnes resina que
ex scino: que mastix nominatur: quia magis stipiti

carunde stomachum et epar et ventrem defectum corroborat: et ad inflationes eorum iuuat absq; molestia: et aliquantulum acredinis habet: et ideo leptomeris est: preterea terbetina precellitnam et diaforetica plus q; mastix: ita vt projiciat et scabi es sanat: et profundas plagas et vulnera magis repleat et purget.

Datic	.i. lignu aloes.
Daurion quid est.	.i. l. centaurea.
Datunox	.i. celidonia.
Dazarascen	.i. rbaphanus.
Dazad	.i. galbanum.

Cap. 347.

Dazarachona ^{ara. vel be} ^{stercaton:}
 grece piperis filium: latine psillium.
Sera. ^{libro aggre. capitulo bazarachona au}
 ctio. **Dias.** bazarachona est herba ha-
 bens folia pilosa: virgas habens longas mensura
 vnus palmi: et tota herba pilosa. et exitus ramulo-
 rum eorum est a medio virge: et sunt in ipsa capi-
 tella duo vel tria rotunda: in quibus est semen si-
 mile pulicibus nigrum et durum: et est illud quod
 ex eo admittitur. **Gal.** ^{vij. sim. pbar. circa finez ca}
 pitulo de psillio secundum
 translationem grecam. Psillium semen eius ma-
 xime vile est: ex secundo gradu infrigidantium:
 ex complexionem vero que est secundum siccatio-
 nem et humectationem medium est quodam et mo-
 dera. **Dias.** ^{secundum translationem grecam}
 capitulo de psillio. Piperis filium
 aut quinnosolion quem siculi dicunt chrysalium:
 aut squinnomella: folia habet comopoclon simi-
 lia et aspera. virgam habet duobus palmis longa
 cuius frutex pilosus spinosa est: coma eius a me-
 dietate incipit virge in qua capitella duo aut tria
 sunt constricta: in quibus semen est pulicibus simi-
 le nigrum et durum: nascitur in campis.
Anic. ^{libro secundo capitulo de psillio. Psil-}
 lium quidem est duorum modorum:
 hyemale et estiuum: et potio cuiuslibet eorum sit po-
 dius. ij. z. melius est illud quod est magis grossum:
 quod submergitur in aqua frigida. et est humidum
 in secundo. Plinius capitulo de psillio. Psillium
 herba est similis ambre faciens semina sicut semi-
 na lini: sed minora et subnigra quasi tendentia ad
 purpureitatem: quorum semen est melius quod sub-
 mergitur in aqua. dicta est herba sic eo quod semen
 simile pulici habeat. et ideo ista herba sic dicitur in
 fra a quibusdam pulicaris: eo quod semen factum est
 ad similitudinem pulicis: vnde psillos id est pulex.
Jo. mes. ^{capitulo de psillio. Psillium est}
 de alterantibus complexionem
 et solutionem facientibus. et eius solutio fit proprie
 lambificando. Eius autem aliud est album: aliud

subnigrum: aliud ad purpureitatem declinans. Me-
 lius est quod est completum et grossum: et est gra-
 uius et submergitur in aqua compositum ex dua-
 bus substantiis que separari possunt: inter quas e-
 cortex separatus. est enim duplex in eo substantia
 scilicet medullaris interior: et est in ea substantia ex-
 pansa supra corticem ipsius. substantia autem in-
 terior medullaris ea est et sic. i. quarto gradu: et e-
 acuta vehementer incisua rubificatiua et vlcerati-
 ua: et est de genere veneni. substantia autem ei² ex-
 terior supra corticem est ex multum infrigidanti-
 bus. Et dixit Rufus: est fri. et humi. in tercio et ex-
 cessu. Et dixit Dias. in secundo et est verius. Ingt
 eiz Hippo. in epidimijis: non enim elenatur res fri-
 gida iuncta cum hu. supra secundum gradum. Et
 dixit Gal. humida res non transgreditur metam:
 vsq; ad quam potest extendi regimen hominis: p-
 pter quod non inuenimus humidum esse causam
 dolorum in quantum humidum: sed in quantum po-
 test esse euz materia: que quantitate sua mouetur
 ad solutionem continuitatis. Qd ex eo conuassata
 tum est cum aqua fontium frigida: et fit muscilla
 ginosum: et bibitur sicut est: et proprie cum oleo vi-
 olarum aut syrupo violarum soluit ventrem: qd
 autem ex eo frigus est et conuassatur euz oleo ro-
 sarum est medicina fluxus ventris et dysenterie.
 Contritum autem nullo modo potui propinadū
 est. occultat enim contritio substantia eius medul-
 larem vlceratiua. **Posse. Sera.** ^{auct.}
 et excoziatiua. **Dia.**
 habet virtutem infrigidatiua quando fit empla-
 strum cum eo et oleo rosarum et aceto et aqua: et co-
 uenit doloribus iuncturarum: et apostematibus q
 sunt in radice auris: et concussioni neruorum. Et
 quando fit emplastrum ad ramicem puerozum et
 ad eminentiam vmbilici infantium curat eos. et co-
 uenit ad sodam cum oleo rosarum et pauca aqua
 et aceto. et quando oportet ex eo fieri emplastrum
 accipitur de ea quantitas aliqua et teratur et insu-
 datur in aqua: et quando inspissata fuerit aqua ip-
 sa non extendatur: et fiat emplastrum: quoniam ip-
 sum infrigidat infrigidatione forti. et stringit et au-
 fert lachrymas oculorum. et conuenit ophthalmie
 calide: et dolori capitis quando infunditur in aqua
 linita pēna fronti apponitur. et quando aqua eius
 bibitur cum zucaro extinguit feruorem acutarum
 fe. et sitim: et soluit ventrem. Et idem aucto. Aben
 Mesuy sedat dolores pungitiuos ventris. et lenit
 asperitatem vlcera et intestinorum: et abscondit te-
 nasmon. et conuenit dolori capitis qui fit a calidi-
 tate. et succus foliorum eius est ex medicinis laxa-
 tiuis propter frigiditatem et humiditatem que sūt
 in eo. et cura nocuenti eius est cum medicinis ca-
 lidis et siccis. Et idē auctoritate Dabiz: semen psil-
 lii est sicut coriandrum humidum: quando datur
 ex eo parum sedat inflammationem cholere: et e-
 bulitionem sanguinis calidi: et adustionem febrium
 calidarum acutarum. Et si datur in ponu de mulci

lagine eius conuenit habentibus birsen: et sedat si-
 tum eorum magnam: et laxat quidem ventrem. Et
 si datur in potu crudum et assatum stringit venter.
 Similiter etiam faciunt semina lini et semina ma-
 rubij et grana myrti et semen portulacae: semine ozi-
 mi laxant enim cruda: et stringunt assata. Et qua-
 titas eius que datur de psillio est .3.ij. infuso in aq-
 donec egrediatur muscillago eius: et bibatur cum
 zucaro albo: aut cum iuleb. et folia psillij quando
 emplastrantur super apostemata in principio ape-
 ritionis eorum refrigerat ea: et si potetur ex ea pa-
 rum conuenit egritudinibus que fiunt a sanguine
 et nimis ex eo acceptus inducit syncope in ore sto-
 machi et fortasse occidit: quoniam nimium ex eo
 est venenum. Et cura eius est quod detur in potu mel-
 bulitum cum aqua calida: et aqua aneti sicci.

Jo. mes. psillium conuassatum cum aq-
 frigida sicut diximus solutione
 educit choleram: et conuenit feb. multe inflamma-
 tionis: et sita uehementi ea: et sedat inflammatione
 spiritalium: et lenit pectus. Et conuassatum sic
 dicimus conuenit fluxui cholericis: et dysenterie:
 et fluxui menstruali: et proprie post potum scamo-
 nee et medicinarum acutarum. Dosis eius est .9.3.
 i. vsq. ad .iij. timeat autem ipsum habens debilita-
 tem visce.

Auic. Quod ex eo frixi inuolutus
 ram. in oleo rosato. stipticum est
 et sedat dolorem moze emplatri superpositum
 cum aceto. administratur etiam conuassatus cu
 aceto super apostemata calida: et fornicam: et he-
 risipillam: et proprie que sunt sub aure: et sup phle-
 gmatica fit ex eo emplastrum tensioni neruorum
 et ipsozum spafino: et podagre: et doloribus iunctu-
 rarum cali. cum aceto et oleo rosarum conuenit si-
 ti uehementi cholericis. eius quod ex eo frixi est
 pondus .ij. 3. et inuolutum in oleo rosarum stringit
 et conuenit dysenterie: et proprie infantibus: et quod
 ex ipso muscillaginosus est: et ipsa muscillago ipsi-
 us cum oleo violarum soluunt si bibatur: et tunc
 sedabit inflammationem se. acutarum.

Darcem alsachi	.i. epatica.
Dazechir	.i. opoponacum.
Dazetel	.i. perforata.
Dazir	.i. porcus.
Dazienis	.i. feniculus.
Dazipoz	.i. pentafilon.

Lap. 348.

Q **Ras** arabice: grece tragma: la-
 tine lactuca. et sunt ei tres
 species. vna est que vocatur lactuca a-
 grestis: quas greci saralliam vocat: cuius thyrsus
 in modum secunde est: et est species scariole: sicut
 apparet in littera cicorea. alia species dicitur lactu-
 ca asini: quam si vis scire lege ipsaz in proprio ca-
 pitulo. Et alia species que dicitur lactuca dome-

stica que omnibus est nota: de qua hic loquimur.

Gal. vi. sim. phar. capitulo de lactuca secun-
 dum translationem greca: lactuce do-
 mestice virtus est que in frigidat et humectat sicut
 aqua non extrane: sed sicut aqua stagnorum vel
 lacunarum vel fontanarum: et ipsa est que generat
 sanguinem bonum. Lactuca agrestis est similis do-
 mestice: nisi quia stipitem habet maiorem: et folia
 eius sunt albioza folijs eius et subtilioza et asperio-
 ra: et sapor eius est amarus: et est in virtute sua si-
 milis papa.

Dosse. Gal. calid. phle-
 gmonibus
 congruit: necnon paruis herisipillationibus: non
 tamen potens est maioribus sufficere. Est autem
 ex cibis sedantibus situm. Semen vero bibitur co-
 tra gomozeam idest effusionem spermatis cobi-
 bet: unde et somniantibus datur: sicut etiam semine
 agrestis lactuce. liquores citius colligit: caliginem
 mundat: necnon insuper vltionibus apta est sub-
 iuncta cum lacte femineo. Et idem secundo de ci-
 bis capitulo de lactuca secundum translationem
 grecam. nosce autem oportet ex omnibus olerib-
 paucissimum et cacochimum sanguinem genera-
 tibus ex lactuca: non multum quidem neq. caco-
 chinum: no tamen enchimum perfecte sanguine
 generari. comedunt autem ipsam vt ad multum q-
 dam crudam. quando autem extiterit circa pro-
 ductionem seminis estatis tempore preelictam in
 aqua dulci offerunt cum oleo et garo et aceto: aut
 cum aliquo falfamento: et maxime quecumq.
 eorum que cum caseo preparantur. vtuntur autez
 ipsa et antequam in stipitem impetauerit per a-
 quam elixantes: sicut et ego nuc incepti ex quo de-
 tes habeo prane. sciens enim aliquis amicorum in
 consuetudine quidem mihi ex multo tempore ol-
 boc: laborosam autem nunc habens masticatione
 induxit decoctionem. vtebar autem lactucis in in-
 uentute quidem calefaciente mihi continue supe-
 riori ventre in frigidationis gratia. Cum autez ad
 perfectam etatem veni remedium mihi erat solus
 olus hoc vigilie. econtra quidem cu iuuenis eras
 studebam circa somnum. Consuetus enim vigila-
 re voluntarie in iuuentute: simulq. et prosectoruz
 etate lente vigilans inuoluntarie grauabar: et mihi
 solum phar macum vigiliarum erat de sero come-
 sta lactuca que humidu et frigidu habet succu: no
 tamen cacochimus est. propter hoc ergo neq. no
 digeritur alijs oleribus: similiter neq. retinet ege-
 stionem: neq. prouocat. et hec merito ipsi accidit
 non habenti austeruz aliquid neq. ponnam a q-
 bus disponit: vt ad omne venter sicut et a falsis et
 a pungitiuis totaliter abster sumum aliquid haben-
 tibus prouocatur ad egestionem: quorum ipsoz
 neq. aliquid. **Sera.** libro aggre. capit. bk las
 inest lactuce. vtns lactuce domestice
 est q. conuenit apostematibus cali. et herisipille
 et semen eius quando bibitur abscindit distillatio-
 nem humiditatis spermatis. et conuenit pollutio-

ni que fit in somnijs. Et idem auctor. Gal. in libro de cibis. lactuca generat sanguinem bonum in sine bonitatis. et ego quidem commendabam lactucas quando eram iuuenis: quia in stomacho meo gerebatur cholera: et sic frigidabaz ipsum: et nunc etiam postquam senui comedo eas lixas: ideo quia non reperio aliquam herbam cuius qua posses curare vigilias sicut eius ipsa. humor vero qui generatur ex ea est frigidus et hu. et neque ex ea accidit nocumētum sicut ex alijs oleribus. et non stringit ventrem nec laxat: quia non habet stipicitatem neque faldedineque acuitatem. Idem quoque auctor. dias. lactuca domestica est bona stomacho et in frigidat ventrem: et facit dormire: et prouocat lac. et quando ipsa decoquitur est magis inuatiua. et quando comeditur sic euellit sine ablutione. conuenit illis qui conuertuntur de stomacho suo. et assiduus usus commestionis earum obtenebrat visum. et quando fit emplastrum cum ea conuenit apostematibus calidis et herispile: dummodo non sit uehementis inflammationis. Sed semen eius bibitur. et ualet contra fluxum ventris. et extinguit libidinem et pollutionem seminis in somnijs. sed quando lactuca emiserit stipitem suum: tunc efficitur virtus succi et lactis ipsius similis virtuti lactuce agrestis et papaueris nigri. Et idem auctoritas Rufi: lactuca quidem curat egritudines que fiunt ab ebrietate quando sumitur: sed ipsa nocet intestinis. et lenit ventrem. et abscindit libidinem. et facit dormire. Item quando coquitur cum oleo sisamino et comeditur expellit ictericiam. Et est medicina bona opilationibus narium et corize quando comeditur in ieiunio cocta cum oleo sinapium. et lac lactuce domestice cum emittit stipites abstergit vulnera que fiunt in tunica cornea. lac uero lactuce agrestis positum in fronte inducit somnum. et quando fit collyrius cum eo et lacte iuueniule conuenit vlceri cornee. et placat dolorem capitis. et prouocat menstrua. et curat morbum rutili scorpis.

Auic. libro secundo capitulo de lactuca. Lactuca ex ea est domestica et siluestris. Et illa que est siluestris est similis in uirtute papaueris nigri. Et idem auctor. Gal. non est in frigiditate eius que domestica uel botulana est applicatio ad ulnum.

De arsel i. lactuca asini.
De arsebas idem quod supra.

Cap. 349.

Heady ^{u. l. keady ara} ^{et abefanida.} **Sera.**
libro aggreg. capitulo heady. est herba que nascitur in terris arabum in partibus hamen: et est illa qua aromatizatur oleum quod dicitur oleum keady. et narrauit mihi ille qui uidit quod est una ex palmis habens latitudinem: et quando egrediuntur gramina eius abscindunt illa gramina antequam aperiantur. et apparet in flore eius odor bonus: et artifex comatilium lenificat colores suos ne sint liuida cum capite heady. et ipsum est grossum: et habet uesciam et molliciem.

Deiron uel beyron est regio in qua antonomatice dactili abundant: et oriuntur in ea meliores et pinguior: et dulciores omnibus alijs aliarum regionum: et sunt mediocri figure non longi neque multum parui pingues satis et dulcissimi. et meliores ex eis sunt citrini et rubij: ut apparet in littera potab. illud uocabulum ponit in antidotario Me sine in electuario de dactilis: et etiam in loboc d pi no: et etiam in. v. Auic. in electuario diafinicon. et quod heiron sit regio patet per Auic. in predicto libro et predicto electuario.

De isfides i. hypoquistidos.
De isbelem i. semperuina.
Deil i. cardamomum minus.
Debbace i. cardamomum maius.
Deiregi i. turbit.

Cap. 350.

Henda ara. grece piro: latie frumentum. ubi sciendum quod ex eo fit farina: que arabice uocatur de-chibich. et fit ex ea simula que arabice uocatur sin-chamisco: et a romanis silichinites. et fit ex eo furfur: quod arabice uocatur nocale. et fit ex eo amilum: quod arabice uocatur uisce. et fit ex eo panis qui arabice uocatur chobos et damarach. et fit ex eo similiter fermentum: quod arabice uocatur chamir: grece **Gal.** viij. sim. phar. capitulo d zem uel zima. tritico. pirus. i. triticum ut cibus sit qualis uirtutis non est presentis operi. ut pharumacum uero extrinsecus appositum ex primo est gradu calefactiuum. at uero neque sicca re neque humectare euidenter natum est. habet autem quid viscosum et obstructiuum. quod uero ex eo constituitur amilum frigidius et siccitius ex eo est. ea taplasina autem quod fit ex eo magis diaforetice est uirtutis quam quod ex tritico. uirtutis enim attractie et diaforetice eorum que in profundo est fermentum. Et idem in libro de cibis capitulo de tritico quod equi quando eo comedunt ipsum non effugiunt a nocumeto quod infert eis. et est uilissimum simpliciter omnibus generibus. et ex eo est maxime nutrimentum quod est maxime spissum et comensuratum cum substantia dura: ita ut uix a dentibus diuidatur. contrarium eiusmodi cum exhibet nutrimentum. optimum autem quod grauius et spissius et colore rubicundius spissiusque intus et extra. et fit ex eius furea farina panis: qui nominatur piti rei id est furei: paucitatem nutritionis habens: et faciens multam superfluitatem: et propter hoc secedunt per ventrem de facili. unde quia absterfiam uirtutem participat furfur: merito segregatio eorum fit uelox intestinis prouocatis ad egestionem. est enim ca. et sic temperate. Contrarium enim de pane qui fit ex farina pura: que arabice uocatur sinchimitos: et a romanis silichinites: et a nobis simula. egestio autem omnium panum tardissima. est enim egestio ipsorum sufficienter viscosa ut ad plurimum ueniat non distincta. i. separata quod proprium est viscosi corporis. Merito ergo isti quod et frumento ampliori indiget et impastatio. furfur eis autem sufficit et

fermentum modicum: et impassatio debilis: et tempus paucum. sic autem assatione ipsa prolixiori quides qui puri: benigniori aut qui furfurei indigent inter purissimos aut et furfurissimos non pauca est latitudo in magis et minus. quibusdam quidem puris: quibusdam aut sordidis nominatis. Est aut et species panum media qui antopiri vel popiri appellantur vel oppopiri. Antiquiores aut medicorum vocabant ipsos sincomistos. sed a quibus fur fur totum non separatur vocatur sinkimistos: et a romanis silichintes: qui aut deinceps ipsorum semidalites. est aut panis primus silichintes. i. purissimus. ceteri aut semidalites. et tertius qui melius sincomistos vel opopirus. postea est quartus: qui sordidior existens extraneus qui furfureus: qui vitis et minus nutritius: et magis alijs secedit secundum ventrem. est enim furfur minus calidum: et plus sic cum compatum ad medullam frumenti. Optimi aut panes pro digestionem sunt qui sunt maxime fermentati habentes plurimum salis: qui assationem habuerunt comensurato igne: et i. cibano non parvo: et azimi non indigestibiles. amplior quidem ignis et mox in prima applicatione exteriori superficie adurens obstrahit. i. indurat: et accidit secundum hoc parum fieri panem: crudum quidem et imperfectum quod intus habent. superarsum aut et siccum et obstrachale quod extra. minor aut comensurato igne non perficit bene panem sed crudiorum de-relinquit et maxime quod intra totum. Quicquid aut in igne comensurato per totum sui ipsi regulariter affati fuerunt isti et digeruntur secundum ventrem optime: et ad consequentes operationes quecumque post digestionem sunt idoneissimi sunt. de alijs vero cibis qui ex farina preparantur triticea tempus vitis est dicere. qui quidem ergo apud antiquos nominantur tagenie: apud nos qui secundum asiam agaratem. i. patellares: et sunt cepolle. preparant enim per oleum solum: imitatur aut oleum in patella supposito igne sine fumo: infunditur aut ipsi si calefacto farina tritici multa aque permixta. ce-leriter igitur cocta oleo consistit: similiter tenero caseo vascalis coagulato. tunc aut vertunt. preparant ipsas: eam quidem que superius superficiem elaborantes subius vt conforme patelle. sufficienter autem coctum quod subius erat prius ad superius reducens vt superficiem tenuis sit. Et tunc iam et quod subius compingatur vertunt rursus ipsas bis vitis et ter quousque vitis totum ipsis videat coctum regulariter. Est aut vitis et aliud placentalis genus que super tabula preparatur. Est aut duplex species tabularum placentalium. vna que vocatur riscemata et iste sunt que in igne in furno coquunt. et alie que vocantur lagane. iste enim et omnia que ab eis descendunt deteriores illis que riscemata vocantur vni tam tagenie vel patellares que riscemata et lagane: et que ab eis descendunt sunt grossorum chimorum et crudorum generatiue: et ventris constrictione: propter quod aliqui ipsis adiungunt mel: sunt aut et qui marinos sales. sunt aut placente tabulares vel riscemata et lagane deteriores. Sunt enim grossi chimii ge-

neratiue et tardi descensus. augmentatiue splenis et epatis: et obstructiue ventris: et lapidum in renibus generatiue: et sufficienter nutritiue si bene digerantur bene in sanguine conuertantur. Quia autem in melle preparantur sunt mixte virtutis tanquam vitis melle ipso habente subtile chimum: et quibuscumque applicatum fuerit omnia subtiliante. Merito ergo quecumque mel in preparatione accipiunt: et decoctionem habent prolixiorum: et minus tardi sunt descensus: et chimum generant mixtum ex subtile et grosso. epatis aut et renibus et spleni sanis quidem meliora illis que sine melle aptata sunt. principium aut obstructionis habent aut phlegmonizantibus aut obdurascentibus. i. patientibus apostema duri nihil minus illis. sed et aliquando magis nocua et valde: maxime omnia quorum viscosa sanis est farina elixa: nisi ex eo panis in cibano coquatur: sed si digeratur magna habet virtute frumentum si sit coctum: et nutriens fortiter corpus: et robur maximam exhibens est vitibus ipso. Sit si militer ex frumento amidum: de quo inuenies si legis amilon: necnon ex eo fit fermentum: quod scies si leges litteram fermentum. Auerois in suo colliger: panis grossus velocior ad digerendum quam alijs plus nutrit. et non est tate siccitatis sicut grossus quousque ipse grossus cito digeratur. Et panis qui conficitur cum multa aqua est spongiosus. sicut azimus panis est grossus et viscosus: et ideo non est bonus. similiter ille qui nimis est fermentatus non est bonus: quia transmutatur cito ad humores putridos propter calorem extraneum generatum in eo. Deuche. i. trifolium quod oritur in paludibus: et est species andachocbe.

Deufrichion	i. hypericon.
Debagile. i. cardamomum minus.	
Debal	i. amilum.
Debacul	idem quod supra.
Debelece	i. amomum.
Debeleon	i. grana paradisi.
Debel	i. samina.
Deberand	i. baccelauri.
Decasibat	i. terbentina.
Decalbron	idem quod supra.
Deccato	i. atriplex.
Decuropion bectropion. i. reuersio palpebre inferioris ad exteriora que fit a senectutis debilitate: aut paralyti.	
Dec	i. mirrba.
Deersen	i. vitis alba.
Deberagesen	idem quod supra.
Dedem	i. polium montanum.
Debiosmum	i. menta.
Debiosmon	idem quod supra.
Debiosmat. i. stigmata et unguenta odorifera.	
Debrumon	i. inleb.
Deb	i. lignum aloes.
Dekasibat	i. terbentina.
Dekarium	i. marubium.
Dekabido	idem quod supra.
Delabes	i. semperuua.

mellis quod dicitur mel anacardium: et est succo fitas que est in ipsis anacardis. Et alia spes mel-
lis quod dicitur mel canne quod fit de cannis dulcibus:
et succo eorum non coagulat propter nimiam pinguedinem eius

Auic dicit prima fen quarti canonis ca: de
hora cibationis febricitantium: quod mel
canne est zucap. et hoc similiter inuenies si leges. l.
zucap. Nam inuenies quod est zucaru quod propter sui
pinguedinem non indurat. hoc sicut vult Gal. vij. de
sim. phar. dicens: zucaru quidem vocatum quod ex me-
dia et felici arabia portatur. coagulat quidem ut quod
dam autem cannis. est autem et illud mellis species. in-
mens autem ex eo illud quod a nobis dulce. virtute autem
similis est ei in quantum abstergit: et siccat: et diaforat. et
similiter mel canne quodammodo eo residuo zucari quod
do decoquit: vel ipsemet succus. Est alia species
mellis quod dicitur mel rubrum: et idem quod supra. Et simi-
liter alia species mellis quod vocatur mel storacis: et est
illud mel in l. l. ut supra. et similiter aliud mel quod
vocatur mel acanum: et interpretatur mel sine fumo: et
est mel cassiastulatum: et est pulpa cassiastule: et est
mel myrtinum quod fit ex duabus partibus mellis: et
vna succi myrti: ut apparet in antidotario Gal.
minor: in confectione quod incipit confectione mellis myrti
Demaze ateregi. i. acetositas citri.

Demadam. i. folia arboris unde fit assa fetida.
Demerassim. i. vitis alba. alig dicitur quod est rhapbanus
Demest .i. laurus.
Demelip .i. solatrum.
Demedris. i. serpens albus masculus.
Demhams .i. cicer.
Dena .i. alcanna.
Demia idem quod supra.
Danea .i. frumentum.

Cap. 352.

Dene albegi vel asad ara. vel alter
ma: gre. maratetos: latine gal-
banum. Galbanum cal. est in tertio gradu

bu. in primo. est gummi cuiusdam plante similitis feru-
le. virtute habet attrahendi: dissoluendi: consumendi:
leniendi: maturandi: aggregandi: bene-
randi: et relaxandi. **Sera** albegi auct. **Dias**.
Galbanum est gummi plante cuiusdam similitis feru-
le in figura sua. et melius ex eo est illud quod est mu-
dus simile olibano: aut armoniaco adberens ma-
nu: non habens aliquid ligni nec seminis. eius pla-
ta et lignum habent grauem odorem: et non sunt nimis sic-
ca. adulteratur cum resina pini que admiscetur cum fa-
bis fractis et **Gal** viij. sim. phar. ca: galbanum
armoniaco. **Gal** fm translatione grecam. gal-
banum opos est ferularis plante mollitue et diafo-
retice existens virtutis. et erit vtiq; in calefaciendo
ex tertio gradu incipiente: vel in secundo comple-
to: et siccando vero ex secundo incipiente.

Dias ca: de galbano. Galbanum lachrymum
est cuiusdam herbe similitis ferule quod in
nicomedia nascitur et syria: cuius est optimum quod est
mundissimum et simile armoniaco: et tibi i colore
hinc grana ut faba. Adulteratur autem fena et faba di-
uisa: et gutta armoniaci. Et idem Sera. auct. **Dias**.

virtus est ei ca: gnea: epispactica: et diaforetica. non
tra asma frigidum datur. et. ij. cum uno sorbili vel aqua
ordei. Contra lithargiam ponatur sub carbonibus:
et recipiat patiens sumum. contra suffocationem ma-
triciis idem fiat per embotum ponatur inferius. con-
tra splenis duriciem ponatur in aceto per dies tres et
noctes: et postmodum fiat decoctio: deinde coletur
et colatura in mundo vase ponatur addita cera et
oleo et picula: et fiat emplastrum superante galbano
vel cerotum superante cera: vel unguentum superante
oleo. sed melius si fiat emplastrum: ita quod accedat ad
cerotum. ad menstrua puocanda: et fetum mortuum: et
secundinam educendam fiat nascale ex eo extincto in
oleo. Ad apostemata maturandum et rupendum super
ponatur. ad lumbricos occidendos dentur pillu-
le ex galbano in **Dias**. Galbanum appositum
tincte in melle. **Dias** naribus fumigio: et
suppositum mensuris imperat. abortum facit. ace-
to et nitro mixtum letigines tollit. ut granum saba glu-
tinitum tussim medetur. disnoicis et asmaicis opitula-
tur. de alto cadentium conuassationibus subuenit.
cum vino et mirra bibulum venenis occurrunt. infantes
in utero mortuos acceptum excludit. impositum do-
lori lateris mitigat. toriones spargit. epilepticis vti-
liter adhibetur. citius sterica odori adhibitus cu-
rat. fumigio serpentes excludit. oleo mixtum et per
unctum vinum serpentum non admittit. oleo spondilino
mixtum et a serpentibus comestum huiusdem infert necesse
dolori dentium impositum tollit. acceptum vel in capi-
te virge cataplasmatum iter vine prestat. potio-
nibus necesse miscetur. si cum amigdalibus amaris et
cum aqua aut cum succo rute aut miccio mixtum et eri-
usto aut felli additur. sed illud quod ponitur in me-
dicinis debet sic mundari: mitte illud in aqua ca.
et cum se soluerit illud quod residet vtile est: quod vero
supernat inutile. vel sic melius mundabitur: liga gal-
banum in lintbeolo: et in viceolo ficuli suspense: que
viceola in aqua buliente pone: quia cum calore len-
terit per lintbeolum liquefit: et sic liquatum confectione
nibus et anti **Sera** auct. **Dias**. quod fit nascale
dotis miscetur. **Sera** cum eo: aut sussumigatio
puocat menstrua: et expellit fetum. et quod fit empla-
strum ex eo cum aceto et nitro aufert botbor lactea. et
accipitur ex eo sicut granum saba ad tussim asma et
coartationem: anhelitum: et ad attritiones lacertorum
et quod sumitur in potu sicut diximus expellit fetum
mortuum. et si fiat cum eo emplastrum dolori lacertorum
confert et furunculis. et quando odoratur excitat
epilepticos. et mulieres patientes suffocationem ma-
triciis et opilationem in cerebro habentes. et quan-
do fit fumigium cum eo expellit animalia venenosa. et
si inungatur quis cum eo preseruat ipsum a mor-
sibus venenosorum. Et quando miscetur cum me-
dicina que dicitur sanctidalion et oleo et appropi-
quat animalibus venenosis occidit ea. et apponit
denti doloroso aut coroso et confert. Et dixerit quod
da quod quando presumitur in potu eius curat stru-
guriam. quando vis ipsum dare in potu dissolue
ipsum cum amigdalibus amaris aut cum aqua et vi-
no aut cum melicrato. **Cap. 353.**

Cap. 353.

Denne arab. grece cyprius: latine alchanna. & a quibusdam vocatur scotani incongrue. & est arbutus unde fit oleum cyprium: & est illud quod de alchanna ut apparet per concordiam Avic. & Dias. in vtriusque capitulis pulvere. **Sera.** li. aggreg. ca. benne re folioz vnumur.

Sera. Denne. i. alchanna flos alchanne est similis floribus myrti: nisi quia est in racemis. & flos eius est albus declinans ad glaucedine acuti odoris. Et idem auct. Dias. est arbustum habens folia supra ramos suos similia foliis oliu: nisi quia sunt latiora & molliora & viridiora. hz flore albu simile vsnee boni odoris. semen nigrum simile actis. & quod de ipsa administrat sunt folia & sumi. **Bal.** vij. sim. phar. cap. de cypriatates eius.

Bal. fm translatione ara. Cyprii. Alchanna huius arboris folia & extremitates ad vtilitatem perueniunt. substantia eius est composita ex acuta ca. cum tamento & substantia terrea frigida sicca. & sapor eius est stipticus. & virtus eius de siccitate sine mordicatione. unde virtus eius repercutit & dissolvit. Paulus ca. de alchanna. est fri. in primo: sic. in primo. **Posse. Sera.** cto.

Posse. Sera. cto. Dias. virtus folioz eius stiptica est. & ideo quoniam masticant curant alcolam. & infundit decoctio eius super combustionem ignis. & quoniam teritur & infundit in aqua asstaratos: & linunt inde capilli sunt ruberi & unguenta que fiunt ex ea molliunt nervos. & facit in vulneribus illud quod facit sanguis draconis.

Bal. phibet dilatationem pupille & combustionem ignis quoniam coquit in aqua pycit aqua illa super locum combustionis. & ipsa administrat in medicinis berisipille. & conuenit vlcerebus. s. al cole que fiunt in ore puerorum. **Heradia. i. ferraria nigra. Herafel. i. lactuca asini. Heraalbelem. i. semperuina.**

Derbaturum vel herbaris ara. gre. pencedanum. latine cauda porcina. **Sera.** li. aggreg. ca. herbatutis auct. Dias. e planta habens folia similia plante taspice. & hz velut capillos adherentes ppe radicem & stiptes similes plante maratri. & hz florem citrinum. radix eius est deorsum nigra: deorsum alba grauis odoris grossa plena humiditate. nascitur in montibus & vmbrosis locis & obumbantibus arboribus. Radix quidem eius scindit cum cultello dum est recens: & extrahit humiditas que est in ea: & ponit in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. & quoniam colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt foda: & obscuritas visus nisi ponat in naribus suis oleum rosarum: & fundat ex eo super caput suum quoniam extracta fuerit humiditas a radice illa p ea non remanet in eo aliquid inuamatum. ex his humiditas etiam a stipte eius sic extrahit succum radice mandragore sed virtus eius est debilior virtute humiditatis que extrahitur ex radice. nam virtus eius velociter resolvitur. Reperitur autem gummofitas adherens ra-

dicis similis olibano. & melior ex isto succo huius plante est ille qui deservit a terra que dicitur sardi- nia: & ex terra que dicitur sarmabachi: & est grauis odoris: & in colore suo est rubedo. & mordicat linguam quoniam gustatur. & melior radix est noua non cozo- sa dura p. **Bal.** viij. sim. phar. ca. de pence- ri odoris.

Bal. dano fm translatione arabi- cam plurimum quod administratur ex hac planta e ra- dix p. p. & administratur lachrymus & succus eius & omnium virtus est vna: nisi quia lachrymus e for- tioris virtutis. & virtus eius est que calefacit cale- factioe forti: vni resolu. **Posse. Sera.**

Posse. Sera. auct. Dias. lachrymus eius mixtus oleo rosarum et aceto capiti fomento adhibitus luit argile & frene- ticus medetur. stomaticis & epilepticis plurimum p- dest. dolore capitis mitigat. sciaticis & contractis & paralyticis maximum presidiu est. omnes nervo- rum causas cum oleo & aceto punctus componet. omni ma- triciis fumigio applicatus offuscationes stericas sol- uit. somnum plurimum dormientibus phibet. fumiga- tione sua domi serpentes excludit. oleo rosarum ad- mixtus dolore aurium tollit. insectum foris in dente dolore non admittit. tussientibus opitulatur. onus for- bili additus & acceptus distentionis & tortionibus pre- stat effectum. ventre lenit. splenem attenuat. dolorem stomachi compefcit. dolore vesice & renu bibulus p- hibet. matrici salutaris est. prestando customatica radix eius & elixatura eius omnia similiter istis face- potest. fomento adhibita vulnera curat. Radix eius sicca & ipsa id facit. ossa fracta excludit. vulneri- bus antiquis cicatrices ducit. cerotum necesse misce- tur: similiter & malagmatibus termantici. Radix eligenda est odore suauis fortis & non vena. lachry- mus eius confectionibus misceri potest: maxime si amigdalibus amaribus rute & aneto: & pani calido tritu- eco admixtus fuerit: & sic dari potest. Item radix eius vulnera antiqua expurgat & incarnat: & incensa vi- peras & serpentes conuertit. **Bal.** pencedanum confert egrum- ptes fugat.

Bal. dinibus nervorum que acci- dunt pectori & pulmone ab humoribus grossis vi- scosis: que sumit in potu cum vino. & fit fumigium cum eo: & attrahit odorando eger sumit eius & facit idem. Et quoniam ex eo ponit in corosionibus dentium sedat dolore eorum statim: quoniam subtiliu partius est. & curat dolore splenis incidendo & subtiliando grossos hu- mores. Radicis vero calefactio est minor: defec- catio eius est fortis. ipsa namque calefacit in princi- pio tertij gradus. Et virtus eius est que abstergit & incarnat: & potest administrari in omnibus supra- dictis. Et quoniam ponitur ex eo super os cuius cornice volumus expellere: expellit eum cito & incarnat ipsi- & conuenit multum vlcerebus fraudulentis malis quoniam de- siccant terit & pulverizat sicut ea: eo quod mundificat et replet carnem & consolidat.

Derba seriacia. i. malna.
Derba gatte valriana mercorrela: su idem: p. q. l. su
Derba benedicta. idem quod supra.
Derba caricalis. i. vna lupina.
Derba barba albugif. i. bellebotus.

Cap. 354.

vel herbaris ara. gre. pencedanum. latine cauda porcina.

Sera. li. aggreg. ca. herbatutis auct. Dias. e planta habens folia similia plante taspice. & hz velut capillos adherentes ppe radicem & stiptes similes plante maratri. & hz florem citrinum. radix eius est deorsum nigra: deorsum alba grauis odoris grossa plena humiditate. nascitur in montibus & vmbrosis locis & obumbantibus arboribus. Radix quidem eius scindit cum cultello dum est recens: & extrahit humiditas que est in ea: & ponit in vmbra: quia virtus eius debilitatur a sole. & quoniam colligitur humiditas accidit eis qui eam colligunt foda: & obscuritas visus nisi ponat in naribus suis oleum rosarum: & fundat ex eo super caput suum quoniam extracta fuerit humiditas a radice illa p ea non remanet in eo aliquid inuamatum. ex his humiditas etiam a stipte eius sic extrahit succum radice mandragore sed virtus eius est debilior virtute humiditatis que extrahitur ex radice. nam virtus eius velociter resolvitur. Reperitur autem gummofitas adherens ra-

Herba podagris .i. epithimū.
 Herba auris muris .i. auricula muris.
 Herba pigmentaria .i. citraria.
 Herba iudaica .i. herbum.
 Herba catholica .i. mezereon vel alpiados.
 Herba sancti Iohannis hypericon perforata sco-
 pa regia infaricon idem.
 Herba vitri vitriola .i. paritaria. Sed sciendū q̄
 herba vitri vel d̄ q̄m̄ abstergit vitru: & hec est pa-
 ritaria. v̄l q̄m̄ est mā vitri: & sic est herba vnde fit
 vitru: pro qua. l. vitrum.
 Herba iouis .i. semperuina minor.
 Herba venti maior .i. paritaria: sed herba vēti mā-
 nor est cōsolida minor: & est h̄is spicā parūā i sū-
 mitate eius sicut sticados arabicum. & differt in fi-
 gura parum ab artetica.
 Herba capillaris adiātū pollitricū capillus vene-
 ris idē: q̄m̄ oēs iste herbe valent ad augmentū ca-
 pilloz: & iō quelibet ipsaz vocatur capillaris.
 Et hoc s̄m̄ Dias. licet diuersificēt s̄m̄ figuram.
 Herba emphimerina .i. centinodia.
 Herba venerea .i. iacous.
 Herba flaura planta leonis .i. trifoliū maius. & est
 species andachuce. & a nobis vocatur herba mau-
 ra. l. Landachuca.
 Herba sancti Petri .i. paralytis.
 Herba guzen est quā scies si leges. l. guze.
 Herba emina idem quod supra:
 Herba fugee falso sic nominatur q̄m̄ nō est her-
 ba: sed quid est lege. l. darisabam.
 Herba tumusii idē q̄ supra.
 Herba tetrabic .i. iudaica.
 Herba egyptia .i. dipseus.
 Herba fullonū .i. saponaria que abstergit: & m̄m̄
 dat fortiter vt sapo: p̄ qua. l. bozūb.
 Herba lepozina .i. satyrion.
 Herba sancte Marie .i. herba ad albedinē tendēs
 rugosis folijs sicut herba que d̄ flāmos: & ingre-
 ditur in vnguento martiaton q̄m̄ ponit in antido-
 tario Sal. minor: medet frigidis doloribus: & est
 ca. & sic. complexionis.

Herba tominū .i. lupinus. Herba luc. i. celidōia
 Herba capillacea .i. thymus.
 Herbabali .i. herba vsnen.
 Herba nari idem q̄ supra.
 Herba vsnen quid est. l. vsnen.
 Herba iamena .i. costus.
 Herba daneta .i. galea vel regalea.
 Herba pisterea .i. columba: p̄ qua. l. pistereon.
 Herba baccara .i. asarus.
 Herba benedicta .i. su.
 Herba canosola .i. polium.
 Herba salies .i. flos sambuci.
 Herba luminaria .i. ippuris.
 Herba melissa .i. citraria: & est bedarungie.
 Herba naucasium .i. faba innerfa.
 Herba stulta .i. portulaca.
 Herba rapiens vitam .i. mezereon.
 Herba faciens viduas idem q̄ supra.
 Herba puerilis quid est. l. hiacynthus.
 Herba staminis .i. lenticula aque.
 Herba scelerata .i. apium risus.
 Herba polidragmus .i. netalim vel peritibimū.
 Herba ferraria .i. verminata.
 Herba lucernaria .i. stommos.
 Herba rustica .i. rosa siluatica.
 Herba marie .i. athanasia.
 Herba herculis .i. herba iouis.
 Herba vesicalis .i. alkekengi.
 Herba basilica quid est. l. casi alkē.
 Herba apostematū .i. spargula.
 Herba cancri .i. berisipilla.
 Herba tremola .i. tormentilla.
 Herba artetica quid est. l. artetica.
 Herba luparia est cuius puluis interficit lupos: &
 vocatur aconitus.
 Herba palytis est cui⁹ folia florē incipiūt tpe hy-
 emis q̄ se extēdūt in terra q̄i alba & crispa: vt alif-
 fagus florem albus profert. ca. est & sic. complexi-
 onis. & doloribus medetur. Cap. 356.

Herba fetida est herba subtilis
 folijs silis herbe q̄ vocat
 abrotanū: plena semib⁹ silianū: semē
 b⁹ lūbicoz. sapor ei⁹ v̄git ad amaritū
 dinē nociuā grauis odoris. & sapor ei⁹ est amarū
 cū aliq̄li salsedine & stipticitate panca. & est calidē
 or absinthio: & debilior abrotano. & ē mala stoma-
 cho. & claudit ozificia v̄caz m̄ficis: sic q̄ cataplas-
 mata s̄ ventrē calida cōstringit sanguinē exeuntē
 post partum & tempore menstruandi.
 Herbaricon .i. bypicon. Hermar .i. asinus.
 Dereos est quedam passio amoris.
 Derelaten .i. estiomenus.
 Dermelū .i. armel. Dermes .i. azer.

Hermerocalles .i. plā-
 ta vt
 bulb⁹ ematic⁹ q̄ māducat. fruct⁹ ei⁹ ē
 sicut narciscus differens ab eo in flore tantum.
Dias. c. hermerocalles. Hermerocalles aut
 cataleptem velut bulb⁹ ematicus.

Herba grassula est herba de qua
 inuenit maior & minor. &
 minor est vermicularis: p̄ qua. l. bera
 balē. Maior est herba h̄is folia tenera & pinguis
 in quoz sup̄ficie est bona. & valet ḡ ignis arsuras
 succus eius curat ramicē pueroz si accipiant fo-
 lia grassule & cime oliuarū: & terant subtilē cum
 axungia porci recenti: & exprimant p̄ petiā: & buli-
 at cū modico vino albo: quibus admisceatur ma-
 stix & olibanum: & postea vngatur.
 Herba adbil .i. eufragia.
 Herba adhip idem q̄ supra.
 Herba bulne .i. cardo benedictus
 Herba vnguis leprosa .i. apitū risus.
 Herba maura .i. herba flaura.
 Herba que ozitur in lapidibus faciens labere pe-
 des quid est. l. layned.
 Herba sacra .i. berbera. Herba lactis .i. vitica.

folia h3 z bastā similez lilio: in initio cū inceperit
aperire flores lilij ostendit tres vel quatuor: h3 p^o
q̄s floznerit viridē facit colorē bonū z odoratum.
radix eius in magnitudine similis ē bulbo: h3 pau
lo ma^o. **Dosse. Dias.** bec si bibita
ioz. fuerit humo
rem sordidū matricis excludit. mēstruis imperat
folia eius cataplasmatibus adbibita combustioni
bus medicantur.

Perpetica sunt que fastidium auferunt.
Periza .i. rizi.
Verbilia .i. legumen.
Derbiron .i. chiri.
Verbilum .i. serpillum.
Derfistidos .i. hypoquistidos.
Dermic .i. xilaloef siluester

Cap. 358.

Dermic ē similis piperi: nisi q̄
appropinquat citrinis
ti: z est boni odoris similis xilaloef:
z afferitur de regione sclauoz. cōplexio eius est e
qualis. confortat stomachū z digestionem.
Derpillū. i. serpillū: n̄ aliq̄ sumit pro polygonia
vt in alexandro de dolore capitis ex causa calida
Derouactē. i. verminata vel vermicularis.

Cap. 359.

Drochalchai vel saxa
brā arab.
grece kamela: vel senation: vel birigō
tis: latine senation vel apii aque: vel nasturciū aq̄
ticū siue carda. **Sera** li: aggrega: herochal
mus agrestis. **Sera** chai est planta que na
scitur in aquis. h3 stipitē rectū: z ramos. z est tota
planta pinguis. z h3 folia similia folijs apij dicti
byposellinū: nisi quia sunt minora eis. z h3 odorē
bonū q̄ masticatur. z est ca. z sic. z conuenit cale
factis q̄ rozat super ipsam aqua frigida: aut aq̄
rosaz. Et quidā dicunt q̄ est frig. ex eo quia non
nocet habentibus sirsen. Et idem auc. Isaac habē
arā est ca. in primo gradu: z sic. in secundo. Et idē
auc. Gal. virtus ei

Dias ca: senation. i. na
tus est calefaciens. **Dias** sturciū aquaticū
nascitur in aqua fructicē habens pingue: z ramos
longos: z folia minuta similia byposellino: nisi q̄
sunt minora eo: q̄ masticata odorē suauissimū h3.

Dosse. Sera auc. Isaac habē arā: se
men eius stringit ven
trē qui fluit ppter caliditatē q̄ bibitur ex eo au
reus. i. cū aqua fri. aut succo citrinoz. z ipsum cō
fortat. **Dias** semen eius crudū z comestū
mēbra. **Dias** calculos excludit. vzinā puo
cat. menstruis imperat. dyfentericis pdest. Kate
bras sapiens huic pbibet testimoniū dicens q̄ co
quinatū in aqua soluunt. z cū carnibus spiritualia
mundificat. fomentū ex aqua salsa z oleo decocti
onis eius valet ad dolorē iliaci. stranguriā z dis
suriā in vino decoctū z cataplasmati ad idem va
lent: diuretica sunt.

Dermic quid est. l. l. sturragen.
Derna .i. pentadacilus.

Verbū siue vt alij orobū: nascit vt lenticula. ferit
etiā cuius aliud est pallidū: aliud subuffū: z aliud
albū. **Pli.** herbū nascit in plurimis locis in modū
lenticule. aliud enim est pallidū: aliud ruffū z c.
legumen q̄ vocatur pisum: pro quo. l. l. serenie.
Perculi. locusta magni corporis q̄ habet alas.

Desa .i. thymus.
Desa idem quod supra.
Dassamen idem q̄ supra.
Dessendeg. i. arbor in qua nascitur serapium.
Desbesse .i. macis.
Desden .i. lignuzaloes.
Dessetba .i. tribulus.
Desceden .i. lignuzaloes.
Desnisi. i. tres quarte vnus. 3.
Desisan .i. peucedanum.
Desisaan idem q̄ supra.
Desum .i. abrotanum.
Desublen .i. cymbalaria.
Desufraes .i. cartafilago.
Deigonon. i. scorpiō. Nam scorpiōnes ppter ta
ctū radicis eius moriunt. z est species aconiti.
Dehigon idem q̄ supra.
Dezam .i. litium.
Dezaze idem quod supra.
Dezazebudal idem q̄ supra.
Dezaron .i. vlnce.
Dezeiza .i. litium.
Dezeraffen .i. vitis alba.
Dlenia .i. enula campana.
Dlembus .i. lapis lacteus.
Dlebron .i. cymbalaria.
Dicfirim. i. nomen aggregans penetrationē z sa
nationē conseruans almusfargi. z faciens nasci id
q̄ pcedit de vnea tunica: of almusfargi. z quādo
multa est dicitur muraysmati.
Dierob quid est. l. l. berob.
Diera .i. berbena.
Diontos quid est. l. l. iontos.
Diofar .i. lassanum.
Diobothoz .i. blaccebisania.
Diusquiamus .i. simphoniana.
Diucypum .i. flos cypri.
Diu .i. flos.
Dibur .i. sulfur.
Diburis idem q̄ supra.
Dibusar .i. melilotum.
Dican .i. bictan.

Cap. 360.

Dictan ara. gre. alkitran: latine
vero oleū de serbin. z ē
pix liquida que ideomate n̄o vocal
la. **Sera** li: ag. c. bictā auc. **Dias** bictā. i.
alkitran: est oleū q̄ egredit de
serbin. Et serbin due sunt species. vna cap ē ar
bor magna: z est genus abietis. z est ex ea alkitrā
habens fructū filēz fructū cipeffumū qz est mi
nor eo multū. z secūda est arbor spinosa h̄is fili
tudine cū arboze iuniperi. z magnitudo fructū
est sic magnitudo grani myrti. **Meli** aut alkitrā

est illud qd est spissum clay habens odorem for-
tem cum horribilitate: qñ intingitur in eo digitus
nō cito defluit ex digito ppter suā spissitudinē: et
quando stilla eius cadit in loco remanet collecta:
et nō expanditur. Et idem auct. Sal. specierū scer-
bin cōplexio est ca. et sic. i. tertio gradu. sed olei qd
extrahitur ex arbore sua substantia est subtilis: et
virtus eius est ca. et sic. i. quarto gradu: sed plus ca-
lescit qñ siccet. lignū scerbin nominat lignū mor-
tuoz: quia conseruat corpora mortua a putrefacti-
one. unde virtus eius deficcet et custodit corpora
mortuoz: et destruit qd est ibi de humiditate.

Posse. Sera. custodit corpora mor-
tuoz: et oleum eius oc-
cidit pediculos et lendines et lumbricos et vermes
qui sunt in auribus. Et qñ cū eo fit nascale coru-
pit fetum: et excludit mortuū. et quādo linitur vir-
ga in boza coitus destruit conceptus. et ppter hoc
est ex verioribus medicinis et fortioribus ad phi-
bendū impregnationē: adeo qd accidit ei qui vtitur
eo vt fiat omnino sterilis: etia; quando distillat
ex eo in dentē corosum sedat dolorē: et frāgit de-
tem: et auferit liuorem qui fit sub oculo Alkiran:
et est illud qd est cōpositū ex eo qd colligitur i la-
na quando super ipsum suspenditur et decoquit.
et subtili alkitrā et min⁹ acutū. et residuū qd rema-
net ē alkitrā: et ē illud qd est de eo spissū et grossū
et est sicut illud qd remanet ex spissitudine olei: et
ideo alkiran ppter sui grossiciē mordicat et ape-
rit: et ppter hoc alkiran curat apostemata: et ē pax
liquida. Sed grani scerbin virtus est tēpata: adeo
q pot comedi: nisi quia facit sodā: et mordicat sto-
machū. Et idem auct. Dial. alkiran est qd coroz
dit et incidit corpora videntū: et conseruat corpo-
ra mortuoz. et si fiat feretrū i quo reponat corp⁹
defuncti ex ligno scerbin seruat corpus defuncti a
putrefactione: et ppter hoc nominant ipsum qui-
dam vitā mortuoz. et alkiran adurit plātas et co-
ria ppter necessitatē sue caliditatis et deficcatis:
et abstergit maculas oculi. quando bibitur cū rob
et sale pauco conuenit morui serpentis. et quando
linitur super elephantiam conuenit. et fit clystere
cū eo et occidit lumbricos paruos. pro isto lege si
militer cedras.

Dixus	i. viscus.
Dixurat	i. melilotum.
Dixurian	i. ceterac.
Dyalon. i. vitru: inde epiala fe. ab epi qd est supra	
q vitreus humor in exterioribus partibus corpo-	
ris est in hac fe. vnde dicit epiale humor mutatus i	
pblegma. et bialodo vitreū pblegma: inde epiala	
i. humor vitreus mutatus in pblegma.	
Dyalen	idem quod supra.
Dyalado	i. vitreū pblegma.
Dybirnadepicē	i. giginaria.
Dicolitis melano	i. hedera nigra.
Didosis. i. canda equina: et est herba.	
Dydoz	i. aqua.
Dyctos	i. pluuia.
Dynon. i. vinū: inde bynones. i. cōfectio vini.	

Hypericon perforata: herba sancti Iohānis: sco-
pa regia idem.

Dypomelides sunt quedam poma sorbis similia
quibus caremus.

Dypnotica	i. soporifera.
Dypuris. i. canda equina: et est herba.	
Dyris quid est. l. l. iris illyriaca.	
Dysurpede	i. faseolus.
Dysum	i. faseolus.
Dysum	i. eniscus.
Dyur	i. liquor vel humor
Dobas quid est. l. l. bolus.	
Dobasin	i. pinpinella.
Doafranoc	i. ceterac.
Docot maghait	i. comla fetida.
Docbot maghait	idem quod supra.

Lap. 361.

Doc ara. grece morae. **Sera.**
latine moracelli.

li: aggre. ca: hoc. virtus ei est que re-
tinet ventrē: et qñ deficcet retinet ventrē retentiōe
fovi: et conuenit vlcerebus intestinoz et fluxui: et oī-
bus egritudinibus que fiunt ex fluxibus humorū
et admiscuntur postq terū cū cibis sicut sumach:
et qui vult ex eis sumere in potu potest cū aqua et
vino. sed arboris eius virtus est composita ex vir-
tute retentiua et relaxatiua: et plus qd est in cortice
huius arboris est virtus laxatiua cū amaritudine
pauca quousq; occidat ascarides: et sunt lumbrici
cucurbitini: sed in folijs arboris et sūmitatibus est
temperamentū mediū illaz duaz operationū sil'
Et mora matura qñ inueniunt stomachū purū s'f
comedunt ante cibū egrediunt a stomacho cito:
et pparare faciunt exitū alioz ciboz. quādo vero
comedunt post cibū: vel in stomacho sunt humo-
res cito accelerant ad corruptionē: et corruptio eo-
rum est multū nocua. Sed acerba quando defic-
cantur sunt bona medicina et inuatiua vlcerebus in-
testinoz et fluxui antiquo. et mora quando descen-
dunt ante qd corūpanē nō inferunt nocuentū ni-
si de eis ante comestione nimis sumat. Et idē au-
cto. Sal. ex eis sunt matura et maturi saporis: et sa-
por eoz est dulcis stipicus. virtus eoz mollit vē-
trē: et nutrimentū paucū corpozi prestant: et facile
corūpunt. nō corrupta humectant penitus. infri-
gidat aut nō penitus nisi frigida sumant. et pau-
cissimū corpozi dāt nutrimentū consile peponib⁹
nō tñ nocuentū aliqd adeo ipsis neq; malū sto-
macho vt in illis. Acetosa aut ex eis et nō matura
aliqui ipsa expurgantes ab arbore et exsiccatēs re-
ponunt medicinā futurā ipsis bonam ad dysente-
rie et diarte cronice curationē et egritudinū fauci-
um: et stipu **Gal.** vj. sim. pbar. fm translatū
cant ventrē. **Gal.** onē grecā ca: morae. i. cel-
si fruct⁹ matur⁹ subdnē vētrē: nō matur⁹ et deficca-
t⁹ stipatiū sufficēt fit pharmacū. vñ ad dysente-
rias auenit dispōnes et ciliacas et alias qdāq; s'f flu-
xibiles. icidit autē et elcis pmisce' sic fructus sam-
mach. vel figs voluerit p aquā vel vinū bibatur.
q aut succ⁹ maturoz ad distomatica. i. ozis phar.

maca utilis existat ppter coexistentē ei stipticitate
tē nemo ignorat. et ad alia etiā multa eoz fm par
tem quecumqz moderata indigent stipticitate cō
uenit. immutaturū vero fructus pontica acidiaz
participant virtute. et tota arbor in oibus eius par
tibus mixtā qdā virtutē videt habere ex detenti
na et purgatiua cōposita. prenalet autē in cortice q
dē radicis purgatiua virtus cū quadā amaritudi
ne. vñ amplos lumbricos interficit. in alijs vero p
tibus detentina. in folijs vero et pullulationibz me
dia vtraz. **Ame** li. 2. de moro. mori sē due
ē cōplexio. **Ame** species. vna eaz est alfurse
du qd est dulce et currit secundā semitā sic^o i ma
turatione. s; est deterioris nutrimentū et minoris. et
est siccoris et magis destruens sanguinē et deteri
us stomacho. reliquas vō ficus disponēs bz. est tñ
inferius ea. amax autē qd noīat moruz de sceni sit
nūc illud de quo plurimū loqmur. qd g imaturū
est cū exsiccat stat loco sumach. dulce est caliduz
et hu. et acetosū. et de sceni est ad siccitatē declinē. i
ipso est stipticitas et infrigidatio. et succus mori ē
stipticus. et ppte qñ decoquit in vase eneorz pro
bibet fluxū materiē ad mēbra. et qd imaturū est
pprie. et imaturū est sicut sumach. qñ coquunt fo
lia eius et folia vitis et folia ficus nigre cum aqua
plumie denigrat capillos. acetosūm remouet apo
stemata oris et gutturis. Et folia eius sūnt ultima
ad squinantā et pfocationē. **Acetosū** est cōfert
viceribus fraudulentis ipsius succus. **Rob** ei^o ace
tosum est cōferens botbor oris. et decoctio radicis
eius mollificationi dentium. et collutō oris ex succo
folioz acetosi. et decoctio radicis eius est bona de
ti doloroso. **Moz** malū est stomacho: corūpit p
prie in eo alfursedu: et qñ nō corūpit alfursedu in
stomacho velociter nō nocet. et oz quidē vt come
dant oēs species eius ante cibū. et recipiant in sto
macho in quo nō sit corruptio. illud vō de sceni nō
nocet stomacho cholericō: et nō est in ipso d mala
cōuenientia stomacho qd est in affurgedu qñuis sit
in eo malicia: et nō est nausea in ipso. Et nutrimen
tū eius est parū. et facit appetitū cibi. et facit ipsuz
lubricū. et extrahit ipz velociter. et oīo descēsus ei^o
de facto sit velociter: s; eius descēsus ex intesti
nis est tardus. **Moz** qd sallitū est et exsiccatū re
tinet ventrē vehementer. et cōuenit dyfenterie. et la
chryma quidē mori soluit. et in cortice ei^o sūt mun
dificatio et solutio. et solutio eius est plurima. et in
moro quidēz dulci est velocitas descensionis: aut
propter suam humiditatē: aut ppter acredinez ei
admixtā. **Inquit** **Arbigenes**: est tar de egressiois
et est puocatiua. existimo autē acetosum esse: et cuz
hoc q est in ipso de natura solutiua phibet qñqz
solutionē antiquā. et vlcera intestinoz: et ppte qd
exsiccatū est. et omnibz quidē speciebz mori est p
uocatio vine. et moz d sceni qñuis velociter a sto
macho egrediat: ipz tñ est in intestinis tardū. cor
tex arboris mori est tyriaca insquiami. et qñ bibit
de succo folioz eius. et a. et semis conuenit moruz
rutele: et lenit rāz lubricitate sua et inflatiōe sua.
Dodo .i. lignū aloes.

Podon
Dod

idem quod supra.
idem quod supra.

Cap. 367.

Obas ara. gre. cal. Ser.

li. aggre. ca. bobas. faciunt ex ere va
sa ad comedendū et bibendū: et nocet

eis multū: et maxime illis qui affuenerūt hoc diu
Itā parati sunt tales incurrē elephanū: et cācrū
et dolorē epatis et splenis: et maliciā complexionis
maxime comedentes in eis res acres: et bibentes i
illis vina viciā: et qñ comedunt cibū et stetit i eis
die vna et nocte et est peius multū. et qñ ponit vas
enē sup pisces affatos calidos sunt venenū mor
tizet. s; qd adurit ex ere qd daz adurit cū sulfure
et sale et alumine cū his oibz: aut cū aliqbz eoz: si
militar artificialr colat et fit auricalci: vt apparz
si leges

Dial cap. de es. es vltum qd alij
cadumia. **Dial** calcicecaumenon siue cal
cofcaumenon vocant sit in hunc modū: clau erei
vel lamina eris ponit ordinate in olla terrea cru
da: deñ puluerizat sup eos sulfur qd nō tetigit aq
et salis qñtitas: postqz vtrūqz tritū fuerit ita q vna
solariū fiat de clavis et aliō de puluere salis et sul
furis: et itez aliud ex clavis: et aliud ex puluē: et sic
fiat quousqz plena fuerit olla: postea coagit otit
ciū olle cū argilla: et ponit i fornace figulr: et dimit
tit ibi donec olla coquat: deñ extrahit. et sūt qui
dā q nō ponūt nisi es solū: neqz istud pōt aduri ni
si in pluribz diebz. Et ppter hoc ponūt ipz toties
in fornace donec adurit. Quidaz vō sunt q admi
scunt sulfur et alumen simul: et terūt cū aceto forte
et sic ex his liniūt clavos seu laminas et ponūt i ol
la: et faciūt sicut diximus. Et meli^o es vltuz est qd
desert ex isula cypri. lauat es vltuz vt uicia. Et idē
auc. **Hal. eris** vltuz sapoz est stipticus: et virtus ei^o ē
acuta. et scorja eris et stercus eris ē res q aggregat
in aggregationibz pūū eris: et qñ cōstat et rotat su
pra ipz aq vicoagulet. coadunant nāqz ptes eris
et fit aq illa rubea: et tunc est ibi flos natans sup es
siliis salis. Et idē **Dial. melio**: ex eo ē ille q cito frā
git dñ terit: et est multū siccus: et est i figura sua si
milis gegera: et est minor eo in granis suis: et mē
tū grauis. et melius in claritate nō hñs aliqd de li
matura eris ad **Sera** flos eris sit in hñc mo
mixtu cū aq zē. **Sera** dñ: qñ liqscit es in lo
cis metalloz et extrahitur inde cadumia: et sit in lo
cis aliqstulū terre incense de subtus in fundo: et pu
rificat es: et dimittit currē in loco vbi colat: tunc
illi qui purificant illā pūciunt super ipz aquā dul
cē donec coagulet: et faciunt hoc donec infrigide
tur cuz aqua clara. et ex hoc g qd accidit ei ex ag
gregatione partiū eius inuicē fit hec substantia et
flos eris: et est stipticus: diminuit carnē si supasp
gat. et soluit apostemata. et abstergit vltū cū mor
dicatione multa. et qñ sumit in potu ex eo. itz. ono
losach laxat cibū grossuz et dissoluit: et destruit
carnē superflnā in ano et naribus: et laxat vētē. i
speluncis vero in quibz es fodit inuenit es vltuz
nigrū: et est cypri: et est melius et grossius: et noīant

ipsum astras. Et fit baccitura eris alba: et est subtilis et debilis virtutis. et nos si habemus hanc specie baccitire p bona: s; eligimus illa que est clara grossa in cuius colore est rubedo: et qn rozat super ipz acetu fit ziniar. et ipsa quide est stiptica subtili at et prohibet vlcera. Eris vsti virtus est stiptica et exarantica leptitica castaltica vulnera ducit ad se et purgat: supflue carnes vulneribus crescere non pmittit. et polippu corodit. pascentia vulnera abstinet. cu multa bibitu vomitu abstinet: aut cu mel le ut electuariu idem faciet. podere etiā suo fluore ventris et vzinā mouet potui datū. Est aut in vstu te file acacie: s; tū fortius: siccat enim et redarguit et detergit. Est aut es vstu bonū ruffū: qd cu frica neris cinabari facit colore. nigrū aut innuile est et nimis combustum: sed erugo eris et erugo vermi miosa quid est. l. l. eris erugo.

Dolabe	.i. bedeguar.
Dolare	idem qd supra.
Dolastium	.i. centonica.
Dole	.i. fenugrecum.
Dolbe	idem quod supra.
Doldean	.i. thamariscus.
Doloridera	.i. spatula fetida.
Dolosan	.i. cyperus.
Dolofragia	.i. cannanaria.
Dolus iamenum	.i. ariplex.
Dolus iudaicu. i. barba hircina.	quidam dicunt qd est altea: sed prima melior.
Dolus benedicti	.i. portulaca.
Domogenium. i. eiusdem nature.	
Domotes. i. motus equalis: et sic vocat vna ex speciebus fe. sanguinis que equaliter mouet semper	
Domozusia est quedā confectio sic vocata in antidotario Gal. minor.	

Cap. 363.

HOrach ara. lati. Sera. li. ara. gre. ca. horach auc. Dias. est de ea que fit ex cochylis marinis: et quedā fit ex lapide: et qdā fit ex marmore qn cōburit in igne donec fiat albu: et intus et extra fit calx. sed melior omnib; ē illa que fit ex marmore. Et idē auc. Gal. calx adu rit adustione forti donec faciat escarā durā adu stā. sed illa que est viua postq; extinguit facit adu stione cū est nouiter exincta: sed p tres vel duos dies minuit virtus ei: et qn abluat cessat hec opatio ab ea: et mordicatio ei remanet in aqua: et calx fit desiccata sine mordicatione: et qn lauāt multū nō h; mordicationē oīo. Et calx est ex specieb; cineris: et subūlio q; cinis lignoz: et hoc accidit ppter nimietatē ignis que est necessaria adustioi lapidis plus q; lignoz anq; fiat cinis. et est in ea p ignea in q; sitate multa: s; qn lauāt plurico fit sine mordicatione: et si lauāt cū aqua marina deuenit qd resoluit resolutione forti. Et virtus calcis est i flatina: mordicatio: adustio: cauterizatio: sed si misceat cū axungia aut oleo fit maturitina. et oportet qd sit noua viua quā nō tetigit aq; et est fortior q; illa quā tetigit. Pau. ca. de arsenico. fit ex calce

et arsenico psillotrū ad pilos remouendū: vt appz si leges lraz barnech. Sulcasim Eben Eben aza rin li. g vocat seruitoz: fit calx i partib; nris pluri mū ex lapidib; notis in mineris eoz. Et sūt ex hominib; qui faciunt eaz ex petra marmoris albi: et fit ex corticibus ouoz: et p illā melior ē que fit ex marmore. Sed modus faciendi calcem ex corticibus ouozum est quod accipiat de corticibus ouozum q; tūras et ponatur in olla noua: et ponat in fornace figuli: deinde detege illā: et si videris qd sit sicut calx bene est: si nō remitte itez in fornace: et tā dū sic facies qd fiant albe ad modū calcis albis sine: et si furnus figuli nō tpatus fuerit accendas ignē sub eis: et suffla cū folle donec fiant sicut dixi Et p hunc modū oz qd fiat ex marmore et lapidibus alijs: qn intentio nō est nisi vt incendat et adu rant donec fiat calx et fiat alba. Modus abluēdi calcē que necessaria est cōbusturis: accipe de calce viua id qd est de ea albu et mūdū: et tere et cribra: et pone in papside munda: et pice sup eā de aqua dulci q; sitate qua coopiat: et dimitte p horā: et p misce: et dimitte donec descendat ad fundū vasis: et pice aquā: et fac ita. vij. vicib; vel. x. et p hoc pice aquā desip: et repone: qd cōuenit ad alcharamū et vesicis et combustionibus ignis dissoluta i aqua vel oleo rosarum.

Doremus	.i. cefalio.
Doresimon. i. malicia anbelitus cū sonitu gnturis	
Dordilescen. i. xilobalsamū.	Dormeos. i. aprific.
Dorodoz. i. orobū.	Dorozuc. i. ligricia.
Dorif	.i. nasturcium.
Dosamatis	.i. q̄ta pars libze.
Dosmatis	idem quod supra.

Cap. 364.

Hosta ara. gre. et la. Ser. lib. ara. gre. et la. Ser. lib. fine costus. Hosta. Hosta siue hostos. i. costus ex eo ē ex terris arabū: et est albus leuis boni odoris. Et ex eo qd est ex terris idie: et est grossus niger leuis sicut ferula. et est ex eo species tertia que ex terris syrie est: cuius color est sicut color ligni busti: cuius odor est stipticus. Melior aut oibus est arabicus: et post ipsum indus: et post eū est syr. et melior ex arabico est nouus plenus durus cū soliditate: et sicus pforans mordicans linguā cū stipticitate et aliquali amaritudine. Adulterat aut cur radice enule sicca qn admisceat: et maxime enule qd est ex terris que dicunt amabaria. sed cognitō eius est facilis. nā enula nō mordicat linguā sicut costus: nec odor eius est adeo fortis exuberans sicut odor: vij. sim. pbar. cap. de costo. fa. cost. Gal. por eius est amarus: par multū fortis acutus. Et virtus ei est ca. caliditate multa quousq; vlcet. vtz in eo est humiditas supflua in **Dias** ca. costus. Costus vtilis ē ara flatina. Est aut eligendus albus leuis cū odore plurimo. secundus est indicus qui grossior est et niger et leuis vt ferula. tertius est syriacus pondere gravis: et coloris buxi cū odore stiptico: vtilis est et recens albus et plenus: et ex toto

f z

durus & fœcus sine aliquali ptiffura cū ftiptico &
 mordaci sapore. h3 quidē aliquā amaritudinem :
 & plus acredinē: ca. participans qualitate vt extra
 bat. Paulus ca. de costo. Costus est ca. & sic. com
 plexionis in **Auic.** libro secundo ca. de co
 tertio gradu. **Auic.** No. Costi species st tres
 vna eaz est arabica: & est albus leuis & aromatic
 & secunda est inda qui est niger leuis: & ille amar
 est. & tertia species gravis odoris: qui nosatur ga
 riosifilatus. Bonus aut costus falsificatur cū radi
 cibus emule duris: & ppter ea nō mordicat linguā
 neq; h3 odorē fortē. Melior est ille qui est alb^o re
 cens plenus nō costus neq; fetidi odoris neque
 mordicans vel ledens linguā: deinde indus niger
 leuis: & niger asemins. & melior est marinus subti
 les hñs cortices. Est cali. in tertio: sic. in 2° in ipso ē
 qualitas amara & acris valde: & caliditas: & acris
 do adeo q̄ ipse vlceret. **Posse. Sera** ^{Cost^o con}
 uenit rigoribus fe. qñ linitur cū eo & oleo corpus.
 & conuenit sciaticis: & paralyticis: & omnib^o in qui
 bus calefacere oz aliquā corporis partia: vel o
 pfundo ad superficiez attrahere aliquē humorē.
 ppter eandā aut cām & puocat menstrua & vinā
 & cōfert ad p̄tritionē lacertoz: & ad dolorē later
 & interficit ascarides ppter amaritudinē. Et quā
 do linit cū aqua & melle super empetiginē mundi
 ficat eā: & adiunat ad libidinē: qñ est in eo de hu
 miditate inflatiua & ventosa qñ sumitur i potu cū
 vi **Dias** ^{costus cū oleo tritus: & corpori p}
 no. **Dias** ^{unctus cū rebus stipticis subicit.}
 Si aut ante accessionē sic vngatur rigorē in peri
 odica fe. & q̄rtanā amputat. ac etiā paralytic^o & sci
 aticis: vel quibus aliq̄d mēbrū calefieri opus ē vn
 ctus extrahet humores de pfundo. in potione ve
 ro quia virtus est ei calida diuretica menstrua pu
 uocat. pessarijs adiunctus idē dolorē matricis mi
 tigat. moribus venenatis bibitus. 3. ij. opitulat. cū
 vino & absinthio dolorē stomachi: & inflationez: &
 tota ei^o vicia cōpescit. ventrē stimulat. cū vino da
 tus lumbricos latos depōit. cū aqua potatus oleo
 mixtus & fricationi adhibitus torpente frigore ca
 lefacit eadē vntiōe. & paralyticos curat. rheuma
 ta: & spasmata: & dolorē latez sanat. cū aqua mul
 sa tritus ad ehalas facit. melli mixtus maculas in
 facie natas detergit. malagmanibus & antidot^o ne
 cesse miscet. Adulteratur aut cōmixtus cū emule
 maioribus radicibus: sed facile intelligitur cū nec
 odorē costi habeat nec sapore mordacē. Nam co
 stus vires h3 acres stringentes & calefacientes.
Auic. cōuenit omni mēbro qd̄ indiget cale
 fatione: & vt ex eo extrahat humor
 ex profundo abstergit pannuz cutis linimus cū aq̄
 & melle: in ipso est vlcera. & ille qui est amarus
 exsiccat vlcera humida. & puenit mollificatōi ner
 uoz: & attritioni lacertoz. & est bonus sciaticis. et
 emplastrū ex eo cōuenit lithargie. & cōuenit dolo
 ribus pectoris. & puocat menstrua bibitus & suffu
 migatus in traiectorio. & interficit fetuz. & puocat
 vinam. & extrahit ascarides & vermes. & dat vires

ad coitū. & ipse supponitur ad dolores matricis:
 & cōuenit dolozi matricis fri. bibitus: & sedendo i
 decoctione eius: & mouet naturā qñ bibitur cū vi
 no. & ipse nō dat vires ad coitū nisi ppter humi
 ditatē superflua inflatiua que est in ipso. & cōuenit
 rigori linitus cū oleo. & conuenit moribus omni
 bus. s. mor: sui vipere & alijs moribus qñ bibit cū
 vino aut absinthio. loco eius ponitur pyretri me
 dietas ponderis ipsius.

Dolococonati	i. isopus.
Dolococonon	i. rosa agrestis.
Dolococonom	i. ceterac.
Duagci	i. acous.
Duabron	i. rosa asinorum.
Duagere	i. vñce.
Duegri	i. calam ^o aromatic ^o
Dueg. i. acous.	quidam dicunt q̄ est calam ^o aro maticus: sed prima melior.
Dui. i. flos examinis:	& est sambach.
Duimene	i. amomum.
Duimelach	i. polium.

Cap. 365.

D **Auic.** ^{vel variklatuz: vel sa}
^{rich ara. gre. ignidalis}
^{li. aggre. auc. Di}
^{acalifex: Sera}
^{al. ca. huire. sūt}
 latine vero vrtica
 eius due species. vna eaz ē asperior & nigrior ba
 bens folia latiora: & h3 semen simile semini cana
 bis nisi qd̄ est minus eo. alia vero h3 minora folia
 & nō h3 folia aspera sicut prima. Idē auc. Hal. s. h3
 vtriusq; est subtilissima: & ppter hanc subtilitatē
 mordicat qd̄ inuenit in mēbris postq̄ nō h3 de ca
 liditate tantū q̄ faciat hoc: & calefaciunt calefaciō
 ne nō multa: & desiccant desiccatione sine morci
 catione. & est ca. & sic. in tertio gradu. merito gdes
 igitur vt alimento nullus vtatur sine eo q̄ mari
 ma capiatur fame. vtilis aut est vt medicina subdu
 ctua v^o **Hal.** ^{li. de cibus ca. de vrtica. Et idē}
^{vi. sim. pbar. eodez ca. acalifex}
 siue vrtica. huins etiaz herbe tam fructus q̄ folia
 ipsa maxime admittant ad opus medicine: diafo
 retice ē virtutis vt pustulas & parotidas sanat. ha
 bet aut & ventositatis aliquid: quapropter impet
 libidinis excitat: & maxime qñ cū sapa bibit semē
 eius. Qd̄ aut nō vebementer calefacit: sit satis aut
 subtiliū partia sic educens grossoz humorē & vi
 scosoz qui i thozace & pulmone testat: & i hoc q̄
 patiunt particule corporis quas cōtingit. Illa ve
 ro ventositas cuius participare dicit nascitur dū
 ipsa digeritur. Nō enim est actu ventositas: h3 poten
 tia vētrē laxat moderate: & hoc solūmodo q̄ mā
 disteat & cōmouet nō eo q̄ purget mordicat enīz
 subtilitate partium: nō tñ adeo caliditatis partici
 pat vt iam **Dias** ^{ca. acalifex siue ignida. et}
^{est vrtica: eius altera ē ma}
 ior: altera minor: que et vrtialis est & simplex cum
 tenui semine ac folijs nimis asperis. altera agrest
 cū densioribus atq; latioribus & folijs nigriorib^o.
Auic. ^{li. 2° ca. de vrtica. color seminis eius}
 est similis semini porri: sed tñ est min^o

et subtilius: et non est in eius longitudine: et mordicat quod ei obuiat: ita quod etiam itellina, vrtica et semen eius sunt ea. in principio tertij: et sic. in secundo: semine est minoris siccitatis quam ipsa. Et attractiva: vlcera tina: resolutive: cum virtute adustiva. Et sunt quidam qui dicunt calefactionem eius non esse fortem. et in ipsa quidem est virtus apertiva: et in ipso est absterfio fortis.

Posse. Dias. cataplasmatibus imposita corporis fricatio ne atque rubore dolore atque puritatem facit. Denique re compositione virtutis sunt sicut linofis atque sicut duriciebus. medet etiam eis qui ab aialibus venenatis fuerunt vexati. Item cocta atque contrita emollit ventres semen autem eius ventrem mouet. folia et semen diaforetica sunt et leptomera abundanter sine calefactione nimia. sanant stigmata et circulas: et ragades. et ex thozace et pulmone educit humores pingues et glucinosos. hinc autem aliquid in se vetositas ad luxuriam promouenda et excitanda libidine: maxime quando cum sapa bibitur. Alcalifex calefactoria est quod potata cum vino regium morbum emendat. semen eius in antidotis missum cholericis pdest. Item tritum cum melle: et in modum electuarij datur iussim veterem ex frigore conceptum emendat. ex calore suo omnes tumores

Sera. auc. Hal. vrtus est quod resoluit et dissoluit. soluit resolutione multa: et est cum hoc ei virtus inflatua: et propter hanc causam mouet coitus: et delet exitaras: et apostemata que sunt post aures. et facit exsiccare humores viscosos a pectore et pulmone quoniam bibit. et curat vlcera corrosiua: et omne cui conuenit exsiccatio: et quoniam bibit de semine eius cum robore excitat appetitum coitus. et soluit ventrem solutione tempata: propterea quod abstergit et commouet. et folia ambax speciez quoniam terunt cum sale: et fit inde emplastrum curat morsum canis: et vlcera fraudulenta et carnosa: et vlcera sordida: et tortiones nervorum: et exitaras: et apostemata que sunt post aures. Et fit cum eis cerotum cum cera ad duriciem splenis. et quoniam teruntur ex folijs eius et ponuntur in naribus abscondit fluxum sanguinis. et quoniam teruntur ex eis et conficitur cum mirra: et fit inde nascale. puocat menstrua. et ponuntur folia eius super matricem egressas et eam renocat intus. et semen eius quoniam bibit cum robore excitat appetitum coitus: et aperit orificium matricis. et terit et conficitur cum melle et comeditur: et conuenit asmatum que non sinit hominem iacere: et pleuresim. et expellit supfluitates a pectore. Et decoctio foliorum eius quoniam coquitur cum pauco mirra. puocat menstrua. Et quoniam folia ipsa coquuntur cum limacis mollunt ventrem: et puocant vrinam. Et quoniam folia ipsa coquuntur cum ordeo expellunt supfluitates a pectore. et quoniam sunt gargarifmata cum succis eius curat apostemata vniu

le. Et idem auct. Rasie: oleum vrticis est magis laxatum quam oleum cartami. sicut tu opas virtute laxatiua vrtice vniu laxatiua cartami. Et idem auct. Alben me suay: mouet coitus quoniam comeditur cum cepis et vitellis ouorum. et quoniam terit semen eius et ponit super cancrum conuenit. et de proprietate eius est quod laxat phlegma viscosum. et quoniam excoctat semen vrtice et terit: et misceatur cum melle et sumit laxat cum fortitudine: et or

in quod non tangat linguam et caput meri ne adurat ea. Et dosis est a. xx. granis vsque ad. xxx. Et idem auct. Isaac soluit humorem viscosum: et puocat vrinam. et conuenit dolori renum: et iuuat coitus: et maxime si comedat cum cepis et vitellis ouorum. et quoniam bibit cum semine cannabi conuenit spleni et dolori lateris.

Amic. emplastrum eius cum rhabbario distripit dubellet et conuenit duriciebus. et conuenit semen eius cancro in emplastro. et sicut eius cinis cum sale conuenit vlcibus que accidunt a morsura canis: et vlcibus malignis: et cancro. Emplastrum ex eo cum sale conuenit tortioni nervorum. et folia eius contrita abscondunt fluxum sanguinis ex naribus et semen eius conuenit sicut icture narium: et aperit opilationes colatorij fortiter. et ex semine eius factum emplastrum fit dentium eradicatione facilis. Et ex eo emplastrum conuenit apostematibus que sunt post aures et est absterfium quoniam bibit cum aqua ordei: et mundificat peccus. et cum decoquantur folia eius in aqua ordei educunt humores grossos qui sunt in pectore eius. semen est fortius: et ipse remouet asma: et frigidam pleuresim. excitat coitus precipue semen eius cum vino: et aperit orificium matricis quoniam matricem recipit ipse: et sicut si comedat cum cepis et ouis. et quoniam supponitur cum mirra. puocat menstrua: et aperit matricem et sicut si bibat decoctio eius cum mirra. et folia eius recentia reducant matricem exente loco emplastrum posita. et soluendo educit phlegma: et humorem crudum sua absterfione non cum virtute solutiua que fit in ipsa. Et oleum eius plus soluit phlegma quam oleum cartami. et decoctio foliorum eius cum obstracis lenit ventrem. Et si vis ut ipsa facilius soluantur: accipe medullam seminis eius: et coteret ipsam cum sanich: et piceam cum vino: et bibe eam: et ordeo vrinam eius haustus bibat aliquid ex oleo rosarum ne adurat guttur bibentis. et quoniam sunt ex ipsis collyria cum melle: et supponuntur et solunt.

Ducalia	.i. fufur.
Ducaala	idem quod supra.
Duchala	idem quod supra.
Dudud. i. anis que clamat in nocte.	
Dudal	.i. blaccebifantia.
Dudulfac	.i. ceterac.
Dulas	.i. grana solie.
Dulafis	idem quod supra.
Dulcas	.i. culcasia.
Duleich	.i. rubus.
Dulec	.i. caprifolium.
Duleton	.i. vrtice.
Dulon	.i. apium risus.
Dulosce	idem quod supra.

Cap. 366.
Hillos ara. latie ar. Ser. ara. latie ar. Ser. bos gladis. ill' aggre. ca. bullos auc. Hal. sapor orum partium huius arboris est stipticus: et maxime corticis medij inter exterioriorem corticem et lignum. Et si militer pellicula que est inter fructum et corticem suum et noiatur gest et abulos. et fructus quidem virtus est que infrigidat infrigidatione pauca: et possibile.

p fit in hoc sicut medicinis tepide primi gradus et
 defice. **Dias.** cap. de arbore glandiu. Arbor
 cat. glandis est totaliter sliptica. et
 id in quo est maior slipticitas est pellicula que est
 inter cortice exteriori et lignu: et similiter pellicula
 que est iter fru **Posse. Sera.** Gal.
 curat nimiu fluxu sanguinis menstruo: et spuuz
 sanguinis. et couenit vlcibus intestino: et fluxu
 ventris. et qñ coquit cortex interior: cu cortice fru
 ctus: et foliu eius cõgluctinat plagas recentes quã
 do apponit: et maxime folia duaz speciez glãdi
 um que sunt magis sliptica. Et idẽ. Et ego quidẽ
 cõgluctinaui vulnus in quodã qd factu fuit cu en
 se cu folio glandis postq terui i petra: et posui su
 per vulnus in circuitu eius. et vlr fructus eius est
 similis huius virtutis: et aliqui administrat in apo
 stematibus ca. in principio eoz: et in augmento. Et
 idẽ auc. **Dias.** dat ex decoctione ligni eius habent
 tibus fluxu antiquu: et habentibus vlcera intestio
 ru: et habentibus sputu sanguinis. et fit cum eis na
 scale mulieribus habentibus cursum matricis. et
 glandes filr faciunt illud. Et ipsi quidẽ multipli
 cant vinã. et inducunt dolorẽ capitis. et inflant vẽ
 tre. et cõferunt specieb venenoso: et decoctio ra
 dicis eius qñ bibit cu lacte vaccino cõfert medici
 ne mortifere que dñ toxicu. et qñ fit emplastru cu
 glandib sedat apostemata ca. et qñ fit emplastru
 cu eis et arungia porci salita cõfert apostematib
 duris: et vlcibus fraudulentis. et foliu speciez ar
 boris glãdiu oiu qñ terit cõfert apostematib pble
 gmaticis: et forificat mēbra debilia. s; illa q noiat
 lanchalac: et quidã noiant eã castaneaz et instebu
 loc est sliptica filr. et opatio eius est filis opationi
 glandiu: et maxime cortex interior castanez cõfert
 illi qui bibit medicinã mortiferã q dñ apimazan.
 Duligen .i. galanga.
 Duligen idem quod supra.
 Duliquod .i. salix.
 Humilgen .i. galanga.
 Humac .i. acetosa.
 Humatum .i. terra figillata.
 Humariam .i. yrcos.
 Humeme .i. amomum.
 Hume idem quod supra.
 Humeanu lintea longa que deserunt saraceni in
 capitibus suis.
 Humenati idem quod supra.
 Humema .i. amomum.
 Hunzim .i. bitumẽ iudaicu.
 Hunzin idem quod supra.
 Hunacon .i. osimum.
 Humefum .i. cinis.
 Hune .i. acome.
 Humefum .i. ceterac.

Cap. 367.
Lamad ara. gre. oxilapaciu:
 latie vo acetosa. Sci
 endu q acetosa apud Auic. li. 2. pro
 puo ca. idẽ est qd lapaciu: et apud Dias. in ppzio

ca. qd pz si legant vtriusq; capitula. et p Sera. ca.
 de acetosa. vep hoc nomen acetosa couenit pprie
 illi speciei lapacij: qd est acetosi saponisque dñ su
 isse cognita ab Auic. cu dixit. et nõ est in siluestri si
 cut dicit acetositas: qñ dicat quã bñ noui. vñ Auic.
 in 2. ca. de acetosa vocat lapaciu acutu acetosam
 dicens: acetosa alia domestica: alia siluestris. silue
 stris dñ sica siluestris. vñ vera acetosa est dome
 sticu lapaciu in quo est acetositas: qñ acetosa sil
 uestris vel lapaciu agreste nõ est acetosum. Et id
 dicit Auic. q nõ est in siluestri sicut dicunt aceto
 sitas: imo forsitan est i quadã ex ea acetositas: qz
 in acetosa domestica que lapaciu domesticu est: e
 acetositas. et subdit q lapaciu siluestre vel acetosa
 siluestris est fortior. **Dias.** quomoz dicit eẽ
 i omni re et acutior. **Dias.** speciel lapacij vt
 inuenies si leges lapaciu: de qb est vna quaz vo
 cat oxilapaciu. i. acetosiu lapaciu: et illa est acetosa
Dias. ca. de acetosa. Acetosa e duplex: ma
 ior et minor. maior est oxilapacium.
 minor hz folia minuta cu stipite paruo seminibus
 pleno: coueniunt i virtutibus: sed maior efficac
 operat. Ista vocabula inuenies etiã p aggregato
 re nicasi. sed sciẽdu qd minor acetosa est quã mo
 derni vocant. **Sera.** li. aggreg. ca. humad an
 acetosellam. **Sera.** cto. **Dias.** humad. i. ac
 tosa: quedã eius spēs nascit in paludib: et locis a
 quosis. et folia eius sunt dura. et hz simitates acu
 tas. et est alia regalis quã Bal. dicit in sipida in sa
 pore: lata hñs folia filia folijs sicle: et dissilia a sup
 dicta. et alia est spēs que e siluestris: hñs folia pul
 chra filia folijs plantoginis. et est quarta eius spēs
 que est motana filis lapacio siluestri sup dicit: si
 pite hñs durz. et est nõ magna hñs semia. et filr si
 pes ei hz ramulos multos. Et idẽ auc. **Gal.** lap
 aciu est duaz spẽru. vna eaz est insipida in sapore
 suo. et virtus eius est sicut vñ sicle. et ista est illa spe
 cies q dñ regalis hñs folia filia sicle. Est alia spēs
 lapacij qd nõ est insipidu: s; acetosiu. cui folia sũt
 dura et simates acute. et illa est vã acetosa. cui se
 men hz in sapore suo slipticitate manifestaz: adeo
 q curat vlcera intestino: et fluxu ventris. virt se
 minis lapacij regalis est debilior hac. Et dñ i li. de
 dieta q lapaciu inspidu põt dici q e sica agrestis
 hñs virtutẽ sicle domestice vel hortensis. Et ppt
 hoc **Gal.** in li. de cibis ca. de lapacio ait siluestrẽ
 esse bletã ipaz: cõsilis exñs nõ gustu solũ: s; virtu
 te hortensis blete. ppter hoc ergo ego neq idigo
 sermone aliquo de eo cu predixerim de bleta. oia
 aut que coueniunt lapacij acetosi nomen insinuat
 eius qualitatẽ et virtutẽ. lapaciu quidẽ ergo nõ vñ
 q: quis crudũ comedit: sicut neq bletã. acetosiz
 autem lapaciu comedunt crudũ pregnantes mul
 eres aliqui: et aliqui pueroz et viri: et talis vocatur
 acetosa. **Paulus** ca. de acetosa. acetosa e fri. sic
 in 2. gradu. et semen eius fri. in primo: sic in sebo
Auic. li. 2. ca. de acetosa. Acetosa alia do
 mestica: alia est siluestris. et nõ est i sil
 uestri sicut dicunt acetositas: forsitan est in quadã
 ex ea acetositas. et siluestris est fortior in omni re

fri. & sic. in 2.º: & eius semen fri. in primo: sic. in secundo. In ipsa est stipticitas. & in insipida ex ea est resolutio parua. & acetosa est magis stiptica. & illa quae non est uehementis rubedinis plus nutrit. & hec quae deest sitis endiuie: & ois supat cholera: & eius humor est laudabilis. Sed ne aliquis propter diuersitate scripturarum vario decipiatur errore de acetosa: sciendum quod illa. l. de acetosa in aggregationibus Serapionis inuenit duplex: quia inuenit sicut stat in primo ca.º: & inuenit sic humada. i. acetosa: cuius quatuor sunt species. Et etiam dicitur quod Gal. dicit quod acetosa est duplex. s. insipida & acetosa: que secunda littera est corrupta ratione & auctoribus. ratio sumitur ex proprietate vocabuli. s. acetosa: quoniam quaelibet species acetose debet esse acetosa: cum nulla illarum species nisi una sit acetosa. Et hoc fit uerum per auctoritates: quoniam species acetose quas illa littera ponit sunt species lapacij: ut *Dial. ca.º* de lapacio: qui ponit illas propter species eius. aiens quod una illarum uocat oxilapacium. i. acetosum lapacium. quod non sunt species acetose: sed lapacij de quibus una tantum est acetosa: & illa uocat acetosa: propterea Gal. non dicit acetosa est duplex: sic littera corrupta dicit: sed dicit in libro de edulis quod lapacium est duplex. unum insipidum: quod est blea siluestris & aliud acetosum: & illa est acetosa: sicut per in primo ca.º: quod acetosa est una ex speciebus lapacij: & non ex speciebus acetose: cum secundum predictos una tantum species lapacij inuenit acetosa. propterea *Auic.* illudens illis qui ponunt plures species acetose: dicit sicut per in primo ca.º: Acetosa est duplex. s. domestica: & illa est lapacium domesticum quod est acetosum. & alia siluestris: & illa est lapacium siluestre quod non est acetosum. & ideo subdit quod non est acetositas in siluestri: quoniam dicitur aliqui ponant diuersas species acetose: tamen non est nisi una species. s. domestica: que est lapacium domesticum uel acetosum: quoniam in alio lapacio siluestri non est acetositas: sed littera primo ca.º. **Posse. Sera.** *Auic.* pituli est optima. *Dial.* folia acetose quoniam comedunt stringunt ventrem. & semen acetose habet stipticitate manifestam. semen eius etiam bibitur cum aqua & uino: & sicut flos eius conferunt ulcerationi intestinorum: & fluxui antiquo: & puncturae scorpionis. & quoniam bibit eum alius: & postea pungitur a scorpione non nocet ei punctura. & quoniam ex radice ipsius speciei cocta cum aceto fit emplastrum: curat scabiem ulcerosam: & empetiginem: & excoziationem quae accidit in radicibus uinguum. & ideo quod antequam fiat illud quod fiat linitio cum nitro & aceto super locum in sole. & suspensio radice eius super illud quod habet scrofulas & conuenit & quoniam fit nascale cum acetosa abscedit fluxum antiquum matricis. Et semen acuti lapacij coctum cum uino conuenit dolori dentium. & frangit lapidem. & curat icterum. & quoniam ipsa coquitur cum uino: & fit cum ea emplastrum scrofulis resoluit eas. & lapacium quidem maius quod dicitur regale est. radice eius cum aceto conuenit virtutis. **Auic.** inuenit scabiem ulcerose: & excoziationi uinguis. & quoniam coquitur cum uino conuenit emplastrum eius albarum & empetiginem. ex ea fit emplastrum scrofulis: ita quod dicitur quod si radix eius suspensio

dat in collo habent scrofulas inuenitur ea. & eius de coctio cum aqua ca. conuenit puritati: & sicut ipsamet in balneo est vltima. Collum os cum succo eius in uino: & conuenit apostematibus que sunt sub auribus. Conferit ictericis nigris cum uino: & sedat nauicam: & comeditur propter desiderium luti. ipsa & semen eius stringunt: & propter eius que magna ex ea est. Et dicitur quod in eius folijs est lenitas quedam. & in semine ipsius est constrictio. & dixerunt quidam quod in semine acetose non frixio est lubricitas & lenificatio. & radix eius trita conuenit fluxui uentris. & frangit lapidem in renibus quoniam bibit eum cum uino. & viscositas que est in ipsa conuenit rasura intestinum que accidit ex siccitate supfluitatis. ipsa eius cum iunamento quod conuenit rasura lubricat & conuenit puncturae scorpionis & propter siluestris. & si administrat semen eius antipuncturae scorpionis non nocet eius punctura. Et ideo de uiribus cordis dicit quod confortat cor.

Dupuephatalep	i. solatrum.
Dupuper	i. cartafilago.
Dupupero	i. cartafilago.
Dupuram	i. filius ante patres.
Duramus	i. cicer.

Cap. 368.

Granam ara. gre. mala puni
 cu: latine uo granata
Sera. li. aggreg. ca.º burna. sicut ex
 cis acetosa & dulcia. & uir-
 tus cuiuscumque illorum est secundum illam saporem. & sapor ipsius
 us granati totius: & granorum ipsorum est plus stipticus
 quam sapor succi eius: & pluris desiccationis. Cortex
 uo eius in hoc est fortior grano ipsius. & corpus gra-
 nati quod cadit ab arbore est plus in hoc quam cortex.
 Et ideo *Auic.* *Dial.* omnia granata sunt boni chimi: & bo-
 na stomacho: pauci tamen nutrimenti. & dulcia quidem
 sunt melioris saporis: nisi quod inferunt caliditate sto-
 macho: quoniam non multam inflammationem: & ideo non se-
 multum conuenientia febricitantibus. & acetosa con-
 ferunt stomacho inflammationem. Unum *Dial.* secundum translationem gre. dulcis succus conuenit stomachi ardorem
 est etiam diureticum: & stipticum: & anostomaticum virtu-
 tis: in uino etiam media virtute habet. dicitur quidem ex gra-
 nis granati acidi sole siccatur: & puluis factus & in ci-
 bis missus stomachi & ventris conuenit fluxum. infu-
 sum quoque in aqua & potum datum emproicis & dysen-
 tericis medetur. & fomento adhibetur: cuius succus ex-
 pressus & coctus admixto melle vulnera oris & na-
 ture purat. & pterigia & pascencia vulnera & reced-
 ita ad sanitatem perducit. dolorum aurium tollit. flos eorum
 equina uel quinque dicitur: & ipse stipticus est. succus eo-
 rum catastaliticus est & parocoleticus: & vulneribus
 tantum potest facere quantum & malum granatum. decoctum gin-
 ginax & detium rheuma conuenit. cataplasmatibus mi-
 xtus enterocellicos dicitur curare. Corium mali grana-
 ti tantum habet virtutem quanta equina. elixatura radice hu-
 ius arboris bibita lumbricos latos occidit. flores
 eius constrictiue sunt virtutis: & exsiccant ut hypo-
 quistidos: & siccata possunt. succus mali granati re-
 cens & maturus manducatur: & dulcedine sua uentrem
 stringit: & stomachum erigit sine corio magis tamen

stringit subacidastruo. et eius flos cithinama dicitur
 et vehementissime stiptic^o est. vñ et dysentericos sa-
 nat. et vulnera recentia glutinat. idē facit et cortex
 ip^o. **Gali.** viij. sim. pbar. ca. de granato. ma-
 us. luj granatū oī stiptica participat
 qualitate: nō tñ dñante in oībus. quedā eim eoz
 sunt acida: quedā dulcia plus q̄ austra. Et iuna-
 mentū vniūscuiusq̄ eoz fm predominantē neces-
 se est fieri qualitatē. dictū est autē in quarto horū
 libroz de dulci sapore et austero: vñ ex illis est tibi
 syllogizare. sunt autē gurgata succo stipticiora et sic
 ciora. his vō adhuc cortices qui vocantur sidia: sicut
 autē virtutis eoz sunt. Et idē in li. de cibus ca. de
 granato. dicit q̄ granatū alimentū quidē corpori
 exhibet oīo modicū: quare nūq̄ ipis vt alimento
 vtamur. sed in pbar. **Anic.** li. 2. ca. de gra-
 maci parte solū. Granatū il-
 lud qd est dulce est fri. ad p̄mū: et hu. in ipo. Et
 acetosum est fri. et sic. in 2. acetosum rep̄mit cho-
 lerā. et p̄hibet cursum superfluitatū ad viscera: et
 pp̄ie vinū eius. et in oībus suis speciebus vsq̄ ad
 acetosum est absterio cū stipticitate. Grana gra-
 nati cū melle liniunt ad vlcera fraudulenta: et ei^o
 capita precipue ad vulnera adusta. et balastie q̄-
 dē vulnera cū caliditate sua cohercere faciunt. Et
 dulce quidē lenificat. muzū vō est magi iuuatū
 stomacho q̄ poma et citonia: sed eius granum est
 malū. et qd de partibus eius magis stipticū est ca-
 pita sunt. et grana eius stiptica sunt: siue sint grana
 dulcis aut nō dulcis. Grana gnati cū melle cōferunt
 dolori auris. Et sunt iuuamentū interia et narium.
 et cōferunt grana granati cōtrā et cōposita cum
 melle alcole linia. et si granata dulcia coquant cū
 vino: deinde terant sicut sunt: et fiat ex eis empla-
 strū auri cōuenit apostemati eius. et iuuamentum
 granati et rob acetosi pp̄ie cōuenit cholere. succ^o
 acetosi vngule. acetosum exasperat pectus: et dul-
 ce lenit ip̄: et cōfortat pectus. et qñ dant in potū ḡ
 na granatoz cū aqua pluuiali: valēt ad spurū san-
 guinis. et ip̄ totū cōfert tremori cordis. et abstergit
 os stomachi. Granatū muzū cōuenit inflāmatiōi
 stomachi. et dulce est cōueniens stomacho: ppter
 illud qd est in ipso de stipticitate subtili. et acetosū
 nocet stomacho. et cū hoc grana granati sunt ma-
 la stomacho. et eius sanich est cōueniens desiderio
 ip̄regnatiū. et silt rob ei^o pp̄e acetosi: et vt sugat fe-
 briens de eo post cibū ppter sitim: q̄ p̄hibet ele-
 nationē vaporū: est melius q̄ vt p̄mittat ip̄: et sub-
 leuetur materia ab inferioribus. acetosum est plu-
 rime puocans vinā q̄ dulce. et ambo sunt puoca-
 tina. et grana granati cū melle cōueniunt vulneri-
 bus ani. et qd acetosum est nocet stomacho et inte-
 stinis. et ei^o sanich cōuenit solutioni cholericę. et cō-
 fortat stomachū. et cortex radice granati cū vino
 extrahit vermes et ascarides: et assumitur cū sua di-
 spositione: aut sumit eius decoctio. granatū mu-
 zū cōuenit fe. acntis et inflāmatiōi stomachi: sed
 dulce multotiens nocet acntas habentibus fe. Et
 idē de viribus cordis ait: q̄ cōfortat sp̄s epatis:

et potissime granatū dulce. R. abi moyses allegant
 do Gal. granatū pp̄rietatē bz miraculosam: quia
 nō facit cibū corūpi in stomacho. et acetosū cog-
 natū cū cibo nō facit cibū in stomacho corūmpi.
 Radices granati acetosi valēt cōtra vermes vel
 lumbricos qui vocantur cinguluz: vel folia in hunc
 modū administrate: Recipe radicū minutaz gra-
 nati acetosi: et radicū repestē ana. M. i. magnū: pi-
 stent extractis prius tñ fustibus extitib^o in p̄dicis
 radicib^o: et buliat: postea cū media q̄ta vini greci
 vel alteri vini optimi albi vsq̄ ad cōsūptōez me-
 dietatis vini: et in fine ponat. 3. 5. pipis nigri tri-
 ti: et colet p̄ p̄mū: et pp̄met acū ca. patētū i medie-
 tate nocti: et p̄ ei^o assūptiōne nō dormiat. Dosis ei^o
 sūt cyathi tres: sed die p̄cedēti comedat semel: et i
 ipso die comedat hora q̄ cōsueuerit comedē pur-
 gati. Signa habentis in ventre p̄dictos vermes sūt
 illa: qñ cū egestione emittunt semina filia semini-
 bus cucurbitę: et infirmus patitur dolorem ven-
 tris: et potissime ieiuno stomacho: et est macilentus
 et mali coloris. Bulcastim Eben Eben Azarin li.
 qui dī seruitio: granata dulcia et acra exp̄ssa cū
 carne sua interiorū purgant cholera: et cōfortant
 stomachū sua stipticitate. Et dosis aque eoz est li-
 bra media cū. 3. x. zucari boni. Et Sera. auct. Abē
 mesuay: qñ acetosum sumit cōfert fluxū stoma-
 chali qui accidit et cholera: et syncopi que accidit
 ab eadē. et puocat vinā. et cū subtilitate sine aceto-
 statis cōfert vngule oculi qñ sit collyriū cū eo. Et
 de pp̄rietate granati est q̄ aqua eius cōfert inflā-
 matiōi que est in epate ppter nimīū potū vini et
 maxime amari. et acetosū ex eo et rob granati quā-
 do sumit cū lactucis cōfert cholere et p̄legmati.
 et incoziat stomachū. et stringit v̄trē. et puocat ap-
 petitū cibi. et cōfert pregnantibus. et sanich grana-
 tozum rep̄mit impetū cholere. et incoziat stoma-
 chū. et puocat appetitū sua acetositate. succus autē
 granatoz simplex est bon^o stomachoz inflāmati-
 oni: et febribus: et vomitui: et fluxū ventris: et epati-
 ca. et pregnantib^o. Et qñ exprimit dulce et acetosū
 ex eo cū carnositate interiorū laxat cholera. et for-
 tificat stomachū sua ponticitate. Et dosis eius est
 libra media cum. 3. x. zucari.

Dusiamus. i. symphoniata vel insquamus.
 Dusquamus idem quod supra.

Sequitur de J

Jariton i. cymbalaria.
 Jaaton idem qd supra.
 Jaaples i. cerefolium.
 Jabroch i. mandragora.
 Mesue in antidotario suo olez
 de pomis.
 Jabroch et interpretat de pomis mandragore.
 Jabrob idem qd supra.
 Jabroc idem qd supra.
 Jabroa idem quod supra.
 Jalin i. vitrum.